

**IDĖJŲ
FORUMAS**

Tarptautinė mokslinė studentų konferencija
„IDĖJŲ FORUMAS“.
Pranešimų santraukos ir kūrybinių darbų parodos

International scientific students' conference “Forum of Ideas”
Abstracts and exhibitions of creative works

Kauno kolegija

Menų ir ugdymo fakultetas

ISSN 2783-5863

2023 m.

Turiny

VERTIMO STUDIJŲ IŠŠŪKIAI

- Translating Non-binary Identities in Literature: English Into Czech** 14
Michaela Králová
Trinity College Dublin, Center for Literary and Cultural Translation, Ireland
- Transformacijos tarptautinių naujienų vertimuose iš anglų į lietuvių kalbą** 15
Armandas Songaila
Kaunas University of Technology, Lithuania
- Peculiarities of Oral Communication in English as a Non-native Language in Maternity Service in Lithuania** 16
Aneta Tolvaišaitė, Ugnė Misiūnaitė, Alina Liepinaitienė, Edvinas Ignatavičius
Kauno kolegija, Lithuania
- Translation of Metaphorical Expressions in Economic Bulletins of the European Central Bank and the Central Bank of Lithuania** 17
Kamilė Čižiūtė, Ieva Brazauskaitė-Zubavičienė
Kauno kolegija, Lithuania
- Translation of Culture-Related Items in Tourism Discourse** 18
Emilija Bakaitytė, dr. Rima Jasnauskaitė
Kauno kolegija, Lithuania

KALBŲ STUDIJŲ IŠŠŪKIAI

- Linguistic Ways to Convey Emotions in Article Title** 22
Aistė Marciulevičiūtė dr. Rima Jasnauskaitė
Kauno kolegija, Lithuania
- Metonymy Usage in Media Discourse: Necessity or Redundancy** 23
Karolina Kliknaitė, Asta Pukienė
Kauno kolegija, Lithuania
- Patterns of Theme and Rheme in Press Texts** 24
Miglė Sakalauskaitė, dr. Rima Jasnauskaitė
Kauno kolegija, Lithuania
- Diversity and Multiculturalism** 25
Fatih Bozar
Hasan Kalyoncu University, Turkey
Asta Pukienė
Kauno kolegija, Lithuania
- Linguistic Analysis of Advertising Language in Social Media** 26
Gabija Konopacka, Dinalda Simuntienė
Kauno kolegija, Lithuania
- How to Create the Effect of Subjectivity and Objectivity in Social Media Discourse** 27
Darija Bakutyte, dr. Rima Jasnauskaitė
Kauno kolegija, Lithuania

KŪRYBIŠKUMAS, KAIP BENDRAS BŪTIES IR INOVACIJŲ VARDIKLIS

Integration of Electronic Components in Fashion Design Amanda Luīza Behmane, Silvija Mežinska Rezekne Academy of Technologies, Latvia	30
Usage of Up-Cycled Materials for Creation of Stylised National Costume Collection Evika Muizniece Rezekne Technology Academy, Latvia	31
Increasing Product Diversity – Blending Wood and Fabric Denis Pihlerič, Nika Vreča, Nina Petrič, Cvetka Hojnik, dr. Martin Klinc, Igor Hovnik Wood Technology school Maribor, Higher Vocational College for wood and design, Slovenia	32
Vaiko prisiminimų knygelė kaip priemonė, skatinanti kūrybiškumą vaikų ir tėvų bendradarbiavimą Viktorija Daņilėviča, Aina Strode Rezekne Technology Academy, Latvia	34
Psichologinė sveikata kaip kūrybiškumo paskata Gabrielė Sedlikovska, Jolita Raupelienė, Asta Kisielė Vilniaus kolegija, Lietuva	36
Miego ir kūrybiškumo sąsaja vaizduojamajame mene Žilvinas Rimkus, Ida Daiva Povilaitė, Jurgita Buožienė Kauno kolegija, Lietuva	38
Lytėjimo svarba kūryboje Aurimas Andriulionis, dr. Jovita Dargienė Kauno kolegija, Lietuva	40
Kūrybinis projektas „SMS laisvei“ Gintarė Kulbeckienė, Diana Kozlova, Paloma Milinkauskaitė, Rimantė Šešeikaitė Šiaulių valstybinė kolegija, Lietuva	42
Kūrybinis projektas „Laisvas žodis. Laisvas žmogus“ Gintarė Kulbeckienė, Deimantė Kiškytė, Aliona Ežerskienė Šiaulių valstybinė kolegija, Lietuva	44
Būties filosofijos apraiškos Franco Kafkos kūryboje ir jos interpretacijos šiuolaikiniame medijų mene Domantė Katauskaitė, Lukas Alsys, Svetlana Batura Kauno kolegija, Lietuva	46
Pablo Picasso kūrybos meninė interpretacija įvaizdinėje fotosesijoje Kamilė Radžiūtė, Rasa Povilaitienė, dr. Jovita Dargienė Kauno kolegija, Lietuva	48

ĮVAIZDŽIO IR STILIAUS DIZAINO METAMORFOZĖS

Kūno rengybos modelių įvaizdžių kūrimas pritaikant „ZARA“ 2023 metų pavasario–vasaros kolekciją Ineta Kondratavičiūtė, dr. Jovita Dargienė, Violeta Dobrovolskienė Kauno kolegija, Lietuva	52
Grožio sampratos raida, problematika, stereotipai ir jos vaizdavimas šiuolaikinėje bei ankstyvoje medijoje Ugnė Barsulytė, Lukas Alsys, Jurgita Buožienė Kauno kolegija, Lietuva	54
Postapokalipsės įvaizdis avangardinėje fotografijoje Kotryna Kašėtaitė, Violeta Dobrovolskienė, dr. Jovita Dargienė Kauno kolegija, Lietuva	56
Individualumo raiška sceniniame įvaizdyje, pasitelkiant spalvų poveikį Gustė Jonkutė, Violeta Dobrovolskienė, dr. Inga Audzevičiūtė–Liutkienė Kauno kolegija, Lietuva	58
Naratyvinių įvaizdžių kūrimas „Soda Futura“ papuošalų prekės ženklui Gabrielė Naverdauskaitė, Rasa Povilaitienė, dr. Inga Audzevičiūtė–Liutkienė Kauno kolegija, Lietuva	60
Vizualinis videožaidimų herojų įvaizdis, inspiruotas E-Girl subkultūros Gustina Pucilauskaitė, Rasa Povilaitienė, dr. Inga Audzevičiūtė–Liutkienė Kauno kolegija, Lietuva	62
Lietuvos subkultūros šiuolaikinėje Lietuvos fotografijoje. K-pop atvejis Greta Kalinauskaitė, Lukas Alsys, Žilvinas Glušinskas Kauno kolegija, Lietuva	64
Graikijos mitologijos įkvėpti įvaizdžiai proginių suknelių salonui „A&R“ Deimantė Zakarauskytė, Rasa Povilaitienė, dr. Jovita Dargienė Kauno kolegija, Lietuva	66
Japoniškas minimalizmas interjere Dovilė Pažėraitė, dr. Jūratė Tutlytė Kauno kolegija, Lietuva	68
Mados dizaino kolekcija „Simbiozė“ Neringa Rinkevičiūtė Kauno kolegija, Lietuva	70

TVARŪS DIZAINO SPRENDIMAI ASMENS ĮVAIZDŽIUI IR VISUOMENĖS GEROVEI

Mados tendencijos tvarumo prizmėje 74

Karina Knyzaitė, Jolita Raupelienė, Asta Kisieliūtė
Vilniaus kolegija, Lietuva

Savarankiško aprangos vieneto pritaikymas tvarios mados garderobe 76

Kamilė Ažnaitė, Kotryna Dirsytė, Luknė Buzaitė, Patricija Šarafutdinovaitė, Karolina Vaitiekūnaitė, Violeta Dobrovolskienė. Kauno kolegija, Lietuva

Tvaraus ir madingo interjero dizainas, panaudojant tik natūralias, ilgaamžes ir perdirbamas medžiagas 78

Monika Januševičiūtė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Tvarumu grįstas asmens įvaizdis 80

Augustina Bilziukevičiūtė, Rasa Povilaitienė, dr. Jovita Dargienė
Kauno kolegija, Lietuva

Smulkių aprangos vienetų panaudojimas tvariame garderobe 82

Jonė Bieliūnaitė, Ernesta Zviedrytė, Beatričė Šustavičiūtė, Ksavera Balsytė, Karolina Vaitiekūnaitė, Violeta Dobrovolskienė. Kauno kolegija, Lietuva

Energijos akumuliacija „išmanių“ langų ir naujausių technologijų pagalba 84

Mantas Kardokas, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Drabužio transformacija tvarios mados garderobe remiantis subkultūromis 86

Karolina Ketvirytė, Mykolas Stasionis, Karolina Vaitiekūnaitė, Violeta Dobrovolskienė
Kauno kolegija, Lietuva

Juosmeninės aprangos pritaikymas tvarios mados garderobe 88

Marija Šilova, Erika Liubertaitė, Eva Puplevičiūtė, Gabija Eidukevičiūtė, Karolina Vaitiekūnaitė, Violeta Dobrovolskienė. Kauno kolegija, Lietuva

Efektingai išnaudojama interjero erdvė, susidaranti dėl šlaitinių stogų konstrukcijos 90

Deividas Ruškys, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Perteklinis plastiko naudojimas pakuotėse, jo žala aplinkai ir klimato kaitai 92

Justė Baltrušaitytė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Apgaulingo įpakavimo problematika 94

Denis Zubrickas, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Visuomenės sveikatos ir klimato išsaugojimas sukurtais oro taršos suvaldymo objektais pakelėse 96

Laura Bliuvaitė dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Kalorijų skaičiavimo „Calorise“ mobiliosios programos projektavimas ir realizacija 98

Vitalijus Lovkis, Deividas Bružas, Jurij Tekutov
Klaipėdos valstybinė kolegija, Klaipėdos universitetas, Lietuva

ARCHITEKTŪRINIŲ SPRENDIMŲ IR INTERJERO ERDVĖS SUFORMAVIMO POVEIKIS ŽMOGAUS GEROVEI

Apšvietimo šaltinių skleidžiamos šviesos spalvos įtaka interjero objektų spalvų pokyčiams 102

Lina Sventickė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Daugiasluoksnis interjero apšvietimas: galimi namų erdvių apšvietimo scenarijai ir poveikis žmogaus savijautai 104

Dovilė Tutlytė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Optimalus ir palankus sveikatai svetainės apšvietimas 106

Natalija Kinskis, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Apšvietimo svarba interjere 107

Justina Mičiulytė, dr. Jūratė Tutlytė
Kauno kolegija, Lietuva

Asmens psichoemocinės gerovės užtikrinimas natūralios šviesos trūkumo patalpose kompensavimo būdais 108

Jolita Žukauskienė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Akustikos patalpose keliamos problemos žmogaus savijautai ir jos suvaldymo būdai 110

Nojus Tarvidas dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Kiliminė danga interjere: santykis su žmogaus sveikata ir taisyklinga priežiūra 112

Inesa Keidošiūtė dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Oro ventiliacijos sistemų sprendimai ir jų įtaka restoranų erdvių vėdinimui 114

Nojus Didžiokas, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Optimalus šildymo sistemos „Oras-vanduo“ eksploatavimas senos statybos namuose 116

Rūta Juodišienė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Vonios kambario baldų ir įrangos išdėstymo patalpoje įtaka gyvenančiam asmeniui 118

Evita Indrašiūtė dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Auditorijų ir kabinetų interjero dizaino poveikis studentų mokymosi kokybei 120

Saugirdas Mordusas, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Baldų funkcionalumas Lietuvos oro uostų viešose laukimo erdvėse 122

Lina Asijavičiūtė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

VIZUALINĖ RAIŠKA MENO IR DIZAINO PROJEKTUOSE: PRIEMONĖS IR SPECIFIŠKUMAS

Šriftas lotynų ir kirilicos kalbinėse sistemose 126
Beata Borisovaitė, dr. Rūta Mickienė, prof. Aušra Lisauskienė
Vilniaus dailės akademija, Lietuva

Lietuviškų šriftų specifiškumas: lietuvių dizainerių kūryba tipografijos srityje 128
Laurita Gedgaudaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Skenografijos meno pritaikomumo galimybės globaliame kontekste 130
Armanda Klimavičiūtė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

QR kodų privalumai, trūkumai ir galimos grafinio dizaino priemonių alternatyvos dabartinės visuomenės informavimui 132
Gerda Šlėneva, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Vizualinė hierarchija dizaine: teksto ir vaizdų kompozicijos ypatumai 134
Greta Janušaitytė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Sinchroniškumo fenomenas: sutampančių elementų tyrimas grupinėje fotografijoje 136
Timotiejus Rimša, Ida Daiva Povilaitė, Svetlana Batura
Kauno kolegija, Lietuva

Dirbtinio intelekto galia ir pavojai meno ir dizaino srityje 138
Kuzmickaitė Ugnė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių pakuočių problema: marketinginių siekių, perspėjimų vaizdų apie pasekmes vartojant ir mažamečių vaikų psichikos apsaugos konfliktas 140
Orinta Rasymaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Vizualinė komunikacija: ikonų ir piktogramų aktualumo problema 142
Austėja Ramanauskaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

SOCIALINIAI REIŠKINIAI DIZAINO SPRENDIMUOSE IR MENINĖJE RAIŠKOJE

Studentų vartojimo elgsenos tvarumo požiūriu tyrimo analizė 146
Agnė Makaraitė, Emilija Garbauskaitė, Greta Golovanskytė, Lukas Platenkovas, Emilija Lukoševičiūtė, Paulius Parulis, Saulė Vaitkūnaitė, Rasa Šulcienė
Kauno kolegija, Lietuva

Seksizmo, rasizmo, asmens laisvės ir pasirinkimo netoleravimo reklamos ir kitose vizualinės komunikacijos priemonėse požymių identifikavimas ir suvaldymo būdai 148
Rosita Pakalnytė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Sėkmės kultas socialinėje bei pramoginėje medijoje 150
Emilė Barauskaitė, Stanislavas Mostauskis, Jurgita Buožienė
Kauno kolegija, Lietuva

Socialinių tinklų fotografija: tarp banalybės ir populiarumo 152
Kamilė Digrytė, Stanislavas Mostauskis, Jurgita Buožienė
Kauno kolegija, Lietuva

Laikinis benamystės sprendimas naudojant 3D spaudos technologiją 154
Vaida Gailiūnaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Socialinių reklamų efektyvumo didinimas, išnaudojant grafinio dizaino metodų potencialą 156
Kristina Petraitytė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Tikrųjų objektų identiteto nuosmukis minimalistinio grafinio dizaino raiškoje 158
Roberta Žaltauskaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

Fotografija kaip atminties medija 160
Marija Gudeliauskaitė, Ida Daiva Povilaitė, Žilvinas Glušinskas
Kauno kolegija, Lietuva

Laidotuvių fotografijos kultūra ir kaita Lietuvoje 161
Miglė Rugėnaitė, Daiva Ida Povilaitė, Jurgita Buožienė
Kauno kolegija, Lietuva

Gyvybės principų skleistis fotografijoje 162
Viktorija Vaitilavičiūtė, Stanislavas Mostauskis, Žilvinas Glušinskas
Kauno kolegija, Lietuva

Renovacija kaip galimybė. Gyvenamojo buto interjero projektas 164
Karolina Dargužytė, dr. Jūratė Tutlytė
Kauno kolegija, Lietuva

Augalų reikšmė namuose gyvenimo kokybės gerinimui 165
Miglė Šulinskaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegija, Lietuva

TEORINIAI IR PRAKTINIAI VAIKŲ UGDYMO(SI) ASPEKTAI (I)

Priešmokyklinio amžiaus vaikų pilietiškumo kompetencijos ugdymas, taikant demokratiškumo žaidimus

Emilija Trepeikaitė, dr. Sigita Saulėnienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

168

STEAM – įtraukiojo ugdymo(si) galimybė

Virginija Bušauskienė
Kauno lopšelis-darželis „Spindulėlis“, Lietuva
Vilma Juodienė
Kauno rajono Garliavos lopšelis-darželis „Uosiukas“, Lietuva

169

Kaip ugdyti priešmokyklinio amžiaus vaikų finansinį raštingumą?

Agnė Urbonaitė, Greta Gicevičiūtė, Angelina Davsevič, Ingrida Šukštulytė
Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto Edukologijos katedra, Lietuva

170

Pažinimo kompetencijos ugdymo(si) galimybės taikant edukacines technologijas priešmokykliniame amžiuje

Gabija Dobrovolskaitė, dr. Algimantas Bagdonas
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

171

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų kompetencijos raiška ugdymo procese

Agnė Gintaraitė, dr. Sigita Saulėnienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

172

Ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ugdymo(si) galimybės naratyvinio žaidimo būdu

Vaida Nainė, dr. Algimantas Bagdonas
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

173

Smulkiosios motorikos įtaka ankstyvojo amžiaus vaikų kalbinei raidai

Renata Krutkytė-Bumblienė, Vaida Valalytė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

174

Vertinimo ir įsivertinimo gebėjimų ugdymas(is) ikimokyklinio ugdymo įstaigoje

Andželika Kozlovaitė, Jolanta Stūronaitė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

175

TEORINIAI IR PRAKTINIAI VAIKŲ UGDYMO(SI) ASPEKTAI (II)

3 metų amžiaus vaikų kalbinių įgūdžių lavinimas, sekant gyvulines pasakas

Jurgita Talalienė, Ramunė Grybienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

178

Ankstyvojo amžiaus vaikų socialinių įgūdžių ugdymas(is) ikimokyklinio ugdymo įstaigoje

Larisa Basova, Edita Dulkinienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

179

Ikimokyklinio amžiaus vaikų sensorinės integracijos sutrikimai: priežastys, požymiai, pagalba

Rasmina Uščiauskienė, Daiva Ramanauskienė
Panevėžio kolegijos Socialinių mokslų fakultetas, Lietuva

180

3–4 metų amžiaus vaikų sakininės kalbos ugdymo(si) galimybės dailės veikloje

Edita Masienė, Jolanta Stūronaitė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

181

Ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymas(is) lauko aplinkoje

Lina Kazielienė, Nijolė Meškelienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

182

Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas(is) taikant informacines ir komunikacines technologijas

Monika Eidukevičiūtė, dr. Algimantas Bagdonas
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra, Lietuva

183

Žaislų spalvų reikšmė ankstyvojo amžiaus vaikų vystymuisi

Abigailė Venslovaitė, dr. Inga Valentinienė
Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Lietuva

184

Ikimokyklinio ugdymo mokytojų kompetencijos ir jų tobulinimas

Rimanta Pagirienė, Agnė Medolinskienė, Roneta Tamošaitienė
Panevėžio kolegijos Socialinių mokslų fakultetas, Lietuva

186

VIRTUALIOS PARODOS

XX–ąją tarptautinę mokslinę studentų konferenciją „Idėjų forumas 2023“ lydinti virtuali grupinė studentų paroda „Kūrybos paviršiai“

Parodos dalyviai / Participants of the Exhibition: Dovilė Deveikytė (LT), Alina Kusaitė (LT), Ema Remeikytė (LT), Emilija Bertašiūtė (LT), Emilija Piekautaitė (LT), Fausta Skudrytė (LT), Gabija Radzevičiūtė (LT), Gabija Žymančiūtė (LT), Nida Dubosaitė (LT), Paulina Vitauskaitė (LT), Rūta Jurgaitytė (LT), Samanta Skromovaitė (LT), Skaistė Rugieniūtė (LT), Skirmantė Baltrušytė (LT), Elvita Kotāne (LV), Evita Strode (LV), Gita Līpenīte-Ču-darāne (LV), Ineta Auzāne (LV), Iveta Kirlytė (LT), Justina Živatkauskaitė (LT), Miglė Sarvutytė–Gailiūnienė (LT), Monika Rasciute (DE), Rita Tarasevičienė (LT), Viktorija Daniļeviča (LV), Augustina Budžiulytė (LT), Monika Imbrasaitė (LT), Laurinta Praščiūnaitė (LT), Aurelija Nečionytė (LT), Beatričė Nėniūtė (LT), Rokas Sakalauskas (LT), Ugnė Paškevičiūtė (LT), Gabija Mikalopaitė (LT)

Parodos kuratorė / Exhibition Curator: Ainė Jacytė

Parodos dizaino autorius / Author of the Design of the Exhibition: Juozas Dundulis

190

Edukacinių programuojamų robotų „Blue-bot“ kelionė keturmečių grupėje

Parodos autorė / Exhibition author: Kristina Žvinklytė, Vilniaus lopšelis-darželis „Vaidilutė“ ikimokyklinio ugdymo mokytoja
Vadovė / Lecturer: dr. Renata Kondratavičienė, Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto docentė

192

Grupinė Objektinio meno studijų programos studentų paroda „Meninė gamtos ekspresija pavasarį“

Teksto autorė / The Author of the Text: Monika Imbrasaitė
Parodos kuratorės / Exhibition Curators: Monika Imbrasaitė, Sigita Grabliauskaitė

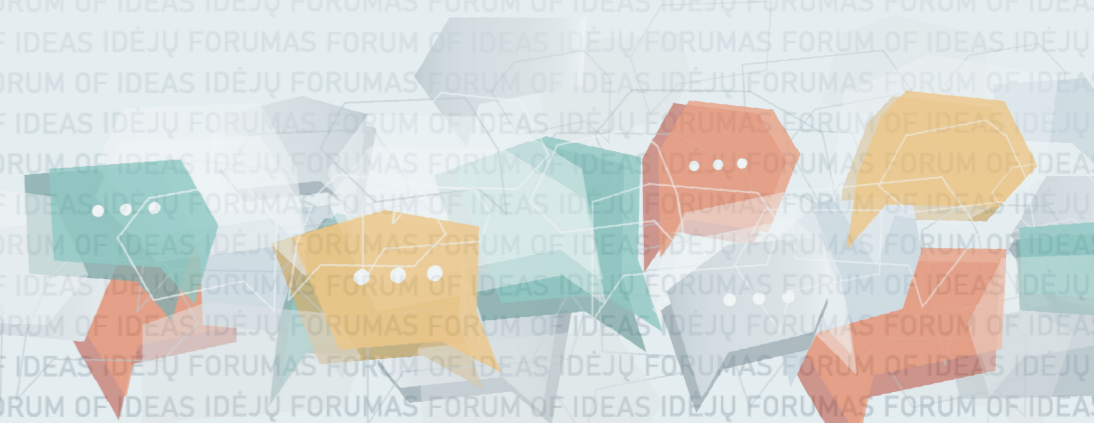
194

VERTIMO STUDIJŲ IŠŠŪKIAI

CHALLENGES IN TRANSLATION STUDIES

TRANSLATING NON-BINARY IDENTITIES IN LITERATURE FROM ENGLISH TO CZECH

Michaela Králová
Trinity College Dublin, The University of Dublin

Address: Trinity College Dublin, College Green, Dublin 2, Ireland
Webpage: <https://www.tcd.ie/literary-translation/>
E-mail: kralovam@tcd.ie
Phone: +420 606 870 207
Research field: H 004 Philology, N 05 Translation

Research purpose. This research aims to systematically assess the Czech non-binary community's preferences in treating gender-neutral language in translating literary works from English into Czech. It will do so by comparing the attitudes of the non-binary community to other readerships. A comparison of text readability under different translation strategies will be conducted. The comparative analysis will determine how well each translation strategy preserves the narrator/character's non-binary identity. The aim of this research is not to prescribe a single way of non-binary expression but rather to assess a range of solutions which by nature of non-binary identities must necessarily be varied.

Keywords: cultural translation, Czech, Czech-English, gender, gender-neutral, generic masculinum, identities, literary translation, literature, LGBT, LGBTQ+, non-binary, pronouns, semantic gender, Slavonic, translation

Research Methodology. The research will be conducted via surveys and one-on-one interviews with non-binary Czech native speakers. Questions will relate to linguistic identity, the influence of English on Czech gender-neutral expression, and their preferences in translation strategies. They will also be given sample texts translated from English to Czech through several strategies. These will also be given to gender-binary Czech native speakers. All participants will be asked to reflect on the texts' readability under different methods with how well the translation methods preserve the non-binary identity of the source text's narrator/characters.

Results / Findings. The research will focus on several strategies, mainly a graphic adjustment of past participle verb forms and gender-marked adjectives. Other strategies, such as the bypassing of gendered phrases, can hide the non-binarity of the character, and disrupt readability and flow (Wehle, 2020, 65). Translators can also use plural instead of singular, as this is the norm in English (Bregantová, 2020, n. p.). However, the plural form would create a masculine suffix anyhow because of the generic masculinum in Czech.

Originality / Practical implications. Previous research on non-binary identities in the Czech language has had a limited scope, as it was done at BA/MA thesis level. This shows the need for further discussion in public spaces and academia. While linguists may offer an academic perspective and translators must find practical solutions, it is Czech non-binary people who will ultimately adopt a standard way of gender-neutral expression.

TRANSFORMACIJOS TARPTAUTINIŲ NAUJIENŲ VERTIMUOSE IŠ ANGLŲ Į LIETUVIŲ KALBĄ

Armandas Songaila
Kauno technologijos universitetas

Adresas: A. Mickevičiaus g. 37, 44244 Kaunas
E. puslapis: <https://shmmf.ktu.edu/>
E. paštas: armson@ktu.lt
Telefono nr.: +370 678 25952
Tyrimų kryptis (-ys): Filologija H 004, Vertimas N 05

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti tarptautinių naujienų vertimo iš anglų į lietuvių kalbą transformacijas.

Reikšminiai žodžiai: naujienų vertimas, transformacijos, vertimo strategijos, žiniasklaida

Tyrimo metodai. Turinio analizė, lyginamasis ir aprašomasis metodai. Ši tyrimą sudaro įvadas, teorinė dalis, kurioje daugiausia dėmesio skiriama su tema susijusiai literatūrai, naujienų diskurso teorijos ir vertimo aspektams. Metodologinėje šio tyrimo dalyje pateikiama informacija apie surinktų duomenų kiekį ir taikytą klasifikaciją. Empirinėje dalyje analizuojami surinkti duomenys pagal klasifikaciją. Pabaigoje pateikiamos tyrimo metu padarytos išvados, taip pat pateikiama tyrimo metu naudota literatūra ir priedai.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrime atlikta tarptautinių naujienų vertimo iš anglų į lietuvių kalbą analizė. Rezultatai rodo, kad papildymas, ištrynimasis ir pakeitimas yra vyraujančios vertimo strategijos, kurios naudojamos siekiant transformuoti originalų tekstą, kad jis būtų kuo įdomesnis ir aktualesnis išversto teksto skaitytojui. Mažiausiai transformacijų buvo susiję su kalkės vertimo strategija, po jos sekė reorganizavimo strategija. Be to, daugumoje analizuotų antraščių semantinių požymių skaičius išliko nepakitęs ir transformacijų nebuvo nustatyta. Be to, pragmatinių požymių skaičius taip pat išliko nepakitęs, tačiau šiek tiek didesniame skaičiuje antraščių, o semantinių ir pragmatinių požymių skaičius vertimo proceso metu dažniau didėjo nei mažėjo. Transformacijos įvyko dėl įvairių priežasčių, kurias sudaro išversto teksto skaitytojui nesvarbios informacijos ištrynimasis, bendros situacijos pateikimas išverčiant tik svarbiausius faktus, apibendrinimas, tam tikros informacijos supaprastinimas, paaiškinimas įtraukiant papildomą informaciją, teksto nuasmeninimas, nors kai kuriais atvejais buvo padaryta priešingai, ir galiausiai straipsnio struktūros pakeitimas, kad svarbesnė informacija būtų pateikta teksto pradžioje. Be to, transformacijos buvo atliekamos siekiant svetimos kultūros sąvokas ir frazes perkelti į išversto teksto kultūrą. Kai kuriose antraštėse keitėsi semantinių požymių skaičius, tačiau dažniausiai buvo pridedama arba praleidžiama tik kontekstinė informacija. Vertimo proceso metu, vertinant bendrą informatyvumą ir dėmesio patraukimą, antraštės buvo transformuojamos veikiau teigiamai nei neigiamai.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Naujienų internete diskursas tapo neatsiejama daugelio žmonių dienos dalimi visame pasaulyje, nes naujienų straipsniai internete yra lengvai pasiekiami, jei tik asmuo turi prieigą prie interneto. Naujienų pranešimų rengimas laikomas sudėtinga veikla, o tarptautinių naujienų pranešimų atveju vertimas yra viena svarbiausių naudojamų priemonių (Doorslaer, 2012). Tarptautinių naujienų vertimas yra plati tema, turinti daug perspektyvų, pavyzdžiui, antraščių, kurios yra labai svarbios siekiant pritraukti skaitytojų dėmesį (Valdeón, 2015), vertimas, ir nuomonių apie tai. Kadangi vertimo transformacijos naudojamos dėl šaltinio tekstų pobūdžio ir jų kūrimo aplinkybių, palyginti su išverstų tekstų kontekstu, aktualu ištirti, kaip naujienų leidėjai šią problemą sprendžia transformacijomis, ypač tokios rečiau vartojamos kalbos, kaip lietuvių, atveju.

PECULIARITIES OF ORAL COMMUNICATION IN ENGLISH AS A NON-NATIVE LANGUAGE IN MATERNITY SERVICE IN LITHUANIA

Ugnė Misiūnaitė, Alina Liepinaitienė (*supervisor*)

Kauno kolegija Higher Education Institution, Faculty of Medicine, Department of Nursing

Aneta Tolvaišaitė, Edvinas Ignatavičius (*supervisor*)

Kauno kolegija Higher Education Institution, Language Centre

Address: Pramonės av. 20, 50468 Kaunas

Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt/>

E-mail: ugne.mis794@go.kauko.lt, aneta.tol117@go.kauko.lt, edvinas.ignatavicius@go.kauko.lt, alina.liepinaitiene@go.kauko.lt

Phone: + 37060467727

Research field: M 005 Nursing; H 004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. The research aims to determine the peculiarities of oral communication in English as a non-native language in maternity services in Lithuania.

Keywords: communication, languages, maternity services, midwifery, oral communication

Research Methodology. Analysis of scientific literature, document content analysis, linguistic analysis of semi-structured interview texts, and qualitative content analysis. Existing literature on English as a second language in medical and maternity settings was analysed to reveal the current trends in English use. Afterwards, data was collected verbally and then presented in the text. The data were coded to help flesh out the information available. Next, interviews were held, and the acquired answers were analysed. Finally, qualitative content analysis was done, excluding categories and subcategories of the theme to reveal the attitudes towards the English language of midwives in maternity services in Lithuania.

Results / Findings. The research discovered various ways to describe different midwifery processes and phenomena in English. Furthermore, the information provided by the midwives must be understood by the birthing mother, which means that the language must be accessible. Midwives use English as a *lingua franca*, and in most cases, foreign mothers understand the information midwives provide. Midwives or foreign women sometimes use technological tools such as translation applications to understand each other. Collaboration and communication between midwives and foreign mothers ensure a higher quality of health care and accurate exchange of vital information regarding childbirth. Some midwives feel that using the Russian language is more useful in the context of the war in Europe, with a substantial number of Ukrainian refugees in Lithuania.

Originality / Practical implications. This research is first-of-a-kind work in the institution to the authors' knowledge. This research is relevant to people interested in the state of English used by midwifery and medical PR specialists. The results of this research could be significant when suggesting possible improvements for the care of foreign women in maternity services in Lithuania.

TRANSLATION OF METAPHORICAL EXPRESSIONS IN ECONOMIC BULLETINS OF THE EUROPEAN CENTRAL BANK AND THE CENTRAL BANK OF LITHUANIA

Kamilė Čižiūtė

Ieva Brazauskaitė-Zubavičienė (*supervisor*)

Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas

Webpage: www.kaunokolegija.lt

E-mail: kamile.ciz403@go.kauko.lt

Phone: +370 645 66977

Research field: H 004 Philology, N05 Translation

Research purpose. The subject of the research is metaphorical expressions found in the European Bank Economic Bulletins and their translation from Lithuanian into English. The problem question of the research is the metaphorical expressions and the translation strategies used to translate these expressions. The research aims to identify and analyse the translation strategies used in translating metaphorical expressions from English into Lithuanian; to theoretically define what a metaphor is and how it can be categorised, and to show how the translation of metaphorical expressions is practically applied and significant in the context of economic and/or business texts. The paper consists of two main parts: theoretical and practical. The theoretical part aims to define what metaphors and metaphorical expressions are. In particular, it is necessary to clarify the types of metaphors and metaphorical phenomena, how they are used in business discourse and the translation strategies that can be applied to them. In the practical part, examples from the economic bulletins of European banks are analysed, showing the translation of metaphorical expressions from Lithuanian into English.

Keywords: business, metaphor, metaphorical expressions, translation strategy, translation

Research Methodology. In the theoretical part of the research, it was defined what metaphors and metaphorical expressions are. Practical strategies for dealing with these expressions in translation were presented. In the practical part, the translation of metaphorical expressions from the Economic Bulletins of the European Central Bank and the Central Bank of Lithuania was analysed. The methods used were: analysis of theoretical sources and descriptive, contrastive linguistic analysis.

Results / Findings. The results of the linguistic study reveal that when translating metaphorical expressions from Lithuanian into English, translators tend to use more general or neutral words the most, while cultural substitutes were not found.

Originality / Practical implications. This thesis is relevant to all translators working in business and economics. It provides a list of practical strategies and examples that are easy to follow while translating metaphorical expressions in business and economics texts.

TRANSLATION OF CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN TOURISM DISCOURSE

Emilija Bakaitytė,
dr Rima Jasnauskaitė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: emilija.bak345@go.kauko.lt, rima.jasnauskaite@go.kauko.lt
Phone: +37062978482
Research field: H 004 Philology, N 05 Translation

Research purpose. Translating culture-related items might be a troublesome process sometimes. Searching for exact word substitutions is only sometimes the answer. The research aims to discover the challenges of translating culture-specific items used in tourism discourse from Lithuanian to English. The research is relevant to those who wish to better understand the culture-specific items and their translation from Lithuanian into English.

Keywords: culture, culture-related items, culture-specific items

Research Methodology. Culture-specific items are concepts that are specific to a certain culture. These concepts can refer to objects such as flora, fauna, food, clothes, housing, work, leisure, politics, law, etc. Since language belongs to a specific culture, translation and culture are closely connected. The practical analysis is based on the samples found in Lithuanian tourism-related texts. The reason for the choice is the relevance of using culture-specific items in various Lithuanian tourism discourses. The research paper is dedicated to analysing Lithuanian culture-related items and translations to English. To help reveal culture-related names and ethnic traditions and translation possibilities, descriptive analysis was used. Examples of Lithuanian culture-related items were gathered from various Lithuanian tourism sources. The choice was based on their importance and professional translation from Lithuanian to English. Another reason for this choice was that the examples were available in both, English and Lithuanian languages, so it was possible to conduct accurate research.

Results / Findings. Theoretical analysis of the definitions of culture-related items and ways of dealing with translation challenges revealed that culture-related items could be defined as source-language words that mostly express unknown concepts in other foreign cultures and languages. They can be classified into five groups: ecology; material culture; social culture; organisations, activities, procedures and concepts; gestures and habits.

Originality / Practical implications. The practical analysis of translation solutions for Lithuanian culture-specific items into English revealed that the most useful strategy for translating Lithuanian culture-related items to English is addition, using cultural substances or paraphrasing.

KALBŲ STUDIJŲ IŠŠŪKIAI

CHALLENGES IN LANGUAGE STUDIES

LINGUISTIC WAYS TO CONVEY EMOTIONS IN ARTICLE TITLES

Aistė Marciulevičiūtė,
dr. Rima Jasnauskaitė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: 20 Pramonės avenue
Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt>
E-mail: aiste.mar120@go.kauko.lt
Phone: +37063949262
Research field: H 004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. The topic of the article is linguistic ways to convey emotions in press texts. The problem question is how linguistic means and punctuation marks in the article text can help the journalist express emotions. The research aims to reveal how linguistic means and punctuation marks can help to express emotions in online articles. The objectives are 1) to review possible ways of expressing emotions in written texts in journalism at a theoretical level; 2) to identify the linguistic ways (lexical, stylistic and punctuation) of expressing emotions in online article texts.

Keywords: articles, attention, emotions, feelings, language, punctuation, words, writing

Research Methodology. The paper consists of two major parts: the theoretical review of emotional expression in online articles, and an analysis of cases of emotional expression found in 40 articles from two English newspapers. The theoretical analysis is mainly based on the ideas expressed in the texts of Frățiță (2011), Riemer (2010) and Glazer (2017). These authors suggested valuable insights on word meaning, lexicology relations with other branches of linguistics, and the role of punctuation marks in writing. The practical analysis is based on the samples found in 41 online article titles, and the reasons for choosing these articles are that they best reflect the essence of the topic. The paper concludes with a summary of the main theoretical features of emotional expression in language and the main aspects of its practical use. The list of references contains 24 items of theoretical sources.

Results / Findings. The study of article titles from The New York Times and The Sun revealed that journalists use metaphors, synonyms, punctuation marks, and capitalisation to convey emotions. Metaphors are powerful tools for expressing positive or negative emotions. Synonyms add variation and interest to the writing. Punctuation marks, such as exclamation points and question marks, indicate emotions. Capitalization creates emphasis and draws attention to specific words or phrases.

Originality / Practical implications. The research is relevant to public relations students, and young specialists needing more experience writing articles because they should be skilful in attracting attention to their written texts.

METONYMY IN MEDIA DISCOURSE: NECESSITY OR REDUNDANCY

Karolina Kliknaitė
Asta Pukienė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E-mail: karolina.kli214@go.kauko.lt
Phone: +370 603 47950
Research field: H004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. Metonymy replaces a wide range of words and concepts in today's media to attract more attention. Media professionals sometimes overdo it by inventing new phrases or catchwords, by replacing one or another repeated word. That is why it is important to find out how many and what kinds of metonymy there are in mass media discourse and whether it is used to dilute the original word's meaning or to give it a greater emphasis.

Keywords: media discourse, metonymy

Research Methodology. The research suggests the theoretical background of the concept of metonymy, its main types and functions, and their occurrences in mass media. The practical analysis is based on the examples of metonymy collected in various online newspapers, such as The Economist, *Page Six*, *NY Post*, *Daily Mail* and others. The descriptive linguistic method was applied while processing the selected examples and indicating the most common cases of metonymy usage in mass media.

Results / Findings. The practical analysis of the examples revealed that metonymy gives writers the power to make words or their combinations more powerful in meaning, adding complexity or clarity.

Originality / Practical implications. The research is relevant to students and professionals of Communication, Language studies and anyone interested in developing an interesting and attractive informative text.

PATTERNS OF THEME AND RHEME IN PRESS TEXTS

Miglė Sakalauskaitė,
dr Rima Jasnauskaitė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: migle.sak806@go.kauko.lt, rima.jasnauskaite@go.kauko.lt
Phone: +370 63361616
Research field H 004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. The topic of this research paper is the theme and rheme in the press texts and how they have to be coherent so that the message of a press release would be understandable. The problem question is how the arrangement patterns of the theme and rheme create well-developed, readable, and coherent press texts in written communication. And consequently, the research aims to reveal how theme and rheme arrangement patterns are exploited while creating well-developed readable and coherent press texts.

Keywords: coherence, patterns, press texts, rheme, theme

Research Methodology. The press release samples used in the research's second part were found online. The platforms used for sample selection were official sites of brands such as *Adidas*, *Apple*, *Samsung* and *Starbucks* because these brands had a separate section for press releases and had the best examples of theme–rheme patterns. These press releases were specifically chosen because they had the needed patterns for this research. The theme–rheme patterns defined in the theoretical part were the patterns called (a) linear progression, (b) the constant theme, (c) multiple themes and (d) split progression. The total number of press releases was 6 texts. They represent different patterns of theme and rheme structures: two texts with linear progression patterns identified, two texts of constant theme pattern and three of the multiple theme pattern structure.

The objective of the theoretical part was to review the concept of the theme and rheme in functional grammar and identify the theme and patterns that could be applied in written texts to achieve the effect of coherence. To achieve this set goal theoretical analyses were made using the method of analysing the theoretical sources. The second part of the research was dedicated to achieving the objective aims to analyse press releases in written form. These samples made it possible to see how different patterns of theme–rheme are used in actual press releases for them to be coherent. and descriptive linguistic analysis

Results / Findings. The quality of a well-developed written text and the skilful application of appropriate patterns of the theme and rheme are interrelated and allow text coherence. When it comes to press release coherence comes when the correct pattern of theme and rheme is used. Since the beginning of press texts, coherence was needed because readers focus more on the information than the text flow. The analysis of online press release texts revealed how different themes and rheme patterns are exploited and what impact the coherence of each text they make.

Originality / Practical implications. The research is relevant to students of the English language as well as public relations specialists who may want to improve their skills in using appropriate theme patterns and rheme for developing advanced press texts.

DIVERSITY AND MULTICULTURALISM

Fatih Bozar
Hasan Kalyoncu University (Turkey)
Asta Pukienė (*Supervisor*)
Kauno kolegija Higher Education Institution (Lithuania)

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E-mail: fatih.bozar@std.hku.edu.tr
Phone: +370 627 81 300
Research field: S 008 Communication

Research purpose. Specifically, in the lately developed global systems, international interactions have become fairly common. Global trends, the news media, politics, and the enhanced intercultural trades within and between nations have fostered the factual basis of diversity, multiculturalism, and intercultural communication skills in social life. Hence, it is pointed to discuss the cross-cultural and diversified social interactions and draw attention to the insight needed to maintain valuable group cohesion.

Keywords: diversity, intercultural communication, multiculturalism

Research Methodology. The research reports the theoretical investigations of the concept of diversity and multiculturalism and its connotations through which they have been interpreted in the socio-cultural sense. The practical analysis provides the data collected through the theoretical background, such as online academic articles and newspapers.

Results / Findings. It is concluded that the substantiality of the increasing intercultural relationship is inevitable. More and more people should be adequately knowledgeable in intercultural relations to avoid complexity and function properly and clearly.

Originality / Practical implications. The research provides insight for students, culture studies professionals, Human Relations studies and those intrigued by the idea of developing an interesting and informative text.

LINGUISTIC ANALYSIS OF ADVERTISING LANGUAGE IN SOCIAL MEDIA

Gabija Konopacka,
Dinalda Simuntienė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: gabija.kon620@go.kauko.lt, dinalda.simuntiene@go.kauko.lt
Phone: +370 642 52822
Research field: H 004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. Advertisements are powerful tools used by sellers to attract new customers. As years pass, more companies turn to public relations (PR) specialists for their thoughts on how products should be introduced to the public. The problem question is how phonetic and semantic devices are used to create customer-attracting English advertisements. The research aims to reveal what phonetic and semantic devices are used in social media advertisements in English.

Keywords: advertisement, linguistics, phonetics, semantics, social media

Research Methodology. The advertisement samples used in the second part of the research were found on social media platforms. The major outlets for sample selection were Facebook, Instagram, Twitter, and Pinterest because these social media platforms are viral among people and are excessively used by businesses for their product and service promotion and contain advertisements needed for this research paper. These advertisements were specifically chosen because they contained the required linguistic segments for this type of research, i.e., phonetic, or semantic devices. The major linguistic means defined in the theoretical part of the research were found in L. N. Emadi's book and Y. A. Glukhiy's book. These books were two main sources used to describe phonetic and semantic means. The most accurate advertisement examples with linguistic means were found in 13 samples, while the number of advertisements with phonetic devices was 9 (onomatopoeia identified in 2 samples; alliteration was pointed out in 5 pieces; rhyme and rhythm were spotted in 2 promotions), and the number of adverts containing semantic means was 4 (connotative standards were identified in 2 samples; denotative means were pointed out in 2 adverts). The practical analysis aimed to identify what phonetic and semantic devices are used in social media advertisements. To achieve the set goal, theoretical analyses were made using the descriptive comparative linguistic analysis method. The analysis of actual samples of advertisements made it possible to see how phonetic and semantic devices help advertisements to be more appealing to customers.

Results / Findings. Advertising has been in peoples' lives for a long time and is only progressing. Companies more often are using linguistic tools to advertise their products and services. It is important to structure words, phrases, and sentences to get the advertisement's desired phonetic or semantic effect. Linguistic devices are used in advertisement text, to boost popularity and evoke interest as they greatly affect customers' feelings and emotions. The efficiency of advertisement slogans is closely related to the proper choice of linguistic means.

Originality / Practical implications. The research is relevant to students studying English and PR specialists who may want to improve their skills of employing phonetic and semantic natures of English lexis while developing emotionally strong pieces of promotional texts.

HOW TO CREATE THE EFFECT OF SUBJECTIVITY AND OBJECTIVITY IN SOCIAL MEDIA DISCOURSE

Darija Bakutytė,
dr. Rima Jasnauskaitė (*supervisor*)
Kauno Kolegija Higher Education Institution

Address: Pramonės pr. 20, Kaunas
Webpage: www.kaunokolegija.lt
E-mail: darija.bak122@go.kauko.lt; rima.jasnauskaite@go.kauko.lt
Phone: +37067650774
Research field: H 004 Philology, N 07 Language Studies

Research purpose. In social media discourse, subjective and objective language principles are used practically in the press or social media. The language used by public relations professionals and influencers daily is mostly subjective. It is used to discuss personal values or encourage readers or listeners to change their opinion. The research aims to identify how the press and social media influencers could use language to express subjectivity and objectivity. To achieve this aim the objectives were set: 1) to theoretically define subjectivity and objectivity in press media; 2) to reveal the features of the actual use of the linguistic ways of creating the effect of subjectivity and objectivity applied in social media influencing.

Keywords: influencer, listener, opinion, public relations, reader, social media, subjectivity, value

Research Methodology. At the start of the practical part of the research, it was important to find many theoretical sources that could help deliver information related to the topic. It was obligatory to find much information to cover the effects of subjectivity and objectivity in press media. 11 examples were found in social media platforms like *Facebook, Instagram, TikTok and YouTube*. The discovered methods of producing the effect of objectivity in press media were providing true and verified facts, and applying your ideas, which is mostly used in press releases. The known methods for creating the impact of subjectivity were applying personal values, influencing stores and ideas, and the influencer might use his thoughts for reviewing a product or service. Examples were required to understand the overall impacts and to analyse how the effects of objectivity and subjectivity are created in social media discourse.

Results / Findings. Having performed the analysis of theoretical sources and practical analysis of creating the effect of subjectivity and objectivity in social media discourse, the following conclusions were drawn: (1) PR specialists must follow a code of ethics and remain objective; (2) Objectivity in press media is a challenge, and it can be difficult to find good press release you can rely on.; (3) Subjective language let's influencer to feel free and get more in-depth into their reviews; (4) Subjective and objective effects in social media is created by speaker or influencer; (5) Main goal of objectivity effect in press media remains true; (6) PR specialist or influencer can say anything they want, without checking facts. Subjectivity allows us to express our feelings and emotions.

Originality / Practical implications. The analysis is relevant to students interested in press media or social media. Nowadays, social media take over half of a person's life. It's easy to can find anything on social media. Most young people are dreaming of becoming famous influencers.

KŪRYBIŠKUMAS, KAIP BENDRAS BŪTIES IR INOVACIJŲ VARDIKLIS

CREATIVITY AS A COMMON DENOMINATOR OF
EXISTENCE AND INNOVATION

INTEGRATION OF ELECTRONIC COMPONENTS IN FASHION DESIGN

Amanda Luīza Behmane, Silvija Mežinska
Rezekne Academy of Technologies

Address: Atbrīvošanas Aleja 115, Rēzekne, LV-4601
Webpage: <https://www.rta.lv/>
E-mail: luizabehmane@gmail.com
Phone: +371 26959992
Research field: T 008 Materials engineering / V 003 Design

Research purpose. Research purpose. The research aims to study and analyse the possibilities of integrating electronic components in the context of modern fashion design showing contemporary LED options and integrating them into the design project of the clothing collection. The use of electronic components and examples from designer clothing collections are analysed, connecting it with the design of the space age era and its creation, as well as Pierre Cardin's performance in space age fashion.

Keywords: design, electronic components, interdisciplinary project, textile

Research Methodology. Theoretical research, analysis of literature and Internet resources, empirical - experiment and its data processing. Participants of the research - students of engineering and design study programs, two lecturers, and researchers. Research period 2022 / 2023.

Results / Findings. The project includes the stages of development of the author's project, starting with the development of sketches, material selection, design development, and the creation of the concept, constructive-technological design process starting with the creation of a technical drawing, structures preparation and economic evaluation of the project. Project development is an extensive and complicated process, to fully develop a clothing model, it is necessary to make several prototypes until the best result is achieved. Technologies continue to develop, and the more grandiose the project including them, the more it is necessary to study and analyse their characteristics. Fashion is cyclical, it will always repeat itself, and designers must be able to know what fashion style will appear in demand.

Originality / Practical implications. The result of the project's experiments is dress models with an integrated LED. Each model has a design detail that integrates a strip of LEDs. The LED lights are connected to the battery with USB. The research is of practical importance, as it substantiates cooperation in an interdisciplinary experimental process, its results and joint research activity.

USAGE OF UP-CYCLED MATERIALS FOR THE CREATION OF A STYLISED NATIONAL COSTUME COLLECTION

Evika Muizniece
Rezekne Technology Academy

Address: Atbrīvošanas Alley 155, Rezekne, Latvia
Webpage: www.rta.lv
E-mail: rta@rta.lv
Phone: +371 28 325 368
Research field: V 003 Circular fashion design

Research purpose. Nowadays the more and more arising question is fashion design's industries negative impact on the environment. According to research materials from the EU, a truckload of textiles is landfilled or incinerated every single second. Global textile production almost doubled between 2000 and 2015, and the consumption of clothing and footwear is expected to increase by 63% by 2030¹. As the problem is predicted to increase, all circular fashion ideas are welcomed to change societies' view towards circular fashion and the usage of up-cycled materials in creating new garments. In the case of Latvia, one of the leading states by the quantity of second-hand shops compared with ready-to-wear clothing shops, we can see that people here are willing to buy second-hand products. Yet, only a few companies offer individually designed garments made from reusable materials. As a reference to Latvian ancient culture and folklore popular in Latvia, as a rising designer, the author of the research tried to explore the proposal of textile materials in local second-hand shops and their suitability for creating the author's first fashion collection of stylised national costume design, using the main pattern of Latvian national shirt (unisex) and up-cycled materials for the purpose of shooting a music video.

Keywords: circular fashion, energy saving, national costume, screen-printing, stylisation, up-cycling, unique design

Research Methodology. Quantitative research methods (Closed-ended survey), case studies, data analysis, and experiment.

Results / Findings. Research showed that the most common materials found in Latvia's second-hand shop textile section are cotton, polyester and their blends. Linen, silk, lace, and velvet fabrics also can be found, but in rather small pieces, so for the creation of the collection cotton and polyester fabrics were used, and the author found both materials compatible for creating fresh-looking stylisation of national costumes shirts, that were personalised also by authors sketches screen-prints. As a result, a collection of 12 garments was made, saving approximately 32 400 litres of water and 6,6 kWh of energy², not considering manufacturing work.

Originality / Practical implications. This approach to circular fashion garment making from second-hand materials with reference to Latvian national costume and unique print is the signature of an author as a designer and is a unique case in Latvia.

¹ Questions and Answers on EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_22_2015

² Clothed in Conservation: Fashion & Water <https://sustainablecampus.fsu.edu/blog/clothed-conservation-fashion-water>

INCREASING PRODUCT DIVERSITY – BLENDING WOOD AND FABRIC

**Denis Pihlerič, Nika Vreča, Nina Petrič,
Cvetka Hojnik** (*supervisor*)
dr Martin Klinc, Igor Hovnik (*practical realisation*)
*Wood Technology School Maribor, Higher Vocational College for Wood and Design
SLOVENIA*

Address: Lesarska ulica 2, 2000 Maribor, Slovenia
Webpage: <https://visja.lsbm.si/>
E-mail: referat@lsmb.si
Phone: +386 41 643 505
Research field: V 003 Design

Research purpose. At our college we regularly organise project weeks as part of the curriculum, covering several professional subjects and promoting innovation in design. This research aimed to combine fabric (textile) and wood (vener) cut in geometric shapes to create a blended material that would fold appropriately at the edges of the veneer. The work process included all phases of design, like searching for different solutions (e.g., for folding veneer onto fabric), and tackling the problems of designers in the search for inspiration and realisation. The idea of the concept sometimes exceeds reality or the possibility of production. On paper, things look much simpler than they can be realised later. This article presents lamps, handbags and clothes made of different fabrics combined with different veneers. In the process, we used different production methods, techniques and machinery devices (laser cutting), which will be explained in our presentation. When designing the product shapes, we focused on geometric figures dominated by a triangle, which is usually a part of a hexagon. All of that is very nicely visible in our products. After that, we set about stacking the veneer shapes onto the fabric to achieve optimal creasing and a homogeneous consistency of the wood and textile combination.

Keywords: wood, design, veneer, textile, fabric, geometric shapes, bag, jacket, lamp, laser cutting, project week, fashion

Research Methodology. The basis for the project was a geometric figure. Each student chose his/hers shape and prepared the experiment independently. First, we did a test with a thin fabric and cut out the chosen geometric shapes from the cardboard, then stack it on the fabric in a sequence to create a test combined “wood”- fabric material that will be appropriate for further use in planning.

Results / Findings. Depending on the thickness of the veneer we had to figure out the proper spacing between separate veneer shapes, which was shown to be 1 to 2 mm more than the thickness of the veneer. This way we were able to achieve suitable folding.

Originality / Practical implications. Inspiration was taken both from geometric shapes found in nature and from fashion and furniture designers, such as Issey Miyake.

*Figure 1: Modular Bomber jacket
Author: Denis Pihlerič (2022/23)*

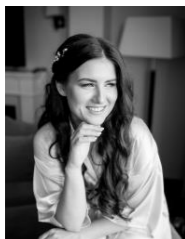
*Figure 2: Wooden bag
Author: Matjaž Mujdrica (2022/23)*

*Figure 3: Wooden lamp1
Author: Nina Petrič (2022/23)*

*Figure 4: Wooden lamp2
Author: Blaž Klobasa (2022/23)*

VAIKO PRISIMINIMŲ KNYGELĒ KAIP PRIEMONĒ, SKATINANTI KŪRYBIŠKĄ VAIKŲ IR TĒVŲ BENDRADARBIAVIMĀ

Viktorija Daņileviča,
Aina Strode (vadovē)
Rezeknēs tehnoloģiju akadēmija (Latvija)

Adresas: Atbrivošanas aleja 115, Rezekne, Latvija, LV-4600
E. paštas: viktorijabulg@gmail.com
E. puslapis: <https://www.rta.lv/>
Telefona nr.: +371 288 42456
Tyrimu kryptis (-ys): V003 Dizains, P02

Tyrimo tikslas. Ištirti, kaip vaikų prisiminimų knyga skatina kūrybinį tėvų ir vaikų bendradarbiavimą.

Reikšminiai žodžiai: dizainas, prisiminimų knyga, psichologija, tėvai, vaikai

Tyrimo metodai. Literatūros ir interneto išteklių studijos bei tyrimai apie bendradarbiavimo ir kokybiško laiko praleidimo vaikui ir tėvams svarbą. Panašių produktų analizė bei tėvų apklausa apie produkto vertę ir galimą panaudojimą.

Rezultatai ir (arba) išvados. Nuo tada, kai skaitmeninis pasaulis ir internetas užvaldė mūsų kasdienybę ir gyvenimą, gyvenimas tapo aktyvesnis ir intensyvesnis, ypač tėvų ir šeimų. Bėgant dienoms, mūsų darbų sąrašas ilgėja ir atrodo, kad kiti prioritetai yra svarbesni už kokybišką laiką su šeima ir vaikais. Tyrimai rodo, kad svarbu reguliariai planuoti šeimos laiką su vaikais. O dar svarbiau tai praleisti kokybiškai ir skirti nedalomą dėmesį bei būti šalia. Kokybiškai praleistas laikas su vaikais nebūtinai turi būti daugybė valandų, tai gali būti ir vos kelios minutės per dieną. Tad kodėl toks svarbus kokybiškas laikas su mūsų vaikais? Psichologo Joneso teigimu, vaikai rečiau patiria elgesio problemų namuose ar mokykloje. Vaikai, kurie praleidžia daugiau kokybiško laiko su savo šeimomis, yra mažiau linkę į rizikingą elgesį, pavyzdžiui, vartoti narkotikus ir alkoholį. Parodę savo vaikams, kad juos mylite ir jais rūpinatės, galite išlaikyti juos protišcai ir emociškai stiprius. Geriausias būdas tai padaryti – reguliariai leisti kokybišką laiką kartu. Vaikai, kurie praleidžia daugiau kokybiško laiko su savo šeima, yra fiziškai ir protišcai sveikesni.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Vaikų prisiminimų knygelė – puikus būdas užimtiems tėvams būti šalia ir skirti kelias minutes per dieną bendrai ir kūrybinei veiklai su vaiku, o ši prisiminimų knygelė vėliau taip pat pasitarnaus kaip gražūs prisiminimai apie vaikystę ir kartu praleistą laiką.

PSICHOLOGINĖ SVEIKATA KAIP KŪRYBIŠKUMO PASKATA

Gabrielė Sedlikovska,
Jolita Raupelienė (vadovė), Asta Kisieliūtė (vadovė)
Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas

Adresas: Didlaukio g. 82, 08303 Vilnius
E. puslapis: <https://www.viko.lt/>
E. paštas: gabriele.sedlikovska@stud.viko.lt
Telefono nr.: +370 675 65359
Tyrimų kryptis (-ys): V003 Dizainas, S008 Komunikacija ir informacija

Tyrimo tikslas. Atlikti rinkos tyrimą apie psichologinės sveikatos svarbą. Atskleisti pagrindinę idėją apie psichologinių sunkumų poveikį žmogaus vidiniam pasauliui. Sukurti penkių modelių drabužių kolekciją.

Reikšminiai žodžiai: emocijos, eksperimentai, psichologinė sveikata, psichologiniai sunkumai, vidinis pasaulis

Tyrimo metodai. Anoniminė apklausa, literatūros šaltinių aprašomoji analizė, eksperimentavimas su skirtingomis tekstilės medžiagų savybėmis ir išgautomis formomis.

Rezultatai ir (arba) išvados. Atliekant tyrimą buvo apklausti 102 respondentai. Apklausos rezultatai padėjo suprasti, kad viešai kalbėti apie psichologinę sveikatą yra svarbu. Tai ne tik sumažina baimės, gėdos jausmą kreiptis pagalbos, bet ir leidžia pajusti, suprasti skirtumą tarp psichikos sutrikimų ir įprastos būsenos. Žmonės, turintys ilgalaikių psichikos sveikatos sunkumų, taip pat gali džiaugtis gera gyvenimo kokybe ir savijauta. Tačiau neturėdami konkrečios psichikos sveikatos diagnozės, gali patirti prastas psichikos sveikatos būsenas ir nepatenkinamą gyvenimo kokybę. Visuomenėje vis dar yra delsiama kreiptis į psichikos sveikatos specialistą dėl tokių priežasčių kaip gėdos jausmas, savo problemų nuvertinimas, neigiama aplinkinių nuomonė.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Mūsų visuomenėje kalbėti apie psichikos sveikatos sunkumus vis dar nedrįstama, o apie sutrikimus turinčius asmenis vyrauja klaidingi įsitikinimai. Manoma, kad jie yra neprognozuojami ar neadekvatūs, į juos dažnai žiūrima kaip į silpnus, nesugebančius susidoroti su savo problemomis, dėmesio reikalaujančius individus. Toks įsitikinimas apie psichikos sveikatos sutrikimų turinčius žmones yra žalingas, nes gali sulaukyti nuo pastangų apie tai kalbėtis, ieškoti paramos, kreiptis pagalbos. Sunkiai ištvėriami jausmai, vidinis skausmas ar kančia, kurie nėra išreikšiami, kaupiasi viduje, išlieka, sunkėja, tampa chroniški. Todėl pajutus, kad tampa sunku pakelti vidinius išgyvenimus, išbūti su savo skausmais, yra svarbu kreiptis pagalbos. Tai nėra gėdinga ar silpnumo požymis, o kaip tik tai yra pirmas žingsnis link geresnės savijautos. Kolekcijoje, manipuluojant tekstile, siekiama parodyti, koks yra žmogaus vidinis pasaulis (1 pav.), kaip jis jaučiasi, kai susiduria su psichologiniais sunkumais (3 pav.). Vyraujantys peršviečiami audiniai, atidengiantys tam tikrą kūno dalį, simbolizuoja, kad žmogaus psichologiniai sunkumai gali būti pastebimi kitiems, tačiau gali būti nepripažįstami paties žmogaus (2 pav.).

1 pav. Kolekcijos meninis koliažas, 2023. Aut. Gabrielė Sedlikovska

2 pav. Pirmojo modelio meninė fotosesija, 2023. Aut. Gabrielė Sedlikovska, fotografė Gabrielė Sedlikovska, modelis Karina Knyzaitė

3 pav. Kolekcijos idėjinis koliažas, 2023. Aut. Gabrielė Sedlikovska

KŪRYBIŠKUMO IR MIEGO SĄSAJA MEDIJŲ MENE

Žilvinas Rimkus

Ida Daiva Povilaitė (vadovė),

Jurgita Buožienė (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: zilvinas.rim795@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 62529966
Tyrimų kryptis (-ys): V0003 Medijų menas P07

Tyrimo tikslas. Atskleisti miego įtaką medijų meno kūrybiškumui.

Reikšminiai žodžiai: kūryba, medijų menas, miego sutrikimas, nrem miegas, rem miegas

Tyrimo metodai.

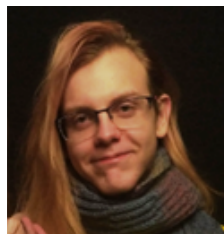
- 1) Informacijos paieška miego fazių veikimo principo tema;
- 2) Medijų meno samprata;
- 3) Kūrybiškumo ir miego sąsaja tiriančių mokslinės literatūros analizė;
- 4) Miego sutrikimų daroma įtaka medijų meno menininkui.

Rezultatai ir / arba išvados. Kadangi šis tyrimas nėra pilnai baigtas, preliminarios išvados yra tokios. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad žmogaus kūrybiškumas susiformuoja remiantis turimų žinių pertvarkymų. NREM ir REM miego būsenos paskatina sudėtingų žinių sistemų darbą, taip leidžiama smegenim pertvarkyti žinomą informaciją, ko pasekoje susiformuoja naujas požiūris ar naujos mintys susijusios su iškeltomis problemomis. Kadangi miego sutrikimai įprastai mažina miego kiekį ar miego kokybę, jie ypatingai kenkia žmogaus kūrybiškumui. Tačiau nepaisant šios negatyvios miego sutrikimų pusės, menininkai randa būdų kaip unikaliam panaudoti miego sutrikimus savo kūryboje, bei pasaulėžiūros suvokime.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Ryšys tarp miego ir kūrybiškumo buvo tiriamas jau nuo 19 amžiaus įvairiose srityse įskaitant neuromokslą ir meną. Tačiau medijų menas yra ganėtinai nauja meno sritis, kuri pradėjo formotis tik 20-ojo amžiaus pabaigoje. Dėl to atliktų tyrimų, kaip miegas veikia medijų meno kūrybiškumą vis dar yra mažai.

Supratimas kaip miegas veikia kūrybiškumą medijų mene, gali padėti menininkams optimizuoti savo kūrybinius rezultatus, pakoreguoti savo miego įpročius, taip kad užtikrintų pakankamą miego kiekį ir išliktų kūrybiškai aktyvūs. Tai gali padėti ir su kūrybinio bloko įveikimu, bei naujų idėjų generavimu. Taip pat supratimas, kaip kiti menininkai sugeba išnaudoti miego sutrikimus, gali padėti, kiekvienam žmogui patiriančiam panašią patirtį, išnaudoti ar net įveikti miego sutrikimą.

LYTĖJIMO SVARBA KŪRYBOJE

Aurimas Andriulionis,
dr. Jovita Dargienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: aurimas.and892@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 629 60749
Tyrimų kryptis (-ys): V003 Dizainas, P02

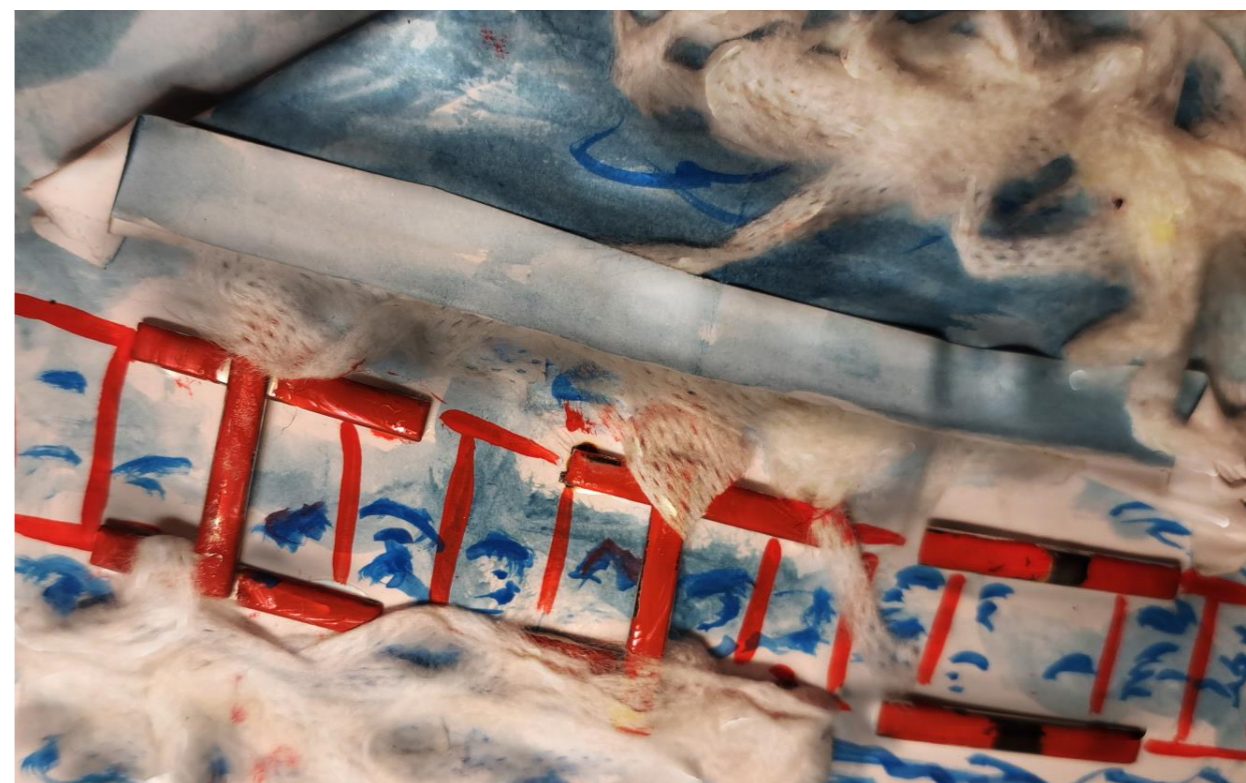
Tyrimo tikslas. Pasitelkus taktiliniu menu, aklujų potyriais, muziejų pavyzdžiais atskleisti lytėjimo reikšmę kūryboje.

Reikšminiai žodžiai: jutiminis perkrovimas, kultūra, kūryba, lytėjimas, muziejai, taktilika

Tyrimo metodai. Meninės ir mokslinės literatūros analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Lytėjimas yra viena iš žmogaus sensorinių sistemų, kuri susiformavo, kaip atsakas į aplinkos stimulus. Taktilinė informacija interpretuojama pagal individualias gyvenimo patirtis, o tai pasireiškia per lytėjimo ir emocijų sinesteziją. Sukūrus dizainą paremta taktilika (1 pav.), įmanoma išgauti ir parodų dalyviams perteikti emocinius ir tekstūrinius potyrius. Atsižvelgiant į kuriamą dizainą reikia įsigilinti į neregiančiųjų taktilinius potyrius, nes šių asmenų grupėje lengviau pasiekiamas jutiminis perkrovimas, todėl taktilinis dizainas turi būti logiškai ir prasmingai planuojamas. Lytėjimo išgyvenimai yra prisimenami ilgalaikės atminties, o iš jos kyla emocinis bei fizinis atsakas, kuriuo pasinaudojus kūryboje išgaunama stipresnė emocija ir atmosfera. Muziejų bei galerijų praktikoje išvelgiama, jog lytėjimas praturtina ekspozicijų potyrius. Lytėjimas leidžia geriau interpretuoti objektus ir kūrybinės minties perteikimą, tarp parodų dalyvių vyksta diskusijos ir spartesnė idėjų kaita.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiais laikais vertinamas informacijos perteikimas kūrybinėse erdvėse, kur siekiama mokyti arba kultūrinti žmones žodžiais arba rega. Kol regos ir klausos sistemos yra dirginamos, mažai dėmesio tebesikiama jutimui – lytėjimas viena iš svarbiausių informacijos apdorotojų. Ši sensorinė sistema skatina aktyvumą ir geba įtraukti asmenis domėtis menu. Tokiu principu kūrybai galima suteikti unikalumo, o dar svarbiau – pagyvinti asmenų meno pojūtį. Tai ne vien pagyvintų ir suaktyvintų meno pasaulį, bet kartu leistų regintiesiems suvokti neregiančiųjų gyvenimo iššūkius. Taktilika kūryboje gali būti priemonė integruojant neregiančiuosius į visuomenę.

1 pav. Taktilinė faktūra, Aurimas Andriulionis, 2022

KŪRYBINIS PROJEKTAS „SMS LAISVEI“

Diana Kozlova, Paloma Milinkauskaitė, Rimantė Šešėikaitė
Gintarė Kulbeckienė (vadovė)
Šiaulių valstybinė kolegija

Adresas: Aušros al. 40, 76241 Šiauliai
E. puslapis: www.svako.lt
E. paštas: g.kulbeckiene@svako.lt; diana.kozlova@stud.svako.lt;
paloma.milinkauskaite@stud.svako.lt;
rimante.seseikaite@stud.svako.lt
Telefono nr.: +370 683 45289
Tyrimų kryptis (-ys): S 008

Tyrimo tikslas. Sukurti kūrybinį produktą laisvės tematika, siekiant tobulinti studentų kūrybines kompetencijas ir skatinant jų praktinės meninės veiklos žinių ir idėjų mainus.

Reikšminiai žodžiai: grafinis dizainas, kūrybinės industrijos, kūrybinis projektas, kūrybinis rašymas, laisvė, SMS

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė ir sintezė; eksperimentavimas; kūrybinis rašymas; grafinis dizainas.

Rezultatai. Sukurtas autorinis kūrybinis projektas „SMS Laisvei“, kuriame susipina kūrybiniai tekstai su vaizdais apie laisvę – visa tai įprasminama pasitelkiant laisvės tematiką. Kūrybinio projekto kūrėjai ir rengėjai – Šiaulių valstybinės kolegijos Organizacijos komunikacijos ir rinkodaros studijų programos I kurso nuolatinių studijų studentai. Kūrybinis projektas „SMS Laisvei“ atliktas sukuriant originalius autorinius tekstus – SMS žinutes mistifikuotam subjektui Laisvei, kurias kuriant naudoti viena raidė „L“, t. y. visi sukurtų SMS tekstų žodžiai prasideda iš šios vienos raidės. Be to, visi SMS tekstai prasideda kreipiniu „Labas, Laisve“. Kūrybinio projekto vizualikos ašis – imituojamas populiarus pasaulyje socialinio tinklo susirašinėjimo programos langas, kuris atskleidžia privatų susirašinėjimą su mistifikuota Laisve. Tai traktuotina kaip vidinis / dvasinis lyrinio AŠ dialogas su Laisve, kuris pasireiškia per sukurtus SMS tekstus ir nuotraukas su Šiaulių miesto vaizdais ir laisvės simboliais. Šis intymus dialogas įprasminamas tiek vizualine, tiek verbaline išraiška – 8 studentų parengtų SMS žinučių iš vienos „L“ raidės.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atskleistas kūrybinis studentų potencialas, kuris leidžia tobulinti studentų kūrybines kompetencijas ir skatina jų praktinės kūrybinių industrijų, vizualinės komunikacijos ir kūrybinių projektų žinių ir idėjų mainus, kurie virsta originalia kūrybine-patyrimine veikla.

1 pav. Kūrybinis projektas „SMS Laisvei“ Šiaulių valstybinės kolegijos Organizacijos komunikacijos ir rinkodaros studijų programos I kurso studentai, 2023 m

KŪRYBINIS PROJEKTAS „LAISVAS ŽODIS. LAISVAS ŽMOGUS“

Deimantė Kiškytė, Aliona Ežerskienė,
Gintarė Kulbeckienė (vadovė)
Šiaulių valstybinė kolegija

Adresas: Aušros al. 40, 76241 Šiauliai
E. puslapis: www.svako.lt
E. paštas: g.kulbeckiene@svako.lt deimante.kiskyte@stud.svako.lt;
aliona.ezerskiene@stud.svako.lt
Telefono nr.: +370 683 45289
Tyrimų kryptis (-ys): S 008

Tyrimo tikslas. Sukurti kūrybinį produktą – virtualią ir kilnojamąją parodą laisvės tematika, siekiant tobulinti studentų kūrybines kompetencijas ir skatinant jų praktinės meninės veiklos žinių ir idėjų mainus.

Reikšminiai žodžiai: fotografija, kūrybinis projektas, kūrybinės industrijos, laisvė, performansas, virtuali paroda

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė ir sintezė; eksperimentavimas; fotografijos menas; performanso menas.

Rezultatai. Sukurta autorinė originali studentų fotografijų paroda „Laisvas žodis. Laisvas žmogus“, kuriame susipina kūrybiniai vaizdai apie laisvą žmogų – visa tai įprasminama pasitelkiant laisvės tematiką. Šių fotografijų dalyviai – patys Šiaulių valstybinės kolegijos Organizacijos komunikacijos ir rinkodaros studijų programos II kurso nuolatinių studijų studentai. Fotografijos atspindi vidinę laisvę, kuri pasireiškia per užfiksuotas laisvės akimirkas, užfiksuotas vizualinėje plotmėje – fotonuotraukose.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Ši meno sričių sintezė leido parodyti, kad šiandienos herojus – kiekvienas iš mūsų. Tai laisvas ir kuriantis žmogus – sau, tėvynei, pasauliui. Sukurtas savitas dvasinis dialogas su laisve, vadovaujantis moto, kad laisvė – kūrybos sąlyga. Tik kūrybiškas žmogus gali būti laisvas: mėgaujasi laisve mąstyti pats ir jaučiasi laisvas kurti. Šis kūrybinis projektas sustiprino studentų bendrąsias, skaitmenines, socialines, kūrybines ir profesines kompetencijas: jie išmoko generuoti kūrybines idėjas ir jas pavertė realiais kūrybiniais produktais; pagilino profesines kompetencijas: plakatų maketavimo, fotografavimo gebėjimus; gebės viešinti ir pristatyti savo kūrybinį projektą; geba diskutuoti apie pamatines vertybines nuostatas – laisvę, laisvą žmogų ir kūrybą.

ŠIAULIŲ
VALSTYBINĖ
KOLEGIJA

Šiaulių valstybinės kolegijos projektas

„Laisvas žodis. Laisvas žmogus“

Studentų kūrybiniai darbai

Finansuoja Valstybinis studijų fondas

1 pav. Kūrybinis projektas „Laisvas žodis. Laisvas žmogus“ Šiaulių valstybinės kolegijos Organizacijos komunikacijos ir rinkodaros studijų programos II kurso studentai, 2023 m

BŪTIES FILOSOFIJOS APRAIŠKOS FRANZO KAFKOS KŪRYBOJE IR JOS INTERPRETACIJOS ŠIUOLAIKINIAME MEDIJŲ MENE

Domantė Katauskaitė,
Lukas Alsys (vadovas),
Svetlana Batura (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: domante.kat685@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 654 17661
Tyrimų kryptis (-ys): V 0003, Medijų menas P07

Tyrimo tikslas. Aprašyti būties samprata Franzo Kafkos kūryboje, bei jos interpretacijas medijų mene, išanalizuoti būties samprata ir suprasti, kaip jo kūriniais remiasi kiti menininkai.

Reikšminiai žodžiai: būties klausimas, filosofija, Franz Kafka, medijų menas

Tyrimo metodai. Tyrimo metodas – lyginamoji analizė. Sulyginta skirtingų menininkų darbai, kurių interpretacija buvo F. Kafkos kūryba, kokie panašumai ir skirtumai matosi jų darbuose, kaip juose atspindi būties filosofija.

Rezultatai ir / arba išvados. Darbas nėra pabaigtas, todėl išvados dar nėra žinomos. Rezultatai – vizualas ir darbo išvados, išanalizuota, kas yra būtis ir kokia jos reikšmė, kaip menininkai skirtingai interpretuoja Franzo Kafkos kūrybą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Tarp filosofų, vienas iš populiariausiai aptariamų temų- būties klausimas. Atliktas tyrimas parodys, kaip šis klausimas atsispindi ir F. Kafkos kūryboje, bei menininkų darbuose, kurie rėmėsi inspiracijos iš jo kūrybos, kokie yra panašumai ir skirtumai.

PABLO PICASSO KŪRYBOS MENINĖ INTERPRETACIJA ĮVAIZDINĖJE FOTOSESIJOJE

Kamilė Radžiūtė,
Rasa Povilaitienė (vadovas),
dr. Jovita Dargienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: kamile.rad348@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 683 31725
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

Tyrimo tikslas. Remiantis Pablo Pikaso kūryba atskleisti menines interpretacijos galimybes įvaizdinėje fotosesijoje.

Reikšminiai žodžiai: inspiracija, interpretacija, įvaizdis, kūryba, menas, Pablo Pikaso, simboliai

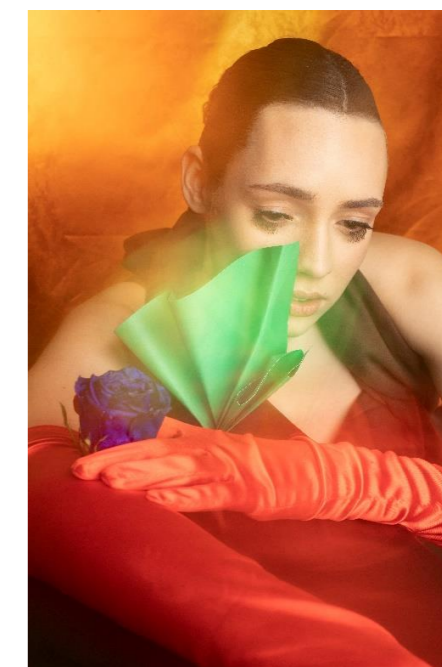
Tyrimo metodai. Literatūrinių šaltinių aprašomoji analizė, lyginamoji – naratyvinė analizė, Pablo Pikaso paveiksluose randamų simbolių analizė, meno kūrinių interpretavimas.

Rezultatai ir / arba išvados. Menas dažniausiai yra reiškiamas vaizdu, kuris savo spalvomis, linijomis bei formomis gali pažadinti asmens vidines emocijas, jausmus ir išgyvenimus. Meno ribos nuolat laužomos, jos plečiasi ir taip nepraranda aktualumo šių dienų visuomenėje. Dažną kartą menininkų paveikslai tampa kultūros paveldu. Dailės istorikė Elena Franči pažymi, jog globalizacijos eroje kultūros paveldas padeda prisiminti kultūrų įvairovę, o jo supratimas ugdo abipusę pagarbą ir atnaujina skirtingų kultūrų dialogą (Franchi, 2015). Šiuolaikiniai menininkai kurdami ieško įkvėpimo, o meno kūriniai dažną kartą pasitarnauja kaip inspiracija kūrybai. Remiantis Pablo Pikaso paveikslų atpažįstamumu, paveiksluose randamais simboliais ir pasitelkus įvaizdžio raiškos priemones: kostiumą, aplinką, kūno plastiką, kuriami įvaizdžiai meninei fotosesijai. Lyginamosios naratyvinės analizės būdu išanalizuojami paveikslai: „Avinjono merginos“, „Mergina prieš veidrodį“, „Verkianti moteris“, „Dora Mar su kate“, „Alžyro moterys (versija O)“. Atlikus paveiksluose randamų simbolių analizę pastebėta, jog visus paveikslus vienija ne realistiškos kūno pozos, proporcijų nebuvimas, geometrinės formos, veido ar kūno susidauginimas. Rasta simbolika atskleidė menininko paveikslų vaizdavimo stilių: menininkas vaizdavo žmones įvairiais rakursais, skaidė erdves, vaizdavo susikertančias plokštumas, geometrines formas, kūrė objektus iš fragmentų. Kūrybinio rezultato įgyvendinimui pasitelktos penkių anksčiau išvardintų paveikslų interpretacijos, sukurti šiuolaikiški įvaizdžiai, kuriuose atsiskleidžia įvaizdžio dizainerio asmeninė stilistika, bet vis dar išlaikomas Pablo Pikaso atpažįstamumas kaip įkvėpimo šaltinis (1-2 pav.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. 2023 metais minimos menininko Pablo Pikaso 50-osios mirties metinės, pasaulyje rengiamos parodos, sulaukiančios nuolatinio žiūrovų dėmesio. XX amžiaus menininko kūrinių svarba yra didelė, jais nuolat inspiruojasi net patys žymiausi aukštosios mados namai, tokie kaip „Schiaparelli“ 2017 ruduo/žiema ar „Moschino“ 2020 pavasaris/vasara kolekcijose. Pridedant savosios estetikos, kiekvienas kūrėjas gali į žinomus kūrinius įnešti savito suvokimo. Remiantis Pablo Pikaso kūryba, kūryboje randamais simboliais ir pasitelkiant šiuolaikiškas įvaizdžio raiškos priemones, sukuriama penkių paveikslų interpretacija. Paveikslų istorija pasakojama dialogijos principu. Per visą nuotraukų seriją kuriami skirtingi įvaizdžiai atspindintys interpretuojančio kūrėjo stilistiką ir Pablo Pikaso kūrybos ypatumus, tokiu būdu yra pagerbiamas ir kūrėjas.

1 pav. Slėpimasis, 2023
Autorė: Kamilė Radžiūtė
Fotografas: Lukas Gestautas
Šukuosenos stilistė: Žyginta Margenytė
Modelis: Gustina Pucilauskaitė
Asistentės: Kotryna Barauskaitė, Evelina Karaliūtė
Piktienė

2 pav. Paleidimas, 2023
Aut. Kamilė Radžiūtė
Fotografas: Lukas Gestautas
Šukuosenos stilistė: Žyginta Margenytė
Modelis: Gustina Pucilauskaitė
Asistentės: Kotryna Barauskaitė, Evelina Karaliūtė
Piktienė

ĮVAIZDŽIO IR STILIAUS DIZAINO METAMORFOZĖS

METAMORPHOSIS OF IMAGE AND STYLE DESIGN

KŪNO RENGYBOS MODELŲ ĮVAIZDŽIŲ KŪRIMAS PRITAİKANT „ZARA“ 2023 METŲ PAVASARIO - VASAROS KOLEKCIJĄ

Ineta Kondratavičiūtė,
dr. Jovita Dargienė (vadovas),
Violeta Dobrovolskienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60
E. puslapis: [https:// www.kaunokolegija.lt/muf/](https://www.kaunokolegija.lt/muf/)
E. paštas: ineta.kon953@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 63804425
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Remiantis įvaizdžio komponentais ir pritaikant „Zara“ 2023 metų pavasario/vasaros kolekciją, sukurti įprasto gyvenimo situacijas atspindinčius įvaizdžius kūno rengybos modeliams.

Reikšminiai žodžiai: asmeninis įvaizdis, garderobas, greitoji mada, kūnas, kūno rengybos modeliai, sportas, visuomenė

Tyrimo metodai. Literatūros aprašomoji analizė, vieno atvejo analizė į kurią įeina stebėjimas, motyvacinių laiškų ir interviu naratyvinės analizės, kūno dėmenų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Remiantis atlikta literatūros analize apie kūno vaizdavimo ir sampratos raidą nuo antikos laikų iki šių dienų, pastebėta, kad žmogaus kūnas svarbus kaip pozicionavo visuomenėje ir vyravusios pasaulėžiūros raiškos priemonė. Pagrindinis ir kone populiariausias kūno kontrolės būdas antikos laikotarpiu, tiek šiomis dienomis – sportas. Surinkti ir išanalizuoti pirminiai duomenys apie užsakoves – kūno rengybos modelius. Analizę sudaro motyvacinis laiškas, interviu, kūno dėmenų analizė. Kūrybinėje fotosesijoje kūno rengybos modeliams pritaikoma prekinio ženklo „Zara“ 2023 metų pavasario/vasaros kolekcija. Kiekviename kuriamo įvaizdžio fotografiniame kadre vaizduojama užsakovių įprasto gyvenimo situacijos, tokios kaip darbo aplinkos, laisvalaikio, sporto (1 pav.).

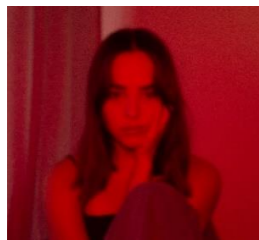
Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atsisakoma kūno rengyba užsiimančių moterų stereotipinio vaizdavimo. Treniruoto moters kūno vaizdavimas įprastose gyvenimo situacijose pritaikant greitosios mados unifikuotą nepritaikytą sportinio kūno sudėjimo moterims aprangą. Esant drabužių dydžių unifikacijai nestandartinio sudėjimo asmenims tampa sudėtinga rasti sau tinkamus drabužius greitosios mados parduotuvėse. „Zara“ didžiausio prekių ženklo iš „Inditex“ tinklo asortimentas naudojamas kūrybinėje dalyje idėjai atskleisti. Kolekcijų pateikimas reklaminėse fotosesijose ant lieknų modelių gali formuoti klaidingą visuomenės nuomonę, kad greitosios mados „Zara“ prekių ženklas skirtas tik standartinio kūno sudėjimo modeliams. Įvaizdžio dizaineris, pasitelkdamas profesines žinias, geba formuoti asmens įvaizdį pritaikydamas unifikuotą greitosios mados parduotuvių asortimentą. Dėl šios priežasties kūrėjui atsiranda niša, panaudojus įvaizdžio komponentus (kostiumą, grimą, šukuoseną, aplinką, rolę, istoriją) ir pasitelkus greitosios mados parduotuvės „Zara“ asortimentą, sukurti kasdieninius gyvenimą atspindinčius įvaizdžius kūno rengybos modeliams pagal pateiktus užsakovių kriterijus.

1 pav. a – „Sporto įvaizdis“; b – „Darbo įvaizdis“. Įvaizdžio dizainerė Ineta Kondratavičiūtė, asistentės Milena Keršytė, Anastasiia Studnikova, fotografė Kamilė Martinkutė, fotografės asistentė Laura Šimkutė, vizažistė Miglė Jančaitytė, modelis Rasa Poderienė, 2023

GROŽIO SAMPRATOS RAIDĄ, PROBLEMATIKĄ, STEREOTIPAI IR JOS VAIZDAVIMAS ŠIUOLAIKINĖJE BEI ANKSTYVOJE MEDIJOJE

Ugnė Barsulytė,
Lukas Alsys (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: ugne.bar940@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67525882
Tyrimų kryptis (-ys): V 003, P07 Medijų menas

Tyrimo tikslas. Naudojantis probleminiais kūno įvaizdžio suvokimo pavyzdžiais, išanalizuoti grožio sampratos kitimą ir nustatyti kokias problemas kelia grožio industrija bei sukurti fotografijas/video atspindinčias tyrimo temą.

Reikšminiai žodžiai: fotografija, grožio samprata, kaita, medijos, problematika, stereotipai

Tyrimo metodai. Lyginamoji analizė, kurios metu bus analizuojama kaip keitėsi grožio sampratos suvokimas 1930 – 2022 metais, kas kiekviename laikotarpyje buvo laikoma idealu ir kodėl. Taip pat apklausos forma, kurios tikslas išsiaiškinti kaip žmonės mato save ar lygina save su kitais bei kaip vertina medijų keliamus grožio standartus.

Rezultatai ir / arba išvados. Kadangi darbas dar nėra užbaigtas, tai tikslų išvadų dar nėra. Darbo rezultatai – vizualas, atliktas tyrimas bei darbo išvados.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Nustatyti grožio standartai priverčia lygintis su tuo, ką matome socialiniuose tinkluose ar žurnalų viršeliuose, o tai sukelia ne tik psichologines problemas ir menkina savivertę, bet sukelia ir rimtas sveikatos ligas. Tema buvo ir bus aktuali tol kol pasaulyje vyraus grožio standartai. Temos naujumas atsiskleidžia tuo, jog tyrime paliečiamos dažnos psichologinės problemos, kurias sukelia savęs lyginimas su kitais ir kaip grožio industrija įtakoja psichologiją. Bus aptariama grožio tendencijų kaita pasaulyje ir kaip ta kaita dažniausiai būna atsakas į prieš tai buvusią tendenciją, bus paliečiama ir grožio industrijos reformacija, kaip sumažinti jau sukurtas problemas. Darbe bus nagrinėjama kokią įtaką grožio sampratai turi / turės dirbtinis intelektas.

Lyginamojoje analizėje naudojami pavyzdžiai pateikiami 1-3 pav.

1 pav. Agnetta Fisher nufotografuota George Hoyningen-Huene 1930

2 pav. Clarkas Gable. Stopkadras iš filmo „Tai nutiko vieną naktį“ 1934

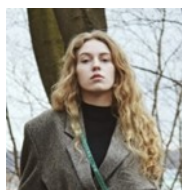

3 pav. Marilyn Monroe nufotografuota Rick Maiman. Žurnalo „Playboy“ viršelis 1953

POSTAPOKALIPSĖS ĮVAIZDIS AVANGARDINĖJE FOTOGRAFIJOJE

Kotryna Kašėtaitė,
Violeta Dobrovolskienė (vadovas),
dr. Jovita Dargienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: kotryna.kas823@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 614 76041
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti moderniojo meno raišką, apžvelgti postapokalipsės žanrą ir pateikti vizualinius įvaizdžio sprendimus, panaudojant kolekciją „Afektas“.

Reikšminiai žodžiai: avangardas, avangardinė fotografija, įvaizdis, modernusis menas, postapokalipsė

Tyrimo metodai. Literatūros šaltinių analizė, teksto naratyvinė analizė, vieno atvejo analizė į kurią įeina interviu, „Afektas“ kolekcijos vizualinė analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Avangardiniu menu, dar kitaip modernuoju menu, siekiama reikšti savo individualumą atsisakant tradicinio požiūrio į meną. Modernusis menas atsispindi muzikoje, dailėje, architektūroje, fotografijose, įvaizdžiuose ir kt. Tai kintanti, nepastovi, novatoriška ir netradicinė meno išraiška, kuri sutelkia dėmesį į socialinius ir kultūrinius veiksnius. Modernusis menas, yra siejamas su inovacijomis, naujomis technologijomis ir neįprastais kūrybiniais sprendimais. Avangardistai protestavo prieš nusistovėjusias tradicines meninės raiškos priemones, vaizdų kūrimui naudodami neįprastas kūno proporcijas ir fotografavimo rakursus. Atlikus literatūros analizę išanalizuotos avangardinės meno srovės ištakos. Apieškimui knygos tekstui analizuoti pasitelkta naratyvinė teksto analizė, kuri atskleidė pagrindinius temos reikšminius žodžius: mirtis, badas, maras. Tyrimo metu gauti raktažodžiai panaudoti fotosesijos istorijai kurti. Atliktas vieno atvejo analizės tyrimas, kurio metu buvo gauti duomenys iš interviu su kolekcijos „Afektas“ kūrėja Aušrine Kepežinskaite. Juos papildyti buvo nuspręsta atliekant kolekcijos „Afektas“ vizualinę analizę. Apibendrinus tyrimo duomenis buvo pasirinkta suformuoti įvaizdžius atspindinčius tokias emocijas kaip skausmas, pyktis, liūdesys ir kt. Jausmų vizualizacija padėjo sudaryti bendrą, kuriamų įvaizdžių vizualinę koncepciją (1 pav. a; b).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Avangardinis menas formuoja neįprastas, netradicines, kitiškas, kūrybines erdves, kuriose gimsta naujos idėjos, nauji potyriai. Tai padeda kūrėjui kalbėti visuomenei aktualiomis temomis. Pastaruoju metu visuomenė skatinama atkreipti dėmesį į besikeičiančią aplinką, globalinį planetos klimato atšilimą. Pasitelkiant meninės raiškos priemones: faktūras, spalvas, linijas ir kt. Kūrybiniu rezultatu siekiama kalbėti apie tai, kaip moderniojo meno principais, per kuriuos įvaizdžius, atkreipti visuomenės dėmesį į planetos resursų išsaugojimą.

a

1 pav. Atsibudimas į niekur, 2023
Aut. Kotryna Kašėtaitė
Fotografė: Gustina Keturakytė
Vizažo stilistė: Justina Veg
Asistentė: Gabija Rupšlaukytė

b

1 pav. Ateities dabartis, 2023
Aut. Kotryna Kašėtaitė
Fotografė: Gustina Keturakytė
Asistentė: Gabija Rupšlaukytė

INDIVIDUALUMO RAIŠKA SCENINIAME ĮVAIZDYJE, PASITELKIANČI SPALVŲ POVEIKĮ

Gustė Jonkutė,
Violeta Dobrovolskienė (vadovas),
dr. Inga Audzevičiūtė-Liutkienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: guste.jon183@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 64713204
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

Tyrimo tikslas. Atskleisti atlikėjo individualumą, suformuojant sceninį įvaizdį, paremtą spalvų reikšmėmis ir psichologiniu poveikiu, ir įgyvendinti idėją fotosesijoje.

Reikšminiai žodžiai¹: individualumas, įvaizdis, manipuliacija, spalvų psichologija, stereotipas

Tyrimo metodai. Literatūros šaltinių aprašomoji analizė, naratyvinė analizė, apklausa.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikta spalvų teorijų ištakų, reikšmių bei psichologinio poveikio analizė, kuri atskleidė vyraujančias stereotipines spalvų reikšmes bei prasmes religijos, kultūrų, socialiniame, pasauliniame ir Lietuvos kontekste. Remiantis apklausos duomenimis, nustatyta, kad 61 proc. šio tyrimo respondentų nuotakai ir emocijomis įtaką daro spalvos. Buvo įgyvendinta meninė įvaizdinė fotosesija, kurios metu, atsižvelgiant į surinktus duomenis apie atlikėją, buvo sukurti sceniniai įvaizdžiai, paremti spalvomis ir atspindintys atlikėjos individualumą – svarbų raiškos elementą scenoje. Nustatyta, kad skirtingos spalvų kombinacijos gali turėti įvairų poveikį žiūrovams, todėl svarbu atsižvelgti į jų psichologinę reikšmę kultūriniu aspektu ir derinimą, siekiant sukurti autentišką, originalų ir išskirtinį sceninį įvaizdį, kuris transliuotų žinutę tikslinei auditorijai.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Spalva yra svarbus vizualinio pasaulio aspektas, turintis daugybę reikšmių, kurias lemia kultūrinis kontekstas ir subjektyvi asmens patirtis. Atsirenkant spalvas ir jų derinius atsižvelgiama į geografinius, religinius ir kultūrinius aspektus, kurie formuoja skirtingus stereotipus, patirtis ir asociacijas. Siekiant sukurti tinkamą asmens įvaizdį ir norint paveikti auditoriją, perduodant žinutę tikslinei vartotojų grupei, buvo pasitelktos manipuliacinės spalvų savybės. Šis metodas yra pritaikomas rinkodaroje, kuriant reklamas, filmus bei pritaikant scenoje ar televizijos šou pasirodymuose. Spalva yra svarbi meninės išraiškos priemonė, galinti padėti suprasti psichologinį asmens portretą ir suformuoti tinkamą įvaizdį. Todėl atlikėjas, siekdamas sudaryti įspūdį scenoje, atkreipti žiūrovo dėmesį, patraukti ir jį sudominti, gali naudoti poveikį spalvomis. Taip sukuriama išskirtinis, įsimintinas, spalvų asociacija paremtas pasirodymas, kuriame spalva yra vienas iš pagrindinių įrankių, formuojant ir nulemiant žiūrovo patirtį (1 pav., 2 pav.).

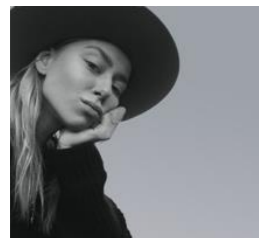
¹ Individualumas – tam tikrų savybių rinkinys, kuris padeda atskirti asmenį nuo kitų ir įrodyti jo unikalumą (House Psych, n.d.);
Ivaidis – tam tikro objekto (prekės, paslaugos, įmonės, žmogaus ar jų grupės) subjektyvus vaizdinys, emocinis suvokimas (Visuotinė lietuvių enciklopedija, n.d.);
Manipuliacija - slaptas kokių nors aplinkybių išnaudojimas, faktų iškreipimas, norint ką nors valdyti be jo sutikimo, siekiant sau naudos (Lietuvių žodynas, n.d.);
Spalvų psichologija – tai mokslas, kaip tam tikros spalvos veikia žmogaus elgesį (Master Class, 2021);
Stereotipas – tai visuomenėje susiformavęs supratimas ar vaizdas, kurį žmonės yra numatę apie tam tikrą grupę ar asmenį (Cambridge Dictionary, n.d.).

1 pav. a – „Man kūryba yra erdvė, kurioje pražysta švelnumas ir dvasiškumas“; b – „Man kūryba yra neaprepiama laisvė, kuria kvėpuoju ir galiu manipuluoti taip, kaip noriu“. Įvaidžio dizainerė Gustė Jonkutė, asistentės Greta Valeikaitė, Alina Katerinyak, fotografas Dylan Petreikis, fotografo asistentas Arnas Stankauskas, modelis Ieva Stašelytė, 2023

2 pav. a – „Man kūryba yra totalus geranoriškumas ir tikėjimas savo vizija“; b – „Man kūryba yra žemiškas stabilumas, mokantis išlikti pastoviam šiame nuolat besikeičiančiame pasaulyje“. Įvaidžio dizainerė Gustė Jonkutė, asistentės Greta Valeikaitė, Alina Katerinyak, fotografas Dylan Petreikis, fotografo asistentas Arnas Stankauskas, modelis Ieva Stašelytė, 2023

NARATYVINIŲ ĮVAIZDŽIŲ KŪRIMAS „SODA FUTURA“ PAPUOŠALŲ PREKĖS ŽENKLUI

Gabrielė Naverdauskaitė,
Rasa Povilaitienė (vadovas),
dr. Inga Audzevičiūtė – Liutkienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: gabriele.nav971@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 65440408
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

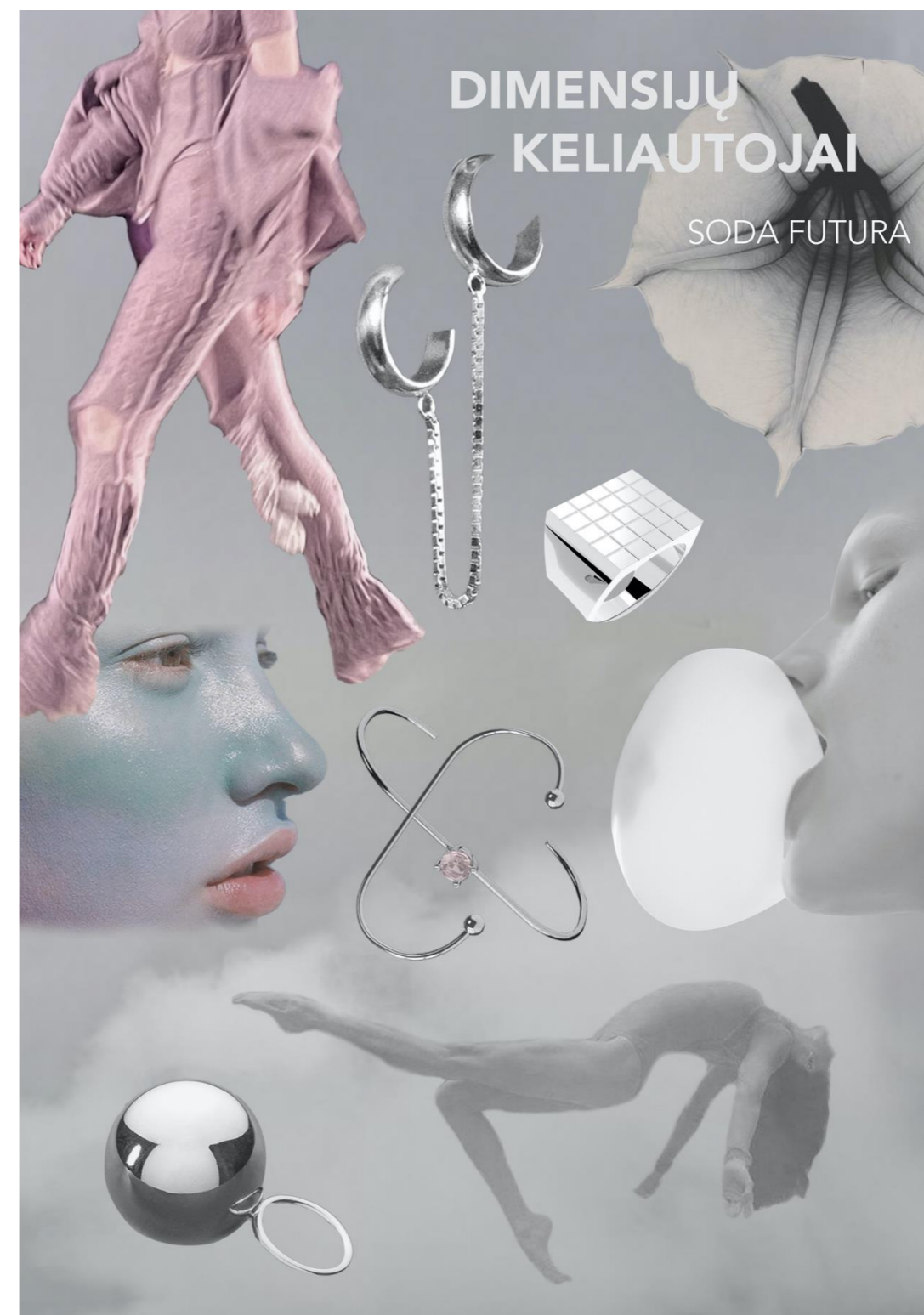
Tyrimo tikslas. Remiantis simbolistinėmis meno išraiškomis ir mados prekės ženklo identitetu, atlikti meninę mados fotosesiją, realizuojant ją naratyvinių įvaizdžių principu.

Reikšminiai žodžiai: fikcija, interpretacijos, identitetas, įvaizdis, naratyvas, simbolis, tendencijos, vaizdinė komunikacija, vartotojo ir prekės ženklo ryšys

Tyrimo metodai. Literatūros aprašomoji analizė, turinio analizė, naratyvinė ir formalioji analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus literatūrinių šaltinių analizę bei apžvelgus galimas naratyvinių įvaizdžių kilmės ištakas, tokias kaip simbolizmas, pavyko nustatyti, kad tokio pobūdžio vaizduojamajame turinyje būdinga paslėpti tam tikras menines metaforas, kurios žadintų žiūrovo vaizduotę bei suteiktų terpę kūrinio prasmę nujauti. Tiriamojo proceso metu pastebėta, kad dėmesį pritraukiančiose fotografijose svarbu vadovautis prekės ženklo identitetu, jo pažiūromis bei pasaulyje vyraujančių socialinių ir kultūrinių tendencijų raiška. Kūrybinėje dalyje atskleidžiama konceptuali naratyvinių įvaizdžių istorija, sukurta futuristiniam papuošalų prekės ženklui „Soda Futura“, kurio vizija – nežemiškų būtybių kuriami papuošalai ateičiai. Remiantis atlikta užsakovo analize, nuotraukų serijoje plėtojama prekės ženklui „Soda Futura“ būdinga stilistika, tačiau žiūrovas skatinamas ieškoti interpretacinių reikšmių bei vaizdu šifruojamų žinučių, kurios išryškėja pasakojamoje dimensijų kelionėje (1 pav.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Naratyvinių įvaizdžių kūrimu siekiama atskleisti, kaip kinta ir kokie veiksniai daro įtaką mados prekės ženklų kūrybiniais objektams šiuolaikiniame kontekste bei iliustruoti idėjas, pasitelkiant išplėstines prasmes, siekiant gilesnės analizės. Mados vaizdinė komunikacija – galingas įrankis kuriant ryšį su vartotojais, ieškant sąsajų bei šviečiant visuomenę apie vyraujančias globalias aktualijas ar kolektyviai išgyvenamus procesus. Šiame kūrybiniame darbe kuriami įvaizdžiai atskleidžia naują požiūrio perspektyvą bei meninę koncepciją, kuri yra paremta amerikiečių psichologo ir mokslininko *Carl S. Hale* subjektyvių laiko patirčių teorija, kuomet su laiku susiję išgyvenimai skisrtomi į 9 dimensijas: Krono, Fausto, Gajos, Prometėjo, Iššvaistyto, Ikaro, Satyro, Sizifo bei Atmano. Vaizdų įprasminimas istorijomis, gali padėti išsiskirti bei pritraukti vartotojų dėmesį, o tokio pobūdžio vaizdinis turinys naudojamas socialinėse erdvėse, prekės ženklo elektorinėje parduotuvėje bei spaudoje koncentruojamas į gilesnių patirčių ir emocijų svarbą.

1 pav. Meninės koncepcijos iliustracija – „Dimensijų keliautojai iš Andromedos galaktikos“

Aut. Gabrielė Naverdauskaitė

2023

VIZUALINIS VIDEOŽAIDIMŲ HEROJŲ ĮVAIZDIS, INSPIRUOTAS E-GIRL SUBKULTŪROS

Gustina Pucilauskaitė,
Rasa Povilaitienė (vadovas),
dr. Inga Audzevičiūtė-Liutkienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: gustina.puc975@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67521721
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

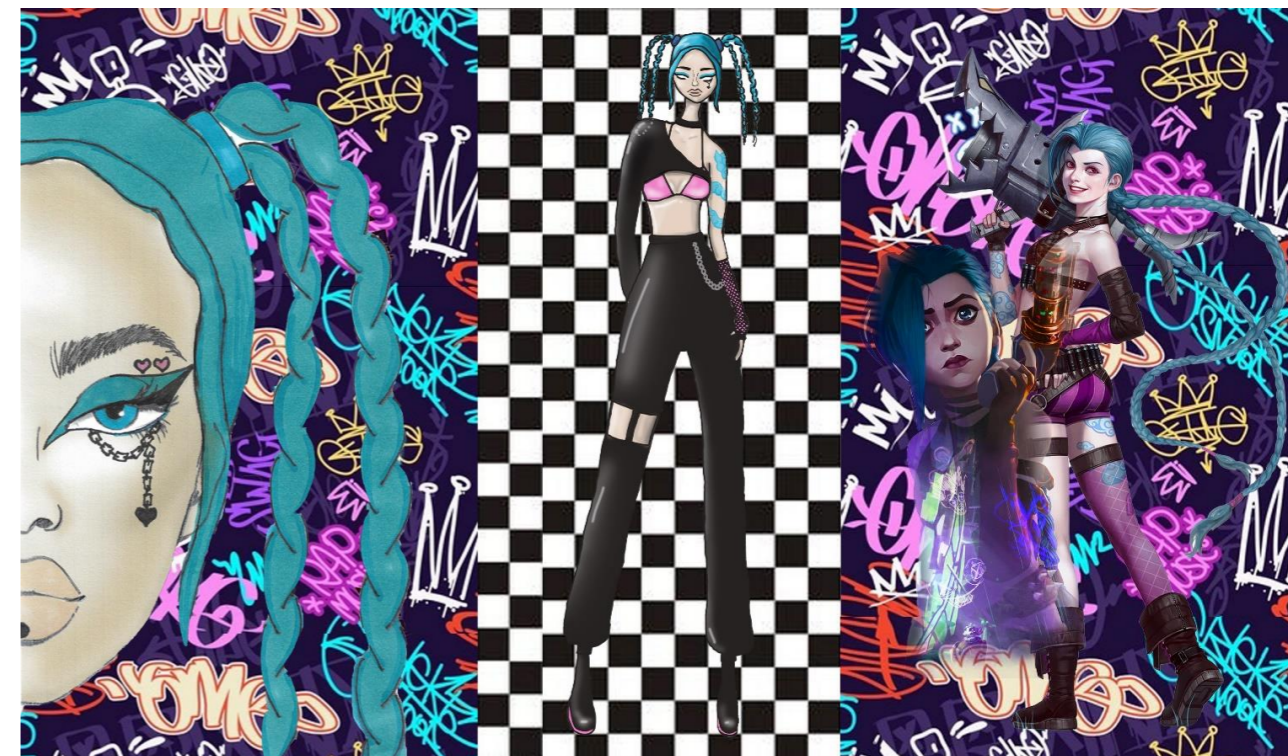
Tyrimo tikslas. Įvaizdinėje meninėje fotosesijoje sukurti videožaidimų herojų įvaizdžius, inspiruotus *e-girl* subkultūros.

Reikšminiai žodžiai: *e-girl* subkultūra, įvaizdis, mada, videožaidimai

Tyrimo metodai. Literatūros šaltinių analizė, formalioji ir naratyvinė analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Mada, menas, tendencijos bei estetika – visa tai glaudžiai susiję ir turi didelę įtaką visuomenei ir ją supančiai aplinkai. Dažnai žmonės susimąsto, kaip nori save pateikti šių dienų pasauliui. Yra plačiai paplitusi nuomonė, kad pirmąjį įspūdį apie asmenybę sudaro įvaizdis. Šiame kūrybiniame darbe buvo analizuojamas videožaidimų herojų įvaizdis ir jų sąsajos su mada. Gauti rezultatai atskleidė, kad videožaidimo veikėjo pasirinkimą lemia jo įvaizdis, kuris reprezentuoja jų charakterį ir atpažįstamas pagal vizualinį identitetą. Videožaidimams mada ir populiarūs įvaizdžiai, tam tikras stilius, suteikia išskirtinės estetikos ir individualumo, tokiu būdu suteikiama galimybė susikurti asmeninį animacinį kūrinių. Buvo nustatyta, kad tokie patys individualumo ir estetikos bruožai atsispindi ir *e-girl* subkultūroje. Tai subkultūra, kuriai svarbus dėmesys, mada ir saviraiška. *E-girl* merginai būdinga nenatūralių spalvų perukų dėvėjimas, kasytės, ryškus makiažas, „nekaltumas“, alternatyvūs stiliai, tokie kaip anime, hip hop, cosplay, gotų, emo bei japonų gatvės mada. *E-girl* subkultūros mergina save reprezentuoja per išraiškingą stilių, išskirtines, ryškias plaukų spalvas ir kūrybingą bei dramatišką makiažą. Ieškant inspiracijų kūrybiniam darbui, buvo atlikta nuomonės formuotojos *Naomi Jon* grimų analizė. Analizės rezultatai atskleidė *Naomi Jon* grimo sąsajas su *e-girl* subkultūros stiliumi. Kūrybiniame darbe buvo siekiama perteikti *e-girl* subkultūros vizualinę raišką, kuri inspiruota *Naomi Jon* grimu skirtinguose videožaidimų herojų įvaizdžiuose. Naujai sukurti įvaizdžiai buvo perteikiami įvaizdinėje meninėje fotosesijoje (1-2 pav.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šių dienų kontekste technologijos bei dirbtinis intelektas yra labai aktualus ir svarbus visuomenės raidai. Videožaidimai tobulėja, tampa vis realistiškesni, atsiranda naujų būdų juos žaisti, pavyzdžiui, naudojant Virtualios realybės (VR) (angl. *Virtual reality*) technologijas. Atliekant literatūros analizę buvo pastebėta, kad labai mažai nagrinėti videožaidimų herojų įvaizdžiai, todėl tyrimu buvo siekta praplėsti nagrinėjamos temos diskursą. Pagrindinis videožaidimų veikėjo įvaizdžio kūrimo tikslas – atspindėti videožaidėjo identiteto siekiamybę, kaip jis save įsivaizduoja „tobuliausioje formoje“, todėl susikurtas personažas tampa realaus identiteto atspindžiu. Pasitelkiant įvaizdžius pasakojama istorija, todėl kūrybinio darbo originalumas atskleidžiamas per dviejų kultūrų – videožaidimų herojų ir *e-girl* – asimiliuotus įvaizdžius.

1 pav. Žaidimo *League Of Legends*, herojės *Jinx* įvaizdžio formavimas. Įvaizdžio dizainerė Gustina Pucilauskaitė. 2023

2 pav. Žaidimo *Cyberpunk*, herojės *Kivi* įvaizdžio formavimas. Įvaizdžio dizainerė Gustina Pucilauskaitė. 2023

LIETUVOS SUBKULTŪROS ŠIUOLAIKINĖJE LIETUVOS FOTOGRAFIJOJE. K-POP ATVEJIS

Greta Kalinauskaitė,
Lukas Alsys (*vadovas*),
Žilvinas Glušinskas (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: greta.kal663@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 651 72269
Tyrimų kryptis (-ys): V 0003, Medijų menas P07

Tyrimo tikslas. Išnagrinėti XX pab.-XXIa. subkultūrų istoriją, subkultūrų bruožus, Europos bei Lietuvos subkultūras, išnagrinėti k-pop subkultūros paplitimą, jos reiškimąsi Europoje bei plačiai išnagrinėti Lietuvoje esančius k-pop subkultūros bruožus, bendruomenę.

Reikšminiai žodžiai: bendruomenės, fotografija, k-pop, medijų menas, subkultūros

Tyrimo metodai. Atliekama literatūros analizė, siekiant išsiaiškinti istorinius faktus. Taip pat etnografinis tyrimas – pasineriama į k-pop subkultūros narių gyvenimą Lietuvos bendruomenėje, analizuojamas jų elgesys, viskas užfiksuojama nuotraukose, ateityje pasitelkiamas ir interviu metodas.

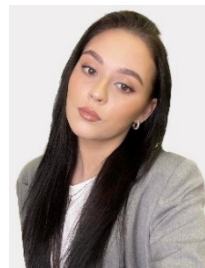
Rezultatai ir / arba išvados. Rezultatas – fotografijos, kuriose atspindimas k-pop bendruomenės Lietuvoje gyvenimas, ypatumai. Išvados – kol kas išvados yra neaiškios, kadangi tyrimas yra vykdomas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Pasaulyje egzistavę, tiek dabar egzistuoja daugybė subkultūrų. Tai originalios žmonių grupės, turinčios savitus ypatumus, bruožus, o jų galima rasti daugybę – nuo visiems gerai žinomų gotų iki nedidelių internetinių subkultūrų, į kurias kasdien jungiasi daugybė žmonių iš viso pasaulio. Tiriant k-pop subkultūros Lietuvoje atvejį atskleidžiamas žmogaus natūralus siekis rasti asmenų grupes, kuriuos sieja bendri interesai, atskleisti šios konkrečios bendruomenės išskirtinius bruožus ir parodyti bei ištirti bendruomenės gyvenimą.

GRAIKIJOS MITOLOGIJOS ĮKVĖPTI ĮVAIZDŽIAI PROGINIŲ SUKNELIŲ SALONUI „A&R“

Deimantė Zakarauskytė,
Rasa Povilaitienė (*vadovas*),
dr. Jovita Dargienė (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: deimante.zak134@go.kauko.lt
Telefono nr.: +37069982112
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

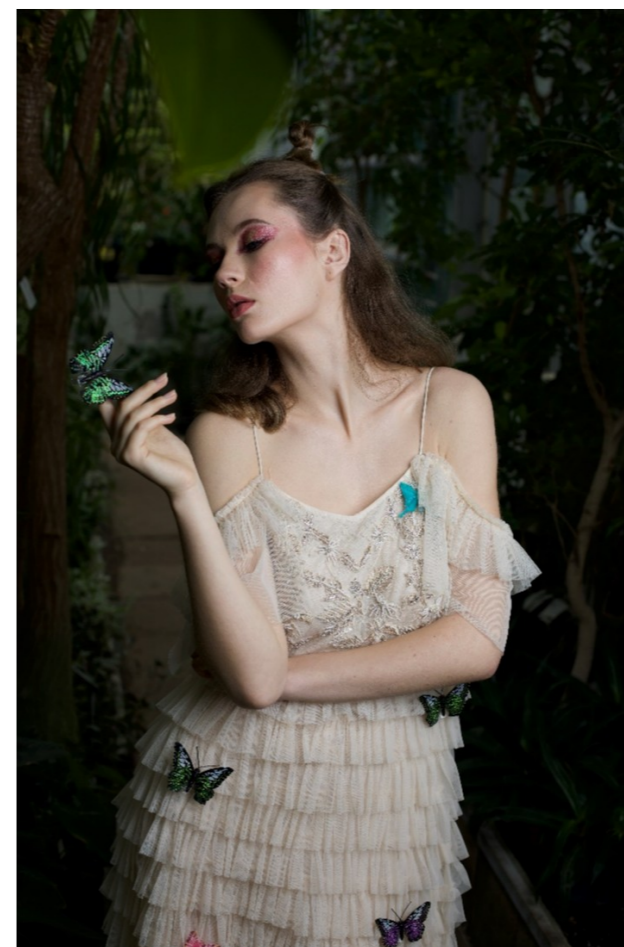
Tyrimo tikslas: Remiantis Graikijos mitologinėmis būtybėmis – Deivėmis, sukurti šiuolaikiškus, moteriškus įvaizdžius proginių suknelių salonui „A&R“.

Reikšminiai žodžiai: deivė, dievybė, įvaizdis, mitas, mitologija, senovės Graikija

Tyrimo metodai. Literatūrinių šaltinių aprašomoji analizė, analogų apžvalga, formalioji ir naratyvinė analizė, vieno atvejo analizė – kurios metu analizuojamas proginių suknelių salono „A&R“ vizualinė komunikacija.

Rezultatai ir / arba išvados. Graikijos mitologija pasauliui padovanojo daugybę pasakojimų. Šių istorijų tikslas buvo atskleisti gyvybės ir gamtos stebuklą, paaiškinti žmogaus santykio su pasauliu prasmę ir įprasminti to meto pasaulėžiūrą. Senovės Graikijoje moteris buvo laikoma netobula vyro versija, iš literatūros analizės galima pastebėti, jog moters padėtis visuomenėje dažną kartą buvo nutylima. Tačiau Graikijos mitologijoje atskleidžiama simbolinė moteriškumo galia, čia ryškų vaidmenį atliko deivės, tokios kaip Hera, Afroditė, Atėnė, Artemidė, Hekatė ir kt. Atlikus analogų apžvalga, pastebėta, jog tokie kūrėjai kaip Dior (2019), Valentino (2017) bei Chanel mados namai (2018) inspiruojasi Graikijos mitologija, kuri atsispindi mados kolekcijų pristatymuose bei kuriamuose įvaizdžiuose. Formaliosios ir naratyvinės analizės metu išryškėjo, jog mitinės būtybės – Deives lydėjo šie simboliai: pavo plunksnos, lelija, ietis, žvirblis, alyvmedis, balandis. Deivės tapatinamos su moters idealu. Inspiruojantis Graikijos mitologija bei įvaizdžio raiškos priemonėmis per kuriamus įvaizdžius atliekama mitologinių būtybių – Deivių šiuolaikinė interpretacija meninėje fotografijoje (1 pav. a; b)-

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Mitologija gali suteikti galimybę identifikuoti kultūros ir tautos vertybes. Kiekvieną kartą, kam nors užsiminus apie graikų mitologiją, iškyla idealizuotų figūrų vaizdai, mitiniai pasakojimai ir olimpiečių kovų istorijos. Nors daugelis mano, kad šios senovės istorijos yra mirusios mitologinio pasaulio liekanos arba veiksmo filmų siužetai, tačiau su Graikijos mitologija kasdieniame gyvenime susiduriama gan dažnai – architektūroje, madoje, įvaizdžio dizaine. Graikijos mitologija įkvėpė garsiausius pasaulio menininkus, dailininkus, tokius kaip Sandro Botičeli, Džiusepė Cezarį, Tomą Bertoną. Būtent dėl šios priežasties kiekvieno menininko mitologijos interpretacijos yra skirtingos, nes menininkas gali išreikšti savo asmeninį požiūrį į mito interpretaciją, tačiau pagrindinės mitologijos istorijos išlieka tokios pat. Dabartiniame skubančiame pasaulyje, kuomet moterys prisiėmusios vyriškas roles nuolatos skuba, kuomet glamūras ir proginės suknelės dėvimos gan retai, atsiranda galimybė per kuriamus įvaizdžius visuomenei priminti tikrojo moteriškumo prasmę.

a

b

1 pav. a – *Euridikė. Įvaizdžio dizaineris Deimantė Zakarauskytė, fotografas Laura Šimkutė, modelis Skaistė Bružaitė, vizažistė Kamilė Tilinskaitė, asistentė Vakarė Radavičiūtė. 2023*
 b – *Tetidė. Įvaizdžio dizaineris Deimantė Zakarauskytė, fotografas Laura Šimkutė, modelis Skaistė Bružaitė, vizažistė Kamilė Tilinskaitė, asistentė Vakarė Radavičiūtė. 2023*

JAPONIŠKAS MINIMALIZMAS INTERJERE

Dovilė Pažeraitė,
dr. Jūratė Tutlytė (vadovė)
Kauno kolegija. Menų ir ugdymo fakultetas. Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: dovile.paz655@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 617846794
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Pritaikyti japoniško minimalizmo filosofinius principus ir savybes interjere, siekiant sukurti funkcionalę erdvę žmogaus psichologinei bei fizinei sveikatai.

Reikšminiai žodžiai: architektūra, filosofija, interjeras, Japonijos kultūra, minimalizmas

Tyrimo metodai. Atlikta literatūros šaltinių analizė, kuriuose buvo nagrinėjami japoniško minimalizmo filosofiniai principai, jo istorija, bei ištakos, pirmieji minimalizmo pradininkai Europoje, tradicinės japonų architektūros įtaką minimalizmui, santykio su gamta svarba, dizaino įtaka žmogaus psichologinei bei fizinei sveikatai, tai pat šiuolaikines interpretacijas, adaptacijas. Tyrimo metu buvo išanalizuoti japoniško minimalizmo esminiai principai ir savybės, jų panaudojimas ir pritaikymas interjere.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu, nagrinėjant literatūros šaltinius, išsiaiškinta jog japoniškas minimalizmas yra dizaino filosofija, pasižyminti funkcionalia estetika, kuri orientuota į paprastumą, natūralias medžiagas, šviesos ir edvės integravimą į bendrą visumą. Japoniškam minimalizmui būdingos švarios linijos, neperkrautos erdvės, prislopinta spalvų paletė. Interjere naudojamos natūralios medžiagos kurios vertinamos dėl savo ilaamžiškumo ir tvarumo. Interjere siekiama sukurti lankščią ir praktikšką erdvę. Japoniško minimalizmo ištakos sietinos su tradiciniais estetiniais dzen budizmo principais, kurie vertina paprastumą, dėmesingumą ir gamtos pasaulio grožio svarbą, dažnai laikomas sveikintinu priešnuodžiu greitam šiuolaikinio žmogaus gyvenimo būdui. Tyrimo rezultatais galima teigti, jog Japonų minimalizmas - maksimalus ir netgi bekompromisis. Tačiau minimalizmas nėra susijęs su tuo, kad turime turėti kuo mažiau. Tai reiškia turėti tai, ko mums tikrai reikia, ir paleisti visa kita.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Per pastaruosius kelis dešimtmečius japoniškas interjero dizainas įgijo platų populiarumą visame pasaulyje dėl dizaine taikomo funkcionalumo bei praktiškumo. Pirmosios dizaino panaudojimo šaknys Europoje atsekamos XIX amžiaus pabaigoje, kai Japonija atvėrė savo sienas pasauliui. Tačiau tarptautinį pripažinimą jis pradėjo įgyti tik XX amžiaus viduryje. Tyrimo metu išanalizuotos pagrindinės savybės ir principai leidžiantys pritaikyti teorines žinias praktinėse erdvėse, sukuriant neutralių spalvų, neapkrautą erdvę leidžiančią žmogui atgauti per dieną išseiktą energiją, taip prisidedant prie jo psichologinės ir fizinės kokybės.

MADOS DIZAINO KOLEKCIJA „SIMBIOZĖ“

Neringa Rinkevičiūtė,
Milda Jankuvienė (vadovė)
Kauno kolegija menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: Pramonės pr. 20
E. puslapis: <http://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: neringarinke@gmail.com
Telefono nr.: +370 69029336
Tyrimų kryptis (-ys): V003 Dizainas, P02

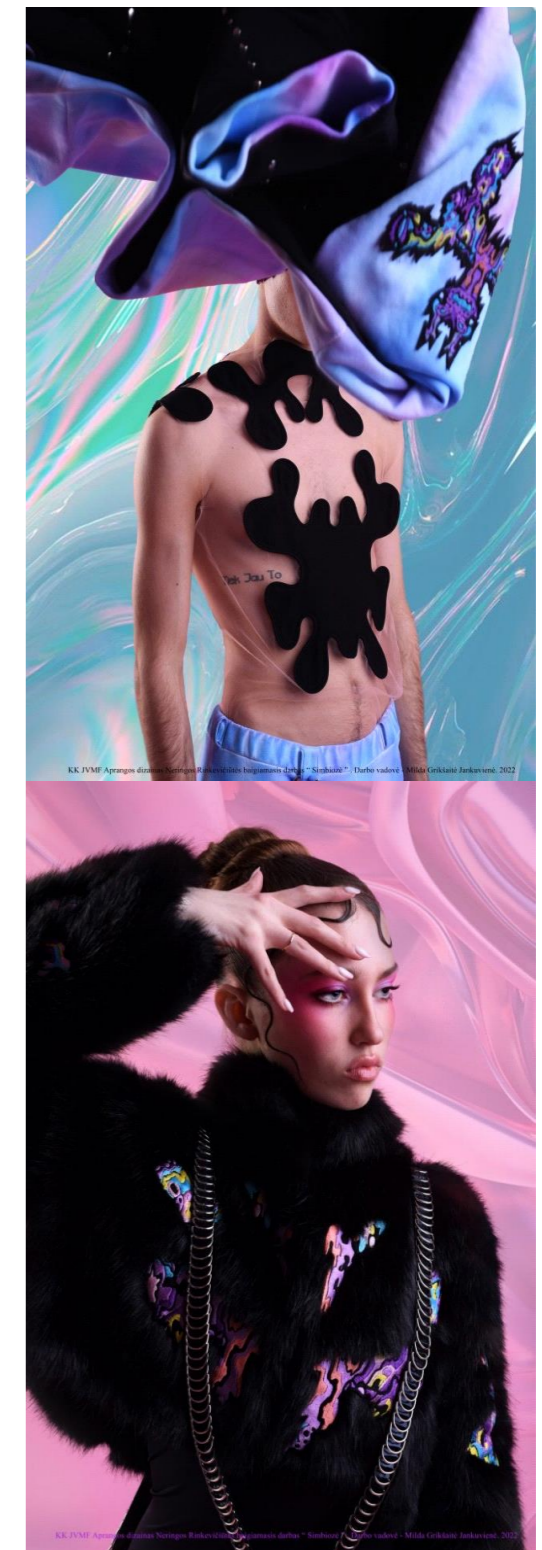
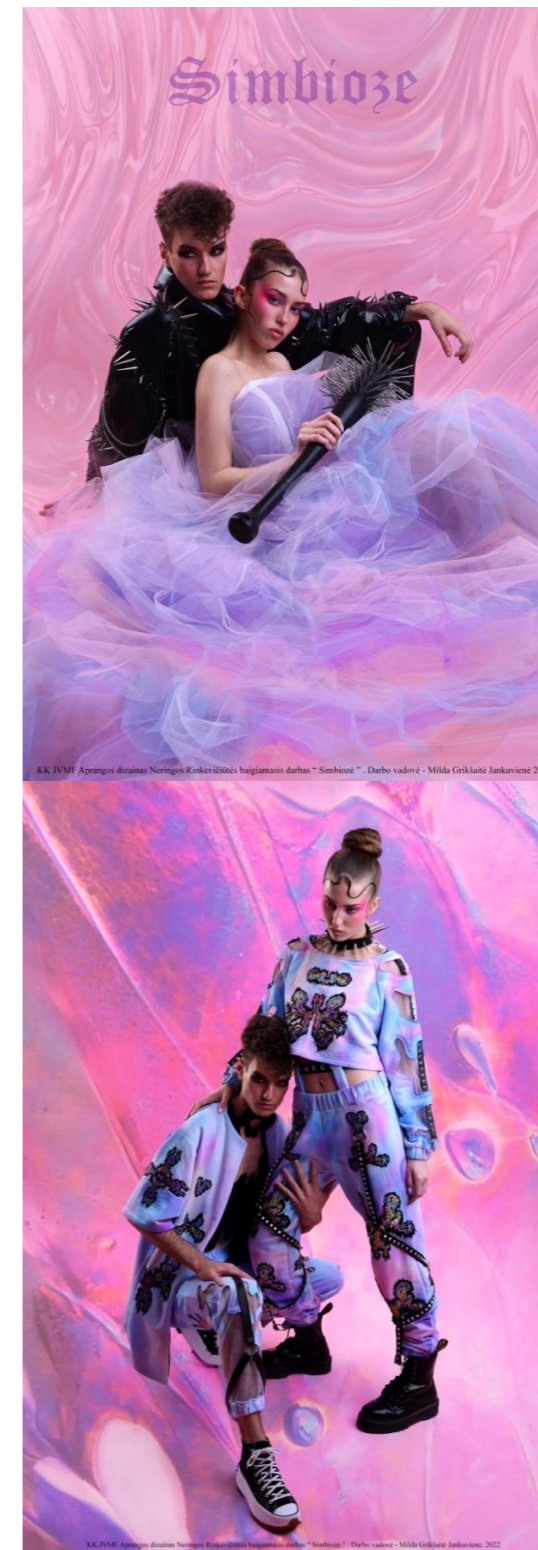
Tyrimo tikslas. Įvertinti visuomenės, individualizmo ir kūrybiškumo ryšį, bei jį atskleisti drabužių kolekciijoje „Simbiozė“.

Reikšminiai žodžiai: asmeninis identitetas, individualumas, laisvė, mada, roršaho testas, saviraiška, suvaržymai

Tyrimo metodai. Atliekama literatūrinė individualistinės psichologijos lauko analizė, roršaho testo interpretacijų meninė apžvalga, atliekamas kokybinis tyrimas - interviu, kūrybiniai ieškojimai, kolekcijos modelių eskizavimas, konstravimas, modeliavimas. Projektuojamoje drabužių kolekciijoje derinami skirtingų medžiagiškumų bei raštų audiniai. Ieškomi technologiniai sprendimai ir jų pritaikymo būdai. Aplikacijos kuriamos naudojantis „Procreate“ programa, atliekamas bei furnitūros pasirinkimas, audinių pritaikymas, medžiagos dažymas tapymo technika, audinio dizaino kūrimas, siuvimas, kolekcijos pristatymas, kolekcijos fotosesija. Plakato maketavimas atliekamas naudojantis Adobe Photoshop CC programa, atliekami ekonominiai skaičiavimai.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus literatūros analizę, buvo apžvelgta identiteto ir saviraiškos samprata. Išsiaiškinta, kad identiteto sampratą pasireiškiančia per asmens kūrybinę saviraišką visuomenėje asmenys supranta skirtingai, tačiau jo kaitą išgyvena visi. Asmeninę saviraišką žmonės reiškia skirtingai būdais - išvaizda, manieromis, judesiais, bendravimu ir tai naudoja įvairiose profesiniuose ir socialiniuose sferose. Taipogi tyrimo metu išsiaiškinta jog identiteto ir saviraiškos paieškos asmens gyvenime niekada nesiliauja, nes jos kinta ir keičiasi kartu su žmogaus psichologiniu tobulėjimu ar augimu. Nustatomas ryšys tarp identiteto ir saviraiškos. Atliktas kokybinis interviu, atskleidė pradedančio kūrėjo identiteto paieškos svarbą. Atsižvelgus į atliktą teorinio lauko analizę, bei atliktą interviu drabužių kolekciijoje „Simbiozė“ atskleidžiama asmeninė saviraišką visuomenėje. Bakalauro darbe pristatoma kolekcija „Simbiozė“ kuriama interpretuojant asmens emocinius išgyvenimus, kai asmeninis identitetas atsiskiria nuo socialinio identiteto. Kolekcijoje šis perversmas perteikiamas medžiagiškumu, naudojant skirtingų savybių turinčias medžiagas, t.y. standžias, minkštas, matines, blizgias, permatomas. Taipogi emocinis perversmas išreiškiamas kolekciijoje (1-4 pav.) naudojamomis spalvomis, roršaho testo interpretacijomis kurios į kolekciją įvedamos siuvinėtų aplikacijų pagalba bei furnitūros detalėmis.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Žmogaus išvaizda ir apranga yra vienas iš pirmų veiksnių, pagal ką sprendžiama apie asmenį. Asmenys sąmoningai ar nesąmoningai kiekvieną dieną pasirinkdami, drabužius, batus ar aksesuarus, išreiškia save ir neša žinutę apie savo gyvenimo stilių, charakterį, manieras, laiko praleidimo būdus, pasaulėžiūrą. Kaip teigė žymus dizaineris *Markas Jakobas* (angl. Mark Jacobs) – „tame kaip rengiesi yra užuominų apie tai, kas esi“ (worldpress, n.d.). Mada yra tai, kas paliečia kiekvieno asmens gyvenimą bei yra įrankis žmonėms pranešti apie tai kas esi, neištarus nei žodžio, nes mada šneka apie asmens identitetą. Renkantis drabužius, sąmoningai ar nesąmoningai atspindime save. Drabužis asmeniui teikia fizinį, emocinį bei psichinį patogumą, kad tai pasiektume drabužis turi atitikti asmeninį identitetą.

1 -4 pav. Kolekcijos „Simbiozė“ studijinė fotosesija.
Aut. Neringa Rinkevičiūtė, 2022

TVARŪS DIZAINO SPRENDIMAI ASMENS ĮVAIZDŽIUI IR VISUOMENĖS GEROVEI

SUSTAINABLE DESIGN SOLUTIONS FOR
PERSONAL IMAGE AND PUBLIC WELL-BEING

MADOS TENDENCIJOS TVARUMO PRIZMĖJE

Karina Knyzaitė,
Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas
Jolita Raupelienė (vadovė), Asta Kisieliūtė (vadovė)
Vilniaus kolegijos Menų ir kūrybinių technologijų fakultetas

Adresas: Didlaukio g. 82, 08303 Vilnius
E. puslapis: <https://www.viko.lt/>
E. paštas: karina.kny@gmail.com, karina.knyzaitė@stud.viko.lt
Telefono nr.: +370 609 22012
Tyrimų kryptis (-ys): V003 Dizainas, S008 Komunikacija ir informacija

Tyrimo tikslas. Supažindinti kasdieninį mados vartotoją ir mados kūrėjus su ekologinėmis problemomis, kurias sukelia mados industrija. Atrasti prieinamus, novatoriškus ir tvarius sprendimus bei jų pritaikymo būdus kiekvieno dizaino kūrybinio proceso metu. Pateikti meninių sukurto dizaino pavyzdžių.

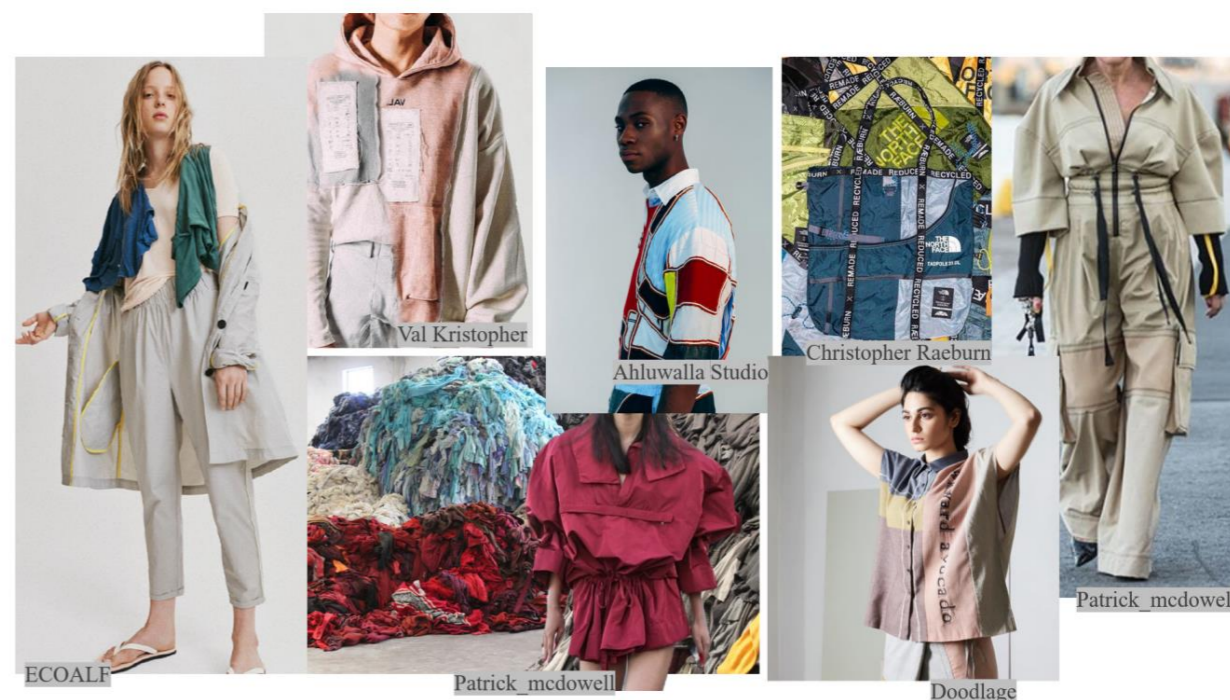
Reikšminiai žodžiai: tvarumas, tvarūs sprendimai, mada, dizainas

Tyrimo metodai. Literatūros apžvalga, vizualinė mados fotografijų analizė, eksperimentavimas su skirtingais tekstilės medžiagiškumais siekiant rasti skirtingų mados dizaino objektų pritaikomumo variantų.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tvari mada skatina žmones lėčiau ir atsakingiau vartoti, o mados industriją gaminti aprangą, batus ir aksesuarus tvaresniais, ekologiškesniais, labiau gamtą tausojančiais būdais (1 pav.). Tvarios mados išteklių yra prieinami visiems – nuo prabangiausių mados prekės ženklų iki mažų dizainerių, kurie kuria vietinės rinkos vartotojams. Svarbiausia yra nuolat domėtis tvarumo tendencijomis ir jas taikyti ne tik kūrybiniuose procesuose, bet ir kasdieniniame gyvenime.

Tvarios mados dizaino projektas atskleidžia galimybę panaudoti nebenaudojamus tekstilės išteklius kūrybiniame dizaino procese. Vykdomo mados dizaino projekto rezultatas – 5 modelių mados dizaino kolekcija (2 pav.), kuriai sukurti yra naudojami jau naudoti audiniai (iš antrų rankų) ir jų likučiai (angl. *deadstock*).

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tvari mada – viena svarbiausių siekiamybių, kuriant naujus drabužių dizainus ir jų išpildymą. Gana dažnai kurdami dizaineriai siekia tvarumo tendencijų, tačiau nežino jų pritaikymo būdų ar neturi galimybės prieiti prie tam tikrų tvarios mados išteklių. Tarp mados dizainerių vyrauja neteisingas įsitikinimas, kad naudoti tvarius išteklius yra pernelyg brangu, o jei yra naudojami audinių likučiai („deadstock“), prarandama kokybė, tačiau ši nuomonė yra neteisinga. Dizaineriai, kuriems ištis yra svarbi tvarumo politika, siekia ekologiškumo ir atsakingumo kūrybos procesuose, nepaisydami jokių kliūčių.

1 pav. Tvarus tekstilės panaudojimas – idėjų kolažas. Šaltinis – vogue.com

2 pav. Meninis dizaino modelis, sukurtas iš naudotų audinių. Aut. Karina Knyzaitė, 2023 m.

SAVARANKIŠKO APRANGOS VIENETO PRITAIKYMAS TVARIOS MADOS GARDEROBE

Kamilė Ažnaitė, Kotryna Diršytė, Luknė Buzaitė, Patricija Šarafutdinovaitė, Karolina Vaitiekūnaitė (vadovė), Violeta Dobrovolskienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: kamile.azn570@go.kauko.lt, patricija.sar242@go.kauko.lt, kotryna.dir895@go.kauko.lt, lukne.buz500@go.kauko.lt
Telefona nr.: +37060791604, +37066168712, +37068373804, +37060362920;
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

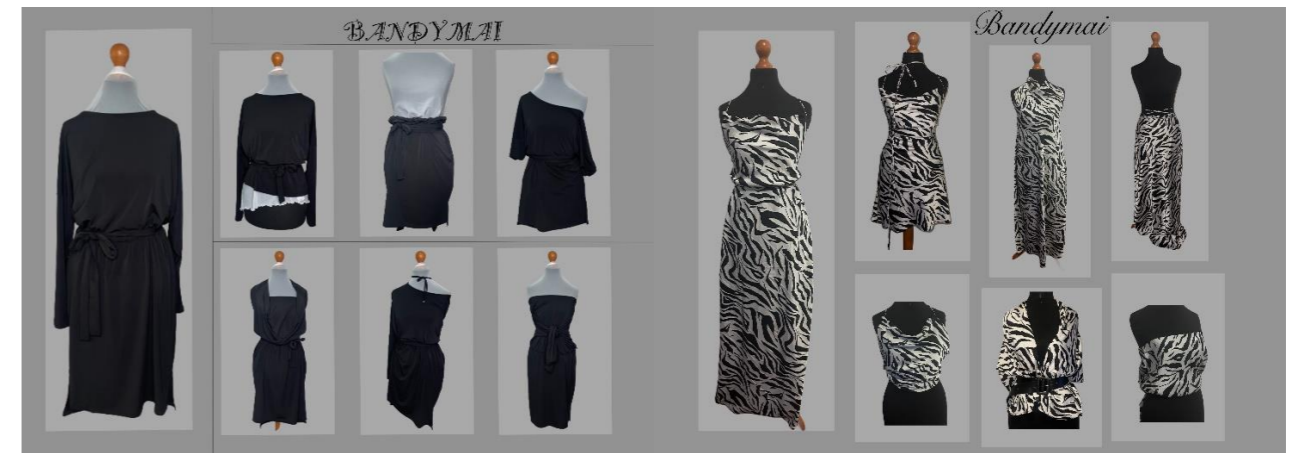
Tyrimo tikslas. Pademonstruoti įvaizdžio dizainerio kompetencijas atskleidžiant savarankiško aprangos vieneto pritaikymą tvarios mados garderobe ir pasiūlyti po 6 skirtingus dėvėjimo būdus keturiems savarankiškiems aprangos vienetais. Analizuoti, bei parengti projektą atspindint eksperimentavimą ir aprangos vienetų pritaikymą garderobe.

Reikšminiai žodžiai: daugiafunkcionalumas, garderobas, įvaizdis, kūrybiškumas, praktiškumas, savarankiškas aprangos vienetas, transformacija, tvari moda

Tyrimo metodai Literatūros apžvalga, analogų formalioji analizė, eksperimentavimas su skirtingais savarankiškais aprangos vienetais.

Rezultatai ir / arba išvados. Projekto rezultatą sudaro 24 skirtingos mados objektų dėvėjimo variacijos pritaikytos trims suknelėms ir kombinezonui. Eksperimentavimui buvo pasirinkti aprangos vienetai yra „moraliskai pasenę“, todėl juos keičiant įvairiais būdais, eksperimentuojant ir priderinant skirtingų stilistikų aksesuarus ar kitus garderobo vienetus, gaunami nauji deriniai grąžinantys neaktualią aprangą į funkcionalų garderobą ir taip skatinant vėl ją dėvėti. Pasirinkus paprastą juodą suknelę ir ieškant jos pritaikomumo įvairiais būdais (1 pav.), buvo išgautos įvairios dėvėjimo galimybės: suknelės, petiniai ir juosmeniniai aprangos vienetai. Suderinus pakeistus drabužius su 2023 metų mados tendencijomis bei naudojant subtilius papildomus aksesuarus iš gotų subkultūros, sukurti nauji deriniai. Išsirinkta atlasinės medžiagos, zebro rašto suknelė (2 pav.) ir eksperimentuojant su ja, buvo atrasti skirtingi iki šios nenumatyti aprangos vienetai ir (trys palaidinės, sijonas bei dvi suknelės). Aktualumą praradusi suknelė buvo prikelta naujam gyvenimui visų pirma atsisakius gamintojo numatyto dėvėjimo būdo, taip praplečiant pritaikomumą garderobe. Nedėvimas XXL dydžio baltas kombinezonas (3 pav.), kūrybiniame procese integruojant aktualias mados tendencijas, buvo transformuotas į 4 viršutinius drabužius (vienas jų su gobtuvu) bei į kelnes ir sijoną. Nedėvima trikotažinė mėlyna suknelė (4 pav.) eksperimentinių paieškų metu buvo pakeista į šešis naujus aprangos vienetus. Tokiu būdu skatinamas atsakingas mados objektų vartojimas ir „moraliskai pasenę“ aprangos vienetai grąžinti į garderobą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kuriant ir gaminant savarankiškus garderobo vienetus mados pramonės jau yra numatyta, kad jie bus dėvimi kaip minimaliai su kitais garderobo vienetais derinami dizaino objektai, nes jų paskirtis – maksimaliai aprengti asmenį. Tačiau tai ir apriboja jų įvairiapusę panaudojimą garderobe. Neatpažįstamai pakeistas drabužio siluetas ir suteikta jam daugiafunkcinė paskirtis leidžia plačiau žvelgti į aprangos pirminę paskirtį atsisakant gamintojo nurodytos paskirties. Ir tai padaryti leidžia įvaizdžio dizainerio kompetencijų taikymo perspektyvos. Savarankiško aprangos vieneto pritaikymas tvarios mados garderobe atskleidė, kad įvaizdžio dizainerio kompetencijos ir kūrybiškumas leidžia neaktualių garderobo vienetus grąžinti į funkcionalų garderobą. Tokiu būdu atsigręžiama į atsakingą mados produktų vartojimą kas tiesiogiai susiję su savarankiško garderobo vieneto plačiu praktiniu pritaikomumu.

1 pav. Juodos suknelės transformacijos, aut. Kamilė Ažnaitė, 2023 m.

2 pav. Eskižai/bandymai, aut. Patricija Šarafutdinovaitė, 2023 m.

3 pav. Kombinezono transformacijos, aut. Kotryna Diršytė, 2023 m.

4 pav. Trikotažinės suknelės transformacijos, aut. Luknė Buzaitė, 2023 m.

TVARAUS IR MADINGO INTERJERO DIZAINAS, PANAUDOJANT TIK NATŪRALIAS, ILGAAMŽES IR PERDIRBAMAS MEDŽIAGAS

Monika Januševičiūtė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: monika.jan976@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 664 29973
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti ekologiškų interjero įrengimui naudojamų medžiagų savybes, tokias kaip natūralumas, ilgaamžiškumas ir perdirbamumas bei parengti rekomendacijas šių medžiagų panaudojimui, kuriant madingą ir tvarų interjero dizainą.

Reikšminiai žodžiai: ilgaamžiškumas, madingas interjeras, natūralios medžiagos, patvarumas, perdirbimas, tvarus interjeras

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė ir tyrimas, siekiant nustatyti tvaraus ir madingo interjero dizaino galimybes, naudojant tik natūralias, ilgaamžes ir perdirbamas medžiagas.

Rezultatai ir / arba išvados. Apibrėžtos tvaraus interjero sąvokos, išanalizuotos su tvarumu susijusios problemos. Taip pat apibrėžtos ekologiškų medžiagų, naudojamų interjero dizainui, fizinės ir vaizdinės savybės bei išanalizuoti madingo interjero, kurio dizainui panaudotos tik natūralios, ilgaamžės, perdirbamos konstrukcinės medžiagos ir objektai, pagrindiniai bruožai. Atlikus tyrimą parengtos rekomendacijos tvaraus ir madingo interjero dizaino sukūrimui.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atlikus tyrimą įrodyta, kad iš tvarių, ekologiškų konstrukcinių medžiagų galima sukurti tokį pat madingą ir populiarų interjero dizainą, kaip ir iš atsitiktinių, tuo momentu rinkos siūlomų medžiagų. Tvarus interjeras šiais laikais yra daug lengviau pasiekiamas nei seniau, dėl kiekvieną dieną atsirandančių technologijų, kurios padeda dizainui atitikti ekologiškumo ir tvarumo kriterijus. Dėl šios priežasties nereikėtų būti abejingiems interjero dizaino daromos žalos gamtai ir būti atsakingais pasirenkant ir apgalvojant naudojamų medžiagų poveikį.

Ekologiškos medžiagos turi savo išskirtinę išvaizdą – dažnai jos išsiskiria tuo, kad matomos perdirbtų medžiagų dalelės arba pačios medžiagos tekstūros vizualiai ir apčiuopiamai skirtingos (1 pav.).

Tyrimu nustatyta, kad dėl medžiagų atpažįstamumo ir platesnio pasirinkimo, kaip tvarios medžiagos, dažniausiai pasirenkamos pagamintos iš medienos arba metalo. O madingas interjerui dažniausiai renkami dizaino objektai, tiesiog pagaminti iš natūralių medžiagų, tokių kaip mediena, džiuatas, stiklas, akmuo ar pan. Tokia interjerų išvaizda patrauklesnė, nes siejama su natūralia gamta (2 pav.).

1 pav. Interjero objektai sukurti iš perdirbtų medžiagų. Šaltinis:
<https://www.ignant.com/2021/09/23/textural-contrasts-and-recycled-materials-define-the-interiors-of-modern-eatery-istetyka/>, 2023

2 pav. Interjeras, sukurtas pagal tvarumo principus. Šaltinis:
<https://inifdahmedabad.com/blog/sustainability-in-interior-design/>, 2023

¹ Monika Januševičiūtė, monika.jan976@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienec@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

TVARUMU GRĮSTAS ASMENS ĮVAIZDIS

Augustina Bilziukevičiūtė,
Rasa Povilaitienė (*vadovas*)
dr. Jovita Dargienė (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: augustina.bil372@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 63095794
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

Tyrimo tikslas. Atskleisti tvarios mados principų panaudojimo galimybes, kuriant tvarų, transformuojamą nuomonės formuotojos įvaizdį.

Reikšminiai žodžiai: įvaizdis, mada, nuomonės formuotojas, transformacija, tvarumas

Tyrimo metodai. Literatūros šaltinių aprašomoji analizė; vieno atvejo analizė, į kurią įeina interviu bei užsakovės profilio analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. 2021 m. Pasaulio ekonomikos forumo ataskaitoje teigiama, jog mados pramonė yra trečia pagal dydį planetos teršėja, kur dėl ilgų tiekimo grandinių ir daug energijos reikalaujančios gamybos per metus į aplinkos orą išmeta apie 10 % pasaulinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Pasitelkiant tvarios mados principus (sąmoningas bei atsakingas vartojimas, aplinkos resursų tausojimas bei etiškas požiūris į aplinką ir darbuotojus), atskleista įvaizdžio kūrimo pagal tvarios mados vertybes svarba. Iš atliktos užsakovės profilio analizės bei interviu, paaiškėjo užsakovės siekis tapti nuomonės formuotoja, išryškėjo gyvenimo būdo ypatumai (žaismingumas, atsipalaidavimas, ryžtas) bei išryškėjo keturios pagrindinės užsakovės gyvenimo situacijos: darbo įvaizdis, miesto įvaizdis, naktinio klubo įvaizdis, festivalio įvaizdis. Kuriamas tvarus kapsulės principu grįstas nuomonės formuotojos įvaizdis (1 pav).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Nuomonės formuotojai, siekdami išlaikyti savo auditoriją, siekia skleisti originalų turinį, kuriame atsispindi jų asmeninė saviraiška bei gyvenimo būdas. Nuomonės formuotojui aktualu, kokią žinią per rodomus vaizdus siunčia savo auditorijai. Vienas iš būdų komunikuoti yra kalbėti apie perteklinį vartojimą, formuoti auditorijos požiūrį tvarumo tema. Perteikti drabužių kapsulės teikiama naudą, taip sumažinant išmetamų drabužių kiekį bei tausojant aplinką. Pasitelkus iš kliento garderobo sudaryta drabužių kapsule, kurios akcentu tampa transformuojami drabužiai, socialiniuose tinkluose formuojamas tvarus, edukuojantis sekėjų auditoriją užsakovės įvaizdis.

1 pav. Užsakovės gyvenimo būdo, emocijų koliažas.

Aut. A. Bilziukevičiūtė, 2023

SMULKIŲ APRANGOS VIENETŲ PANAUDOJIMAS TVARIAME GARDEROBE

Jonė Bieliūnaitė, Ernesta Zviedrytė, Beatričė Šustavičiūtė, Ksavera Balsytė
Karolina Vaitiekūnaitė (vadovė), Violeta Dobrovolskienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: jone.bie783@go.kauko.lt, ernesta.zvi027@go.kauko.lt,
beatrice.sus429@go.kauko.lt, ksavera.bal621@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 615 32570, +370 677 63923, +370 638 83323, +370 699 88083
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas

Tyrimo tikslas. Atskleisti pasirinkto garderobo vieneto panaudojimo perspektyvas tvaria mada grįstame garderobe ir pateikti 6 skirtingus keturių aprangos vienetų dėvėjimo būdus atskleidžiant įvaizdžio dizainerio kompetencijas.

Reikšminiai žodžiai: aksesuarai, deriniai, garderobas, įvaizdis, kūrybiškas, pritaikomumas, tvari mada

Tyrimo metodai. Literatūros apžvalga, analogų apžvalga, eksperimentavimas su skirtingais tekstilės medžiagiškumais siekiant išgauti skirtingus praktinio panaudojimo garderobe variantus.

Rezultatai ir / arba išvados. Projekto rezultatą sudaro skirtingi dvidešimt keturi smulkių garderobo vienetų dėvėjimo būdai. Palaidinė, šalikas ir skaros buvo keičiami į įvairius aprangos vienetus ir priedus: palaidines, sijonus, sukneles ir aksesuarus. Siekiant praktinio sukurtų objektų maksimalaus pritaikomumo garderobe buvo pasiūlyta derinti su jau esamo garderobo aprangos vienetais įtraukiant aktualią ir šiandien mados istorinį kontekstą. Pasirinkus juodą palaidinę be rankovių ir keičiant pirminę jos paskirtį (1 pav.) buvo sukurti garderobo deriniai riedlentiniškės (angl. skater) įvaizdžiui reprezentuoti. Gauti skirtingi pradinio objekto dėvėjimo būdai: palaidinė, sijonas, aksesuarai. Nutarus rinktis juodais ir baltais dryžiais margintą skarą (2 pav.) ją drapiruojant buvo gauti skirtingi dėvėjimo būdai: palaidinės, sijonai, suknelės. O suderinus ją su jau esamo garderobo aprangos vienetais ir semiantis įkvėpimo iš 1960-ųjų mados raštų buvo sukurti garderobo deriniai atspindintys šiuolaikišką aprangą. Išsirinkus juodą ažūrinį, tamprų šaliką (3 pav.) ir eksperimentuose ieškant kitų panaudojimo būdų buvo gauti skirtingi drabužio dėvėjimo variantai: sijonas, suknelė, palaidinės, švarkelis. Eksperimentuojant buvo sukurti deriniai su skirtingais drabužių elementais, kurie pritaikomi šiuolaikiniame mados pasaulyje arba įprastoje žmogaus kasdienybėje. Šiems deriniams įkvėpimu buvo kūrinys „Didysis Getsbis“ ir 1920-ųjų metų mada. Nusprendus pasirinkti violetinės spalvos šilkinę skarą (4 pav.) ir ją drapiruojant buvo gauti skirtingi dėvėjimo būdai: suknelė, palaidinės ir aksesuarai. Suderinus gautus drabužius su aktuliu šiomis dienomis 80-ųjų moters įvaizdžiu, buvo sukurti garderobo deriniai remiantis atspindintys šių dienų aprangos aktualijas. Eksperimentavimas ant manekenų buvo užfiksuotas nuotraukose.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Tvari mada – reikšmingumo neprarandanti tema pasaulyje, kuri ragina atsakingai naudoti resursus ir atkreipti dėmesį į greitiosios mados pramonės daromą įtaką aplinkai. Projektas „Smulkių aprangos vienetų panaudojimas tvariame garderobe“ skatina taikyti kūrybiškumą kaip tvarumą puoselėjantį garderobo formavimo būdą. Įvaizdžio dizainerių buvo pasiūlyta, kūrybiškai keičiant pirminę mados objekto paskirtį, rasti naujus dėvėjimo būdus. Istorinio mados konteksto išmanymas ir žinių taikymas buvo panaudotas ne tik siekiant pratęsti jau naudotų aprangos vienetų funkcionalų pritaikomumą, tačiau ir kuriant mados tendencijas atspindintį garderobą. Tokiu būdu specialybinių įgūdžių taikymu prisidėti prie taršos mažinimo pasaulyje ir išteklių tausojimo.

1 pav. Palaidinės pritaikymas, aut. Jonė Bieliūnaitė, 2023

2 pav. Dryžuotos skaros pritaikymas, aut. Ernesta Zviedrytė, 2023

3 pav. Šaliko pritaikymas, aut. Beatričė Šustavičiūtė, 2023

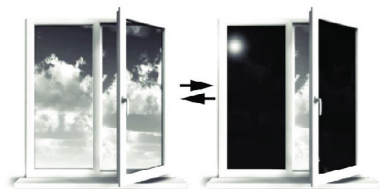
4 pav. Vienspalvės skaros pritaikymas, aut. Ksavera Balsytė, 2023

ENERGIJOS AKUMULIAVIMAS „IŠMANIŲ“ LANGŲ IR NAUJAUSIŲ TECHNOLOGIJŲ PAGALBA

Mantas Kardokas¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: mantas.kar254@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 62357026
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Ištirti energijos akumuliacijos langų pagalba galimybes, pasitelkiant naujausias technologijas.

Reikšminiai žodžiai: ekologija, energijos akumuliacija, išmanūs langai, išmaniosios technologijos, namų renovacija

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros, straipsnių ir techninių dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Langai turi didelę reikšmę. Tai - statinio akys. Daug kas priklauso nuo langų matmenų, vaizdo, kokybės ir vietos, o statinys be langų atrodo užduras, atsiskyres ir „nesvetingas“. Naujausios technologijos šiuo metu ima viršų, bet ne visais aspektais. Išanalizavus išmaniųjų langų technologijas, nustatyta, jog jas integravus į žmonių gyvenimus, būtų galima taupyti ir gyventi geriau, papildomai naudojant saulės energiją. Išmanieji langai - tai langai, kurių optinės savybės keičiasi priklausomai nuo aplinkos dirgiklių, pavyzdžiui, šviesos, temperatūros ir elektros energijos.

Išmanieji langai gali sumažinti energijos suvartojimą kontroliuodami į pastatą patenkančią šviesą ir šilumą. Šiltesnio klimato šalyse išmaniuosius langus galima užprogramuoti taip, kad jie sumažintų į pastatą patenkančią šilumą, todėl gali sumažėti oro kondicionavimo poreikis. Šaltesnio klimato šalyse išmaniuosius langus galima užprogramuoti taip, kad į pastatą patektų daugiau saulės šviesos, todėl sumažėtų šildymo poreikis. Taip pat išmanieji langai pasižymi didesniu komfortu, nes gali kontroliuoti akinimo, šilumos ir šviesos kiekį. Jie yra estetiški, nebūtina naudoti užuolaidų ar žaliuzių. Tačiau šie langai turi ir trūkumų – yra gana didelės kainos, kitokia priežiūra nei įprasto lango, ribotas patvarumas dėl jų konstrukcijos.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šia tema Lietuvoje nėra atlikta daug tyrimų, apibrėžiančių taupymą ar energijos gaminimą pasitelkus naujos technologijos langus. Tai būtų aktualu statybų rangovams arba asmenims, kurie nori judėti su technologijom pirmyn, ir padėti šiai technologijai tobulėti.

Šiuo metu Lietuvoje vykdomi 1436 pastatų renovacijos darbai. Jau renovuotų daugiabučių pastatų 4481 visoje Lietuvoje. Kaune po renovacijos dauguma pastatų pasiekė B klases. Vilniuje bei Ukmergėje po renovacijos pasiekta A klasė. Prieš renovaciją daugumoje savivaldybių dominavo E klases pastatai. Vidutinė rangos darbų vertė apie 400 tūkst. Eur. Išmaniųjų langų technologiją pritaikius, bent 20 % iš renovuojamų daugiabučių Lietuvoje, galėtume daugiau sužinoti ar tai pagelbėtų žmogaus kasdienybėje.

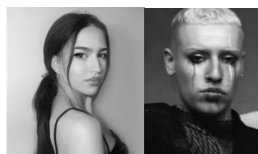
¹ Mantas Kardokas, mantas.kar254@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

DRABUŽIO TRANSFORMACIJA TVARIOS MADOS GARDEROBE REMIANTIS SUBKULTŪROMIS

Karolina Ketvirytė, Mykolas Stasionis,
Karolina Vaitiekūnaitė (vadovas),
Violeta Dobrovolskienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: karolina.ket808@go.kauko.lt, mykolas.stas537@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67736933, +370 65579759
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atlikti subkultūrų „gotų“ (aut. past. gotas – žmogus dėvintis juodą aprangą ir juodą dramatišką makiažą) ir „grunge“ (aut. past. grunge – išvertus iš anglų kalbos reiškia purvinas, atstumiantis) kostiumų analizę ir sukurti garderobo aprangos vienetus, pateikiant tos pačios aprangos/aksesuaro 6 skirtingus devėjimo būdus 2023 metų mados tendencijų kontekste.

Reikšminiai žodžiai: aksesuarai, deriniai, garderobas, gotų glamūras, įvaizdis, kūrybiškumas, pritaikomumas, subkultūra, transformacijos, tvari mada

Tyrimo metodai. Literatūros apžvalga, formalioji analogų analizė, eksperimentavimas su vaizdine medžiaga.

Rezultatai ir / arba išvados. Projekto rezultatas - tai 12 skirtingų pasirinktų aprangos vienetų transformacijų panaudojimas garderobe. Transformacijos procese buvo naudojamas ardymas, karpymas, siuvimas, drabužio dekoravimas bei funkcinio panaudojimo keitimas. Kūrybinių eksperimentų metu buvo rasti deriniai pagrįsti „grunge“ ir „gotų“ subkultūrų raiška sintezėje įtraukiant 2023 metų mados tendencijas. Gautas rezultatas buvo integruotas į esamą garderobą naudojant kitus aprangos vienetus bei aksesuarus. Pritaikant įvaizdžio dizainerio kompetencijas, pirmasis pasirinktas transformacijos objektas – juodas „per didelis“ švarkas (1 pav.). Jį ardant ir naudojant juodus kaspinus sukurtas drabužis, kuris gali būti transformuojamas į skirtingo ilgio švarką, galimi rankovių ilgio pasirinkimai, taip pat transformuojamas į sijoną bei palaidinę, atrišus rankoves jas galima dėvėti, kaip blauzdenes arba kaip riešines. Drabužio transformavimui idėjų buvo ieškota gotų glamūro (aut. past. gotų subkultūros prabanga) pavyzdžiuose, tačiau šis švarkas tiks ne tik gotų stiliaus mėgėjams. Antrasis objektas juoda džinsinė suknelė (2 pav.) Jos transformacija įkvėpta „grunge“ subkultūros, kuriai svarbu įvairių stilių ir mados tendencijų jungčių paieškos viename derinyje, džinsinių audinių panaudojimas. Suknelę karpant ir naudojant velcro juostą (aut. past. kontaktinė juosta iš siuvinių furnitūros naudojama užsagams) sukurtas drabužis kuris transformuojasi į 6 skirtingus garderobo objektus. Ji gali būti dėvima kaip ilga ir trumpa liemenė, trumpas švarkelis, korsetinė palaidinė, ilgas bei trumpas sijonas, dirželis naudojamas kaip kaklo aksesuaras.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Tvari mada - viena iš aktualiausių temų šiuolaikiniame pasaulyje. Dauguma pagamintų drabužių greitai tampa neaktualus ir yra išmetami. Didėjant visuomenės vartotojiškumui, yra labai svarbus gamtos išsaugojimas. Įvaizdžio dizainerio kompetencijos taikymas ieškant jungties tarp subkultūrų ir šiuolaikinių tendencijų tapo vienu iš kelių formuojant išskirtinį garderobą ir tvarumo puoselėjimą. Projekto rezultatas – maksimalus dviejų aprangos vienetų praktinis pritaikymas garderobe. Tokiu būdu ne tik saugomi gamtos resursai ar prikeliame nenaudojama apranga naujam gyvenimui, bet ir suformuojami visiškai personalizuoti ir unikalius derinius.

1 pav. Švarko transformacijos, aut. Mykolas Stasionis, 2023

2 pav. Džinsinės suknelės transformacijos, aut. Karolina Ketvirytė, 2023

JUOSMENINĖS APRANGOS PRITAIKYMAS TVARIO MADOS GARDEROBE

Marija Šilova, Erika Liubertaitė, Eva Puplevičiūtė, Gabija Eidukevičiūtė
Karolina Vaitiekūnaitė (vadovas),
Violeta Dobrovolskienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas 44259
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: marija.sil237@go.kauko.lt, gabija.eid568@go.kauko.lt, eva.pup109@go.kauko.lt, erika.liu690@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 68931316, +370 67248048, +37062343319, +37064012773
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

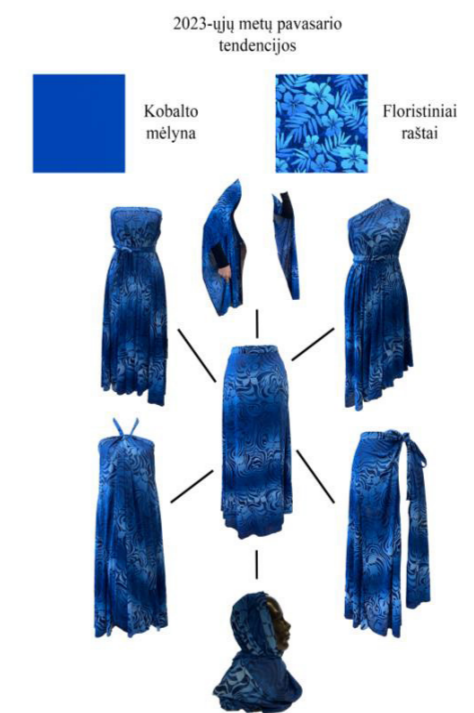
Tyrimo tikslas. Atlikus 2023 metų mados tendencijų tyrimą gautus duomenis pritaikyti grąžinant nedėvimus juosmeninius aprangos vienetus į tvarų garderobą, siekiant išsaugoti pirminio aprangos vieneto išvaizdą.

Reikšminiai žodžiai: eksperimentavimas, garderobas, mada, pritaikomumas tvarumas, tendencijos, transformacija

Tyrimo metodai. Formalioji analogų analizė, vizualinė fotografijų analizė ir dizaino objektų interpretavimas, eksperimentavimas su skirtingais tekstilės gaminiais siekiant išgauti skirtingus praktinio panaudojimo garderobe variantus.

Rezultatai ir / arba išvados. Projekto rezultato buvo pasiektas eksperimentuojant su keturiais juosmeniniais aprangos vienetais, t. y. sijonais ir buvo atrasti dvidešimt keturi skirtingi jų dėvėjimo būdai atsižvelgiant į 2023 m. mados tendencijas. Eksperimentavimo su apranga procese buvo siekiama keisti funkcinį sijonų panaudojimą. Eksperimentų užfiksavimas ant manekenu parodė, kad pirminės panaudojimo funkcijos ignoravimas yra tinkamas būdas pratęsti garderobo vieneto panaudojimą kuriant tvarumų grystą garderobą. Siekiant maksimalaus praktinio pritaikomumo, pirmasis pasirinktas panaudojimo pokyčiams sijonas (1 pav.) eksperimentinių paieškų metu tapo suknele be petnešėlių, asimetriška suknele, sijonu su prakirpimu ties koja, galvos apdangalų, suknele su prilaikančiomis petnešėlėmis ties kaklu bei apsiaustu. Juose atsispindi 2023 m. mados tendencijos, tokios kaip aktualūs ilgiai, floristiniai raštai, spalvos. Transformuojant antrąjį sijoną (2 pav.) jis įgavo suknelės pavidalą, tapo palaidine, šaliu, rankine. Atsispindinčios tendencijos šiame variante – tai zebro raštai ir maksimalus aprangos ilgis. Trečiajame sijone (3 pav.) buvo pritaikyta aktuali asimetrijos tendencija. Panaudojant originalioje versijoje esantį sijoną midi ilgį buvo nuspręsta pasiūlyti dėvėti kaip palaidinę arba palaidinę be rankovių. Ketvirtajam, eksperimentavimui pasirinktam sijonui (4 pav.), buvo pritaikytas elegantiškas bei ekstravagantiškas panaudojimas garderobo, kurio aktualumą ir pritaikomumą sustiprino jau esanti sijono medžiagos specifika, t. y. permatomas taškuotas raštu margintas audinys. Tokiu būdu buvo praktiškai patikrinta, kad siekiant naudoti tvarų garderobą nėra būtina atsisakyti mados tendencijų. Kūrybiškas ir atsakingas mados objektų naudojimas suteikia plačias pritaikomumo galimybes.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiandieniniame pasaulyje apranga užima svarbią vietą, atkreipiamas dėmesys į greitąsias mados taršas, kurių stengiamasi kiek įmanoma sumažinti arba pakeisti į tvaresnę aplinkai ar gamtai. Greitąją madą skatina vyraujančios kiekvienų metų tendencijos, dažnai stumiančios žmones neapgalvotai pirkti drabužius, kurių jiems net nereikia. Siekiant sumažinti mados pramonės taršumą pasaulyje, dėvimus juosmeninės aprangos vienetus galima paversti maksimaliai pritaikomais, kitaip tariant – panaudoti jau esamą drabužį skirtingais dėvėjimo būdais kasdienybėje taip saugant resursus, sumažinant greitąsias mados pasekmes, nors ir neatsisakant mados tendencijų, šiuo atveju 2023 metų pavasario / vasaros. Tam ypač pasitarnauja įvaizdžio dizainerio specialybinių įgūdžių kūrybiškas taikymas.

1 pav. Maksi ilgio sijono pritaikymo būdai, aut. Marija Šilova, 2023

2 pav. Zebro rašto sijono pritaikymo būdai, aut. Gabija Eidukevičiūtė, 2023

3 pav. Midi ilgio sijono pritaikymo būdai, aut. Erika Liubertaitė, 2023

4 pav. Perregim taškuoto sijono pritaikymo būdai, aut. Eva Puplevičiūtė, 2023

EFEKTINGAI IŠNAUDOJAMA INTERJERO ERDVĖ, SUSIDARANTI DĖL ŠLAITINIŲ STOGŲ KONSTRUKCIJOS

Deividas Ruškys¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: deividas.rus930@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 64885262
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Remiantis atlikto tyrimo rezultatais parengti rekomendacijas interjero erdvių su šlaitinėmis lubomis įrengimui, įvardinant apšvietimo, optinių iliuzijų, erdvių panaudojimo galimybes.

Reikšminiai žodžiai: palėpės baldai, palėpės sprendimai, palėpių erdvė, šlaitinis apšvietimas, šlaitinės lubos

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros analizė ir atvejo analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus tyrimą nustatyta, kad tinkamai išnaudota šlaitinių stogų erdvė interjere pagerins žmogaus gyvenimo kokybę, praturtins patalpos ergonomiką bei pakels nekinkomojo turto kainą.

Tyrimo metu išanalizuotos interjero erdvių su šlaitinėmis lubomis išnaudojimo galimybės, parinktos ir ištirtos esamos zonos, kurias galima įrengti patalpoje su šlaitinėmis lubomis. Taip pat išanalizuota tokio tipo erdvių daroma įtaka žmogui bei, remiantis tyrimo rezultatais, parengtos rekomendacijos funkcionalių ir saugių erdvių su šlaitinėmis lubomis projektavimui ir būtinų interjero elementų įrengimui maksimaliai išnaudojamoms zonoms.

Renkantis funkcionalias zonas patalpoje su šlaitinėmis lubomis, svarbu atsižvelgti į lubų aukštį ir bendra patalpos išplanavimą. Projektuojant erdves su nuožulniomis lubomis, lyginant su funkciniais, ergonominiais ir saugos reikalavimais, reikia įvertinti šiuos veiksniai: spalvą, apšvietimą, vėdinimo galimybes (sistemos įvedimo galimybes), priešgaisrinės saugos įrengimo galimybes, baldų išdėstymą ar architektūrinius ypatumus, parinkti dizaino elementus, kurie skatintų žmogaus gerovę, harmoniją bei komforto jausmą.

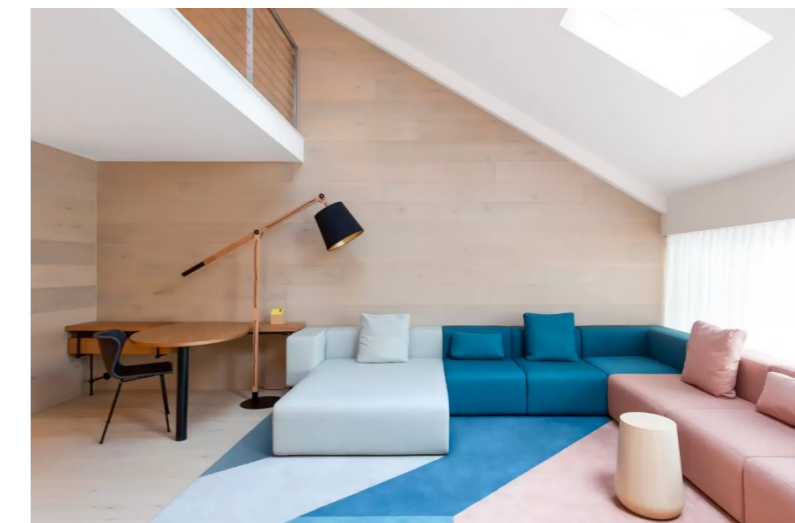
Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Lietuvoje atlikti tyrimai rodo, kad nekilnojamo turto kainos nesustabdomai kyla ir artimoje ateityje ši situacija nežada keistis. Remiantis jais nustatyta, kad norint optimizuoti išlaidas ir pagerinti gyvenimo kokybę, privalu maksimaliai išnaudoti turimas gyvenamąsias patalpas (1-3 pav.). Vienas iš sprendimo būdų įrenginėti gyvenamąsias patalpas palėpėse, tačiau ten susiduriama su šlaitinių stogų konstrukcijomis. Šio tyrimo apimtyje apibrėžta, kaip pasirinkus tinkamas zonų erdves bei aukščių išnaudojimą, galima sukurti didelės erdvės jausmą, paliekant atvirą šlaitinio stogo konstrukciją. Pasirinkus teisingus sprendimus galima pasiekti optimalaus rezultato gerinant gyvenimo kokybę.

¹ Deividas Ruškys, deividas.rus930@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Miegamojo zona. Šaltinis: <https://www.mansarda.it/>, 2016

2 pav. Svetainės zona. Šaltinis: <https://www.mansarda.it/>, 2016

3 pav. Vonios kambario zona. Šaltinis: <http://www.home-designing.com/>, 2015

PERTEKLINIS PLASTIKO NAUDOJIMAS PAKUOTĖSE, JO ŽALA APLINKAI IR KLIMATO KAITAI

Justė Baltrušaitytė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: juste.bal272@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 69593889
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Ištirti plastiko kiekį ir būtinybę jį naudoti pakuotėse bei sudaryti rekomendacijas plastiko vartojimo mažinimui, skatinant perdirbamų ir ekologiškų pakuočių naudojimą prekybos vietose.

Reikšminiai žodžiai: ekologiškos pakuotės, perdirbimas, plastikas, plastiko mažinimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir straipsnių analizė, taikyti faktiniai ir teoriniai metodai.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu išnagrinėtos galimybės, leidžiančios sumažinti plastiko naudojimą prekybos centruose, pateiktos rekomendacijos plastiko vartojimo mažinimui, skatinimas naudoti perdirbamas ir ekologiškas pakuotes.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kiekvienais metais plastiko vartojimas tampa džiūžulė problema. Pakuočių pramonėje sunaudojama didžiausia plastiko dalis, todėl pakuotės dominuoja plastiko atliekų sraute. Gaminant plastiką yra sunaudojamas didelis kiekis iškastinio kuro, o šie veiksniai daro neigiamą poveikį aplinkai ir klimato kaitai. Bandant sumažinti neperdirbamo plastiko pakuočių sukeltą taršą, vis daugiau yra skatinama pereiti prie lengviau perdirbamo plastiko pakuočių, kurios yra draugiškos gamtai.

Nors daugelis kompanijų daro didelę pažangą diegdamos tvarias pakuotes, mažina plastiko naudojimo kiekius, tačiau vis dar yra kompanijų, mažų ir didelių, kurios naudoja šią medžiagą labai dideliais kiekiais. Perkant produktus parduotuvėse, pirmiausia, žmonių dėmesys krypta į pakuotės dizainą. Patraukli akiai pakuotė palieka gerą pirmąjį įspūdį klientams ir jie susigundo nusipirkti prekę. Tačiau žmonės dažnai nepastebi, kiek plastiko yra sunaudojama vienai pakuotei. Šiuo metu, vaisių ir daržovių pakuočių lygis yra aukštas. Įvairios daržovės yra pakuojamos į plastikinius pakuotes (1 pav.) ar susukamos į plastikinę plėvelę.

Internetiniai pirkiniai taip pat nėra išimtis. Galime pastebėti, kai perkame internetu prekes, jos atsiunčiamos supakuotos į dideles dėžes, o prekė būna daug mažesnė arba dėžės viduje atsiranda nemažas užpildų perteklius, kuris vis tiek bus išmestas. Tai yra didelis švaistymas ir netinkamas pavyzdys, kompanijos atžvilgiu, siekiant gerinti ekologijos klausimus. Šios kompanijos parodo, kiek plastiko išvaisto veltui, kuris atsiranda vandenyuose (2 pav.). Plastikinių pakuočių naudojimo augimą įtakoja pakuočių lengvumas, saugumas, skaidrumas, patogumas vartotojui. Nors jau seniai yra kalbama apie tvaresnį ir ekologiškesnį gyvenimo būdą, prekyboje realių pavyzdžių vis dar trūksta. Gaminant plastiką yra sunaudojamas didelis kiekis iškastinio kuro, o šie veiksniai daro neigiamą poveikį aplinkai ir klimato kaitai.

Kiekvienais metais sunaudojamo ir pagaminamo plastiko kiekis auga, todėl svarbu atkreipti dėmesį ar pakuotė yra būtina. Taip pat, tokiu atveju galima rintis aplinkai draugiškas alternatyvas (popierius, drobė ar pan.).

¹ Justė Baltrušaitytė, juste.bal272@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Perteklinis plastiko kiekis prekyboje.
Šaltinis: <https://www.pinterest.com/pin/693554411372686215/>, 2023

2 pav. Plastiko žala aplinkai ir gamtai
<https://education.nationalgeographic.org/resource/plastic-pollution-sea-source/>

APGAULINGO ĮPAKAVIMO PROBLEMA

Denis Zubrickas¹, dr. Inga Valentinienė²
 Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: denis.zub251@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 656 51 896
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Ištirti „apgaulingas“ pakuotes ir jų įvairiapusiškai daromą neigiamą įtaką, parengti rekomendacijas tvarių pakuočių kūrimui arba alternatyvų pakuotėms sprendinius.

Reikšminiai žodžiai: alergija, apgaulingas įpakavimas, klaidinga informacija, melagingas ekologiškumas, pirkėjų klaidinimas, prekių ženklai, taršos problema, „žaliojo smegenų“ plovimas

Tyrimo metodai. Atliktas empirinis tyrimas analizuojant „apgaulingų“ pakuočių konstrukcijas, konstrukcines medžiagas ir vizualinį jų vaizdą. Išanalizuoti ES ir LST įstatymai ir standartai, apibrėžiantys pakuotėms keliamus reikalavimus. Atlikta mokslinių šaltinių analizė bei apklausos respondentų rezultatų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Išanalizuoti tyrimui parinkti pakuočių pavyzdžiai ir ištyrus konstrukcijas, konstrukcines medžiagas ir vizualinį jų vaizdą, nustatytos kokiomis ypatybėmis pasižymi „apgaulingos“ pakuotės. Įvertinta tokių pakuočių daroma neigiama įtaka pirkėjams, visuomenei ir aplinkai. Apibrėžti reikalavimai, kurie keliami ir kontroliuojami pakuočių gamybai. Parengtos rekomendacijos „apgaulingų“ pakuočių alternatyvoms.

Kad būtų užkirstas kelias šiai problemai, gali būti pasitelkti nauji įstatymai, reikalaujantys, kad: 1. ant pakuočių nebūtų pateikiama klaidinanti informacija apie produkto turinį, kiekį ar savybes; 2. Informacija apie produktą, būtų lengvai matoma ir įskaitoma; 3. iliustracijos ant įpakavimų atitiktų realų produkto kiekį ir vaizdą (jei vaizdai ar teiginiai naudojami siekiant atkreipti dėmesį į tam tikras sudedamąsias dalis, gamintojas tame reklaminiame turinyje privalo aiškiai nurodyti, kokią produkto dalį (procentą) sudaro atitinkama sudedamoji dalis); 4. Draudžiamas “žaliojo smegenų plovimas”, t. y. gamintojai ar produkto pardavėjai neturėtų melagingai nurodyti bet kokią informaciją apie produktų ekologiškumą ir saugumą aplinkai, siekdamas nuslėpti savo gamybos procese gamtai kenkiančius veiksmus.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas.

Apgaulingų pakuočių (1-3 pav.) ir ant jų pateikiamos klaidingos informacijos daroma žala šių dienų vartotojiškumui, pirkėjų sveikatai bei gamtai yra aktuali dėl vis labiau keliamų tvarumo problemų sprendimams, dėl gamybinėms įmonėms keliamų viešųjų „žaliųjų“ pirkimų reikalavimų ir dėl naujo – ekologiško produkto kūrimo ir diegimo į rinką. Taip pat vartotojų teisės reikalauja išsamios ir tikslios rašytinės ir vaizdinės informacijos, pateikiamos ant pakuočių.

¹ Denis Zubrickas, denis.zub251@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Apgaulinga maisto produkto pakuotė.

Šaltinis: https://static.boredpanda.com/blog/wp-content/uploads/2018/01/asshole-packaging-design-10-5a5379c3f0c57_700.jpg 2023

2 pav. Apgaulinga maisto produkto pakuotė

Šaltinis: <https://sadanuseless.b-cdn.net/wp-content/uploads/2022/07/deceptive-food23.jpg> 2023

3 pav. Apgaulinga odos priežiūros produkto pakuotė

Šaltinis: https://www.boredpanda.com/blog/wp-content/uploads/2022/07/deceptive-packaging-examples-3-62d7e56d3ca3e_700.jpg 2023

VISUOMENĖS SVEIKATOS IR KLIMATO IŠSAUGOJIMAS SUKURTAIS ORO TARŠOS SUVALDYMO OBJEKTAIS PAKELĖSE

Laura Bliuvaitė,
Inga Valentinienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: laura.bli751@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 60307147
Tyrimų kryptis: V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti ir įvardinti transporto priemonių keliamas klimato kaitos ir visuomenės sveikatos problemas Europoje ir surasti sprendimus oro taršos suvaldymui.

Reikšminiai žodžiai: automobilių terša, EAA veikla, kietosios dalelės, oro tarša, ŠESD, transporto įtaka klimatui, visuomenės sveikata

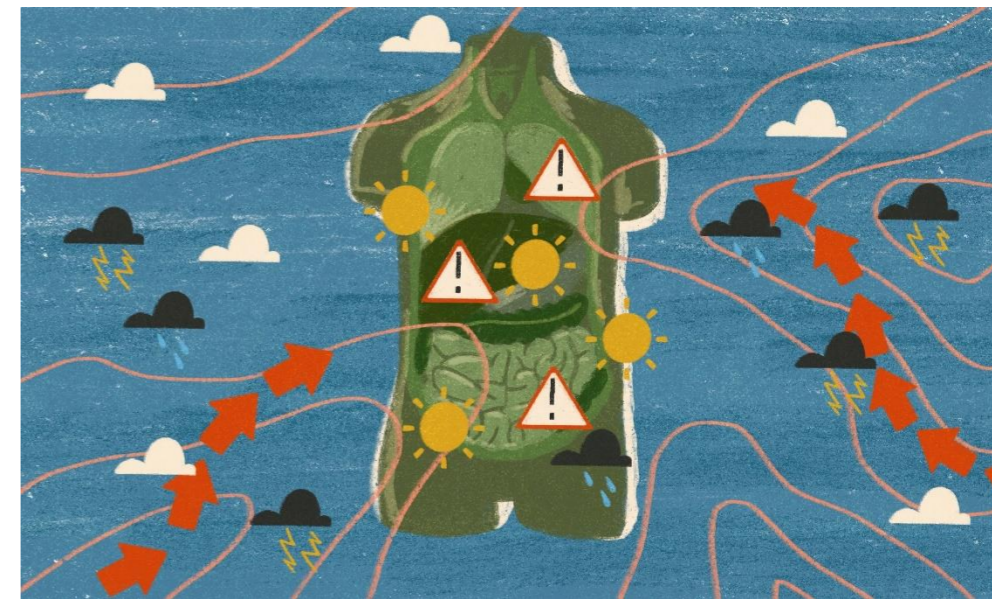
Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros analizė analizuojant greitkeliai ir keliai, kuriuose vyksta daug transporto veiklos ir jų poveikis visuomenės sveikatai. Empirinio tyrimo metu ištirti kelių struktūra, palyginamuoju būdu analizuojant augalijos integravimo poveikių skirtumai ir poveikiai sveikatai.

Rezultatai ir (arba) išvados. Transportas teikia svarbią socialinę ir ekonominę naudą, tačiau už patogias individualias keliones ir krovinių vežimą mokame didelę kainą. Transporto sektorius yra vienas didžiausių aplinkos teršėjų pasaulyje. Taip yra todėl, kad dauguma transporto priemonių varomos naftos produktais, kuriuos deginant išsiskiria teršalai ir šiltnamio efektą sukeliančios dujos (ŠESD), o tai spartina klimato kaitą. Planuojant klimatui kelių struktūrą, integruojant žalumą, tyrimai rodo, kad pakelėse auganti augmenija daro teigiamą ir neigiamą poveikį netoliese esančio oro kokybei. Tinkamai suprojektuotos augalinės užtvartos gali būti naudojamos oro kokybei šalia kelio pagerinti, tiek atskirai, tiek kartu su kietosiomis triukšmo užtvartomis. Projektuojant veiksmingas pakelės augalines užtvartas, kurias galėtų naudoti transporto departamentai, miestų planuotojai ir vietos kūrėjai, reikia atsižvelgti į daugelį veiksnių (1 pav.).

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Kietosios dalelės, azoto dioksidas ir pažemio ozonas šiuo metu laikomi trimis teršalais, darančiais didžiausią poveikį žmonių sveikatai (2 pav.). Ilgalaikio ir maksimalaus šių teršalų poveikio pasekmės yra įvairios - nuo kvėpavimo takų pažeidimų iki ankstyvos mirties. Apie 90 % Europos miestų gyventojų patiria teršalų, kurių koncentracija viršija sveikatai kenksmingą oro kokybės lygį, poveikį. Pavyzdžiui, dėl ore esančių smulkiųjų kietųjų dalelių (KD_{2,5}) vidutinė gyvenimo trukmė ES sutrumpėja daugiau kaip aštuoniais mėnesiais. Vienas iš didžiausių susirūpinimą keliančių kancerogeno teršalų yra benzo(a)pirenas, kurio koncentracija viršija ribines vertes, nustatytas žmonių sveikatai apsaugoti, ypač kai kuriose Vidurio ir Rytų Europos miestų teritorijose.

1 pav. Oro taršos suvaldymo, apželdinimo planas pakelėse.
Šaltinis: <https://www.eea.europa.eu/lt/themes/air/intro>, 2023

2 pav. Oro taršos poveikis žmogaus sveikatai iliustracija.
Šaltinis: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6060415/>, 2023

KALORIJŲ SKAIČIAVIMO „CALORISE“ MOBILIOSIOS PROGRAMOS PROJEKTAVIMAS IR REALIZACIJA

Vitalijus Lovkis, Deividas Bružas

Klaipėdos valstybinė kolegija, Technologijų fakultetas, Inžinerijos ir informatikos katedra

Jurij Tekutov

1 Klaipėdos valstybinė kolegija, Technologijų fakultetas, Inžinerijos ir informatikos katedra

2 Klaipėdos universitetas, Jūros technologijų ir gamtos mokslų fakultetas, Informatikos ir statistikos katedra

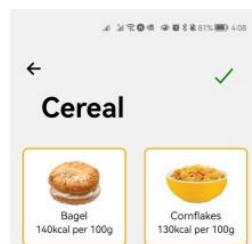
Adresas: Bijūnų g. 10, LT-91223 Klaipėda

E. puslapis: <http://www.kvk.lt>

E. paštas: jurij.tekutov@yahoo.com

Telefono nr.: +370 681 54681

Tyrimų kryptis (-ys): N 009 Informatika

Tyrimo tikslas. Suprojektuoti ir realizuoti mobiliąją programą „Calorise“, stebinčią asmenų suvartojamą kalorijų kiekį.

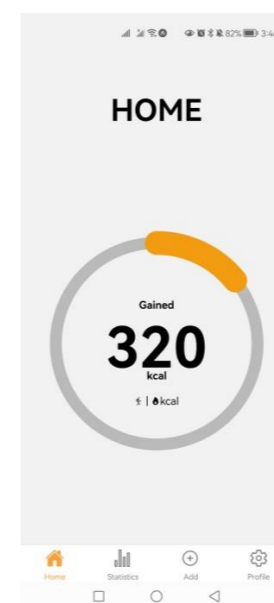
Reikšminiai žodžiai: kalorijos, objektinė modeliavimo UML kalba, poreikių specifikuavimas, programos projektavimas

Tyrimo metodai. Informacijos sisteminimas, reikalavimų specifikuacija, mobilios programos realizacija.

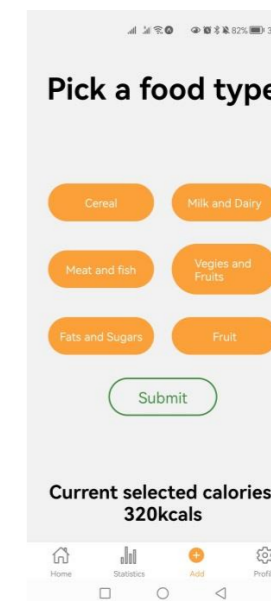
Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus kalorijų skaičiavimo mobiliosios programos „Calorise“ reikalavimų ir kitų poreikių specifikuavimą, buvo sukurtos panaudojimo atvejų diagrama ir jos aprašai, kurie detalizavo panaudojimo atvejus. Sukūrus kalorijų skaičiavimo programą „Calorise“, ji buvo ištestuota ir aprašytas administratoriaus ir naudotojo vadovas, kuriame yra išdėstytas naudojimas iš administratoriaus perspektyvos ir naudotojo. Atliekant testavimo procesą ir vykdant vienetų, integravimo bei aukšto lygio testavimus esminių klaidų, galinčių pakenkti programos stabilumui ar funkcijų galutiniam rezultatui, nebuvo aptikta. Kelios smulkios klaidelės pašalintos vienetų testavimo metu. Vykdant testavimą buvo laikomasi apibrėžtų metodikų, buvo stengiamasi standartizuoti testų vykdymą. Dauguma defektų buvo pašalinta programavimo fazės metu.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiais laikais dauguma žmonių serga įvairiais valgymo sutrikimais, vieni suvartoja kalorijų per daug, o kita per mažai. Todėl nuspręsta sukurti mobiliąją programą „Calorise“, kuri stebi asmenų suvartojamą kalorijų kiekį. Pasinaudojus UML kalbos rašymo programine įranga ir realizavus „Calorise“ mobiliąją programą, galima matyti aiškų vaizdą kaip programa veikia ir kokie yra jos loginiai sprendimai. Suvartojamos kalorijos yra aktuali tema pasaulyje, todėl yra sukurta nemažai pavyzdžių, kuriais remiantis kaip prototipais galima kurti patobulintą programą. Pats tinkamiausias pavyzdys yra „Google Fit“. Tačiau šis produktas yra mažiau specializuotas ir pagrindines jo funkcijas galima patobulinti ir padaryti dar patrauklesnes, taip suteikiant daugiau patogumo naudotojui dirbančiam su sukurta sistema. Lietuvoje yra keletas mobiliųjų programėlių, kurių funkcionalumą galima lyginti su numatomu mobiliosios programos „Calorise“ funkcionalumu. Vienas iš tokių pavyzdžių yra projektas – „#Walk15“. Tačiau jo funkcijos realizuotos naudotojo nueitų žingsnių skaičiavimui.

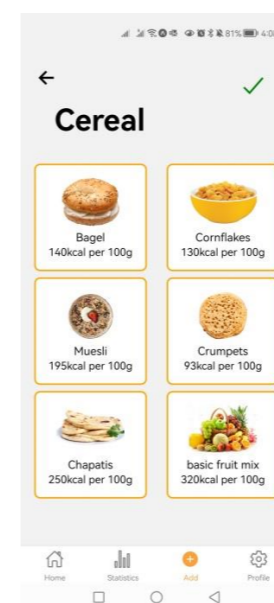
Pagrindinis kalorijų skaičiavimo „Calorise“ mobiliosios programos langas prisijungusiam naudotojui pateikiamas 1 paveiksle, maisto kategorijų langas atvaizduojamas 2 paveiksle, maisto kategorijos „Cereal“ langas išdėstomas 3 paveiksle, statistikos langas – 4 paveiksle.

1 pav. „Calorise“ mobiliosios programos pagrindinis sistemos langas prisijungusiams

2 pav. „Calorise“ mobiliosios programos maisto kategorijų langas

3 pav. „Calorise“ mobiliosios programos maisto kategorijos „Cereal“ langas

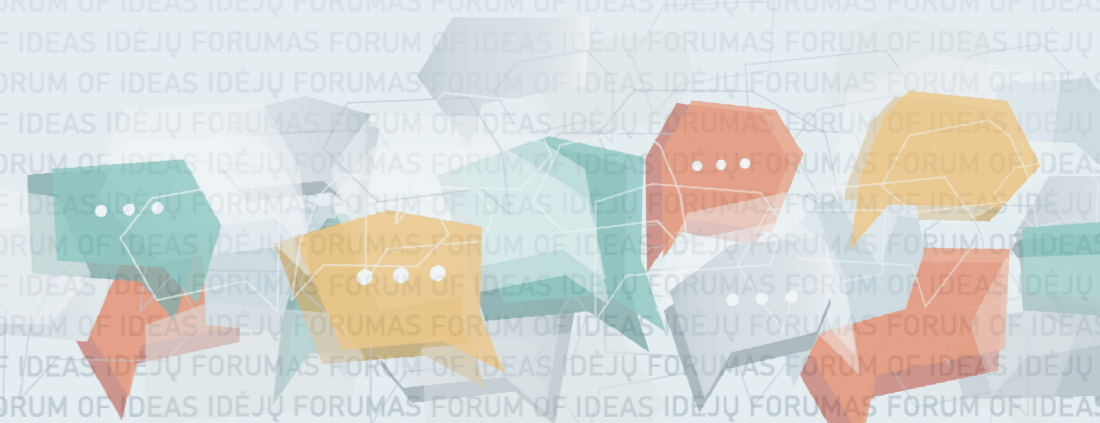

4 pav. „Calorise“ mobiliosios programos statistikos langas

ARCHITEKTŪRINIŲ SPRENDIMŲ IR INTERJERO ERDVĖS SUFORMAVIMO POVEIKIS ŽMOGAUS GEROVEI

THE IMPACT OF ARCHITECTURAL SOLUTIONS AND
INTERIOR SPACE DESIGN ON HUMAN WELL-BEING

APŠVIETIMO ŠALTINIŲ SKLEIDŽIAMOS ŠVIESOS SPALVOS ĮTAKA INTERJERO OBJEKTŲ SPALVŲ POKYČIAMS

Lina Sventickė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: lina.sve338@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 601 04414
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Nustatyti kaip ir kodėl kinta interjero objektų paviršių spalva veikiant skirtingai apšvietimo šaltinių skleidžiamai spalvai, sudaryti rekomendacijas apdailos medžiagų gamintojams dėl papildomų duomenų apie gaminio spalvines savybes skirtingos spalvos apšvietime pateikimą informacinėje etiketėje.

Reikšminiai žodžiai: apšvietimo šaltiniai, medžiagų atspalviai, spalvos pokytis, spalvų sąveika, šviesos spalvos įtaka

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros, straipsnių ir dokumentų analizė, empirinis tyrimas.

Rezultatai ir / arba išvados. Aptartos skirtingų apšvietimo šaltinių skleidžiamos spalvos (1 pav.), išanalizuotos apšvietimo rekomendacijos skirtingose patalpose / zonose, aptarti tinkamiausi interjero objektų spalvų ir apšvietimo tipų deriniai, pateiktos rekomendacijos apdailos medžiagų gamintojams dėl papildomų duomenų apie gaminio spalvines savybes skirtingos spalvos apšvietime pateikimą informacinėje etiketėje, QR kodo su nuoroda į pavyzdžius generavimą (2 pav.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Interjero dizaineriai ir architektai kurdami interjerus ieško apdailos medžiagų, kurios atitiktų projekto vizualizaciją. Kiekvieną kartą vykdant projektus, interjero objektams kurti skirtos medžiagos yra lyginamos skirtingų spalvų šviesoje. Bandoma nuspėti, kaip išrinktos apdailos medžiagos derės tarpusavyje, kokios spalvos apšvietimą įrengti objekte. Svarbūs interjero elementai - grindų danga, baldinės plokštės - atsiskleidžia kitomis spalvomis esant skirtingiems apšvietimams. Siekiant palengvinti interjero objektų medžiagų spalvų parinkimą, apdailos medžiagų gamintojai galėtų parengti informacines nuotraukas esant skirtingai šviesos spalvai. Nuotraukas atskleistų, koks atspalvis dominuoja pasirinktame gaminyje esant skirtingai apšvietimo temperatūrai. Tokias nuotraukas prie kitų parametų būtų galima pateikti informacinėje etiketėje arba sugeneruoti QR kodą, kuris nukreiptų į gamintojo elektroninį puslapį su pavyzdžiais.

1 pav. Šviesos spalvos temperatūros įtaka interjero objektų spalvai.

Sudaryta darbo autorės pagal šaltinį <https://www.lighting.philips.lt/consumer/led-lights/warm-led-light>, 2023

2 pav. Vinilinių grindų rekomendacinės etiketės pavyzdys.

Aut. Lina Sventickė, 2023

¹ Lina Sventickė, lina.sve338@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

DAUGIASLUOKSNIS INTERJERO APŠVIETIMAS: GALIMI NAMŲ ERDVIŲ APŠVIETIMO SCENARIJAI IR POVEIKIS ŽMOGAUS SAVIJAUTAI

Dovilė Tutlytė¹, dr. Inga Valentiniienė²
 Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: dovile.tut502@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 65252240
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

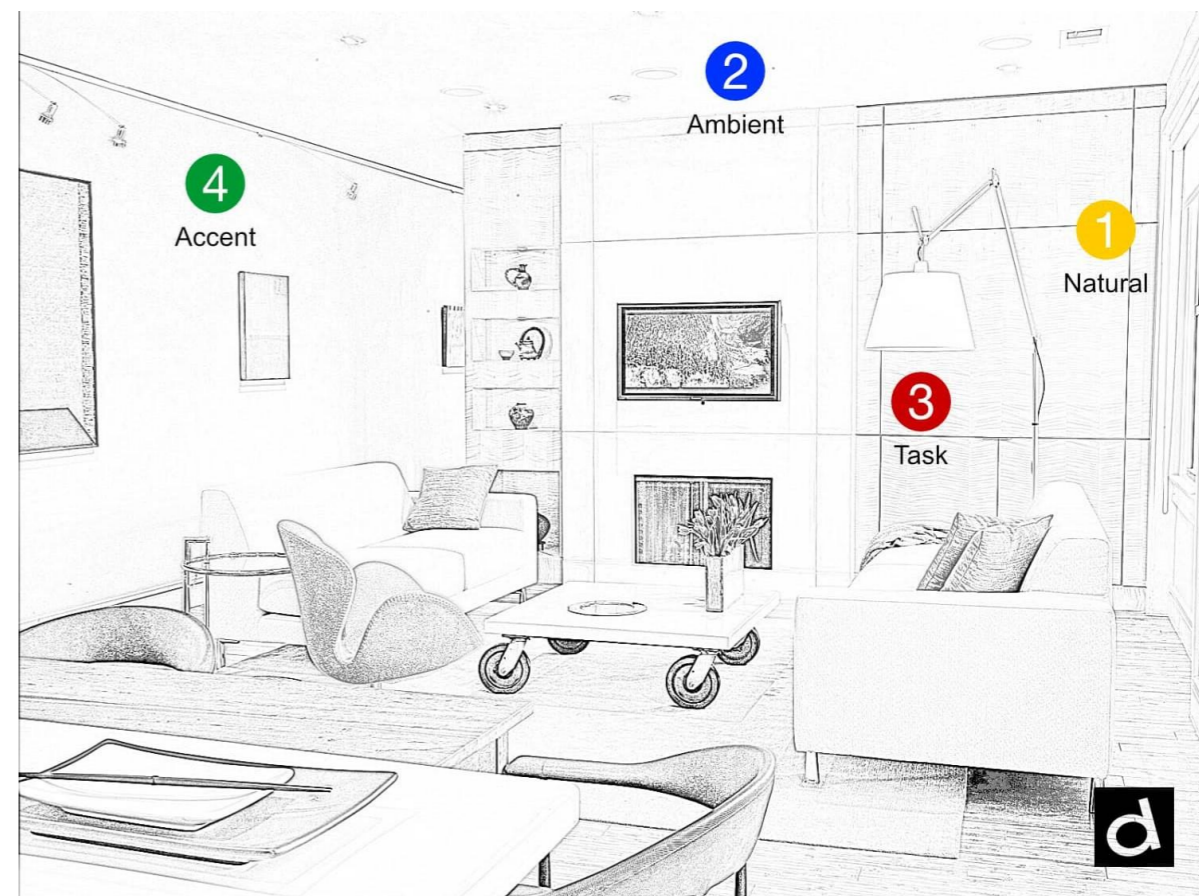
Tyrimo tikslas. Išanalizuoti daugiasluoksnio apšvietimo scenarijus ir nustatyti tinkamiausius jų naudojimo būdus namų erdvėje.

Reikšminiai žodžiai: apšvietimas interjere, apšvietimo poveikis žmogui, daugiasluoksnis apšvietimas, namų erdvės, žmogaus savijauta

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Analizuoti daugiasluoksnio apšvietimo scenarijai namuose ir keliamos problemos žmogaus sveikatai dėl netinkamo apšvietimo parodė, jog žmogui yra būtinas tinkamas daugiasluoksnis apšvietimas įvairiems atliekamiems darbams namuose. Pagrindinis ir tinkamiausias daugiasluoksnio apšvietimo scenarijus yra sudarytas iš aplinkos, užduoties ir akcentinio apšvietimų. Šiame apšvietimo scenarijuje aplinkos apšvietimas sukuria ramią aplinką, natūralų apšvietimą, suteikia nuotaiką, praplatina erdvę. Užduoties apšvietimas yra tiesioginis apšvietimas, naudojamas skaitymui, rašymui, maisto gaminimui ir kitoms užduotims. Šis apšvietimas yra naudojamas norint apšviesti mažesnius plotus, nes šviesa yra ryški, tam kad paryškintų mažas detales. Užduoties apšvietimas yra svarbus ne tik estetikai, bet taip pat žmogaus sveikatai, ryški šviesa padeda atsipalaiduoti akims darant smulkias užduotis namuose (Puisis 2022)³. Akcentinis apšvietimas pabrėžia objektus šviesdamas tiesiogiai į juos. Šio apšvietimo pagrindinė užduotis yra estetika, kuri patraukia susidomėjimą. Šis daugiasluoksnio apšvietimo scenarijus ne tik suteikia namams jaukumo, erdvės, estetikos, bet ir suteikia žmogui tam tikrą nuotaiką, kūrybiškumo, padeda išvengti sezoninės depresijos ir niūrumo, apsaugo žmogaus regą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Tokiose šalyse, kaip Lietuva, trumpėjant dienoms ir ilgėjant naktims didėja poreikis tinkamam apšvietimui namuose. Su tinkamu apšvietimu namuose yra mažesnė rizika turėti sezoninę depresiją ar nuolat jaustis niūriai, nemotyvuojančiai. Žmonėms yra geriausiai natūrali šviesa, todėl apšvietimas namuose tinkamiausiai turėtų būti kuo labiau panašesnis į natūralią šviesą, kuri yra teisingai išdėstyta. Vienas iš sprendimų daugiasluoksnis apšvietimas namų erdvėse. Pagrindiniai tinkamiausi daugiasluoksnio apšvietimo scenarijai susideda iš aplinkos, užduoties ir akcentinio apšvietimo (1 pav.).

1 pav. Daugiasluoksnio apšvietimo dizainas, Bill Ferris, 2019 m.
 Šaltinis: <https://decoroutdoor.com/blog/lamp-buying-guide/>

¹ Dovilė Tutlytė, dovile.tut502@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentiniienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

³ Puisis E., 2022, *What Is Task Lighting and How to Use It*. <https://www.thespruce.com/what-is-task-lighting-5224415>

OPTIMALUS IR PALANKUS SVEIKATAI SVETAINĖS APŠVIETIMAS

Natalia Kinskis¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: natalia.kin217@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 684 29911
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Pateikti informaciją ir rekomendacijas kaip teisingai pasirinkti aktualų, tenkinantį asmeninius poreikius bei nekenkiantį sveikatai apšvietimą.

Reikšminiai žodžiai: apšvietimas, jaukus kambarys, kambario apšvietimas, svetainė, šviesos šaltinis, šviestuvai, tamsa

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros ir Lietuvos standartizacijos departamento standartų analizė. Taikyti faktiniai bei teoriniai metodai.

Rezultatai ir / arba išvados. Svetainės apšvietimo parinkimas turi didelį poveikį žmogui, jo elgsenai bei sveikatai. Ištirta rinkoje esama apšvietimo įvairovė bei techniniai jos parametrai. Analizuojant Lietuvos standartizacijos standartus išsiaiškinta koks optimalus ir rekomenduojamas apšvietimas konkrečiai patalpai. Apibendrinant pateikti tinkamiausi apšvietimo scenarijai bei jo galimybės.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Apšvietimo įvairovė didelis iššūkis nesantiems šios srities specialistams. Kaip teisingai jį pasirinkti norimai erdvei apšviesti, kad jos būtų pakankamai, kad ji neakintų, būtų reikiamos temperatūros ir nesukeltų psichologinio diskomforto bei sveikatos problemų. Jau seniai stengiamasi atsisakyti kaitrinių lempučių dėl jų neekonomiškumo, kurios skiriasi tik vienu parametru – stiprumu. Dabar rinkoje galima sutikti ne tik skirtingų rūšių lempučių, tokių kaip LED, halogenai, liuminescencinės, bet ir su skirtingais techniniais parametrais bei šviesos spalvos temperatūra, todėl teisingas pasirinkimas yra aktualus daugumai žmonių, kurie patys tvarkosi savo būstą, nori pakeisti neefektyvius ir neekonomiškus ar pasenusius apšvietimo sprendimus.

¹ Natalia Kinskis, natalia.kin217@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

APŠVIETIMO SVARBA INTERJERE

Justina Mičiulytė, dr. Jūratė Tutlytė
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: justina.mic978@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 63497898
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti kuo svarbus yra apšvietimas bei kaip jis veikia žmogų ir pateikti rekomendacijas tinkamam apšvietimo parinkimui.

Reikšminiai žodžiai: apšvietimas, erdvė, žmogaus savijauta

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinė literatūros šaltinių analizė, kuriuose analizuojama, kaip apšvietimas paveikia erdvės pojūtį. Tyrimo metu buvo atlikta dirbtinių apšvietimo tipų analizė, apšvietimo poveikis žmogui bei erdvei ir pateiktos rekomendacijos tinkamo apšvietimo pasirinkimui.

Rezultatai ir / arba išvados. Mokslinių tyrimų analizės metu išsiaiškinta, jog geras apšvietimas svarbus ne tik bendram erdvės pojūčiui, bet ir žmogaus sveikatai. Tinkamai parinktas šviesos šaltinių kiekis, jų intensyvumas, temperatūra bei tolygi spalva, gali pakeisti žmogaus erdvinį suvokimą, pavyzdžiui padidinti ar sumažinti patalpą, taip pat tinkamai subalansuotas apšvietimas gali padėti sukurti įvairias nuotaikas, suteikti erdvei jaukumo, pagerinti koncentraciją ar padėti atsipalaiduoti. Be to, teisingas apšvietimas pritaiko patalpą skirtingoms veikloms, tokioms, kaip darbas, skaitymas, rašymas ar net maisto gaminimas. Teisingai parinktas apšvietimas tai pat, gali pakeisti ir fizinę ir psichologinę žmogaus savijautą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Apšvietimas yra vienas iš svarbiausių ir funkcionaliausių interjero aspektų. Ir jis yra dažnai nuvertinamas interjero kūrimo procese, daugiausia tai siejama su apšvietimo įrenginio dizainu, spalvomis bei tuo ar jis atitinka bendrą erdvės estetiką ir nepagalvojama ar patalpa gaus pakankamai apšvietimo, kuris leis tinkamai funkcionuoti erdvėje.

Tyrimo metu pagal žmonių poreikius parinktos apšvietimo rekomendacijos, pritaikytos žmogaus kasdienybei. Rekomendacijos praktiškai reikšmingos, kadangi jos kaip darbo priemonė gali būti naudojama dizaineriams, kuriant interjerą užsakovams arba savarankiškai naudojamos, kuriant privačią erdvę savo reikmėms.

ASMENS PSICHOEMOCINĖS GEROVĖS UŽTIKRINIMAS NATŪRALIOS ŠVIESOS TRŪKUMO PATALPOSE KOMPENSAVIMO BŪDAIS

Jolita Žukauskienė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: jolita.nau941@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67085500
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti dienos šviesos trūkumo poveikį individui bei atskleisti kaip galima padidinti dienos šviesos kiekį kasdienybėje.

Reikšminiai žodžiai: interjero sprendimai, natūralus individo ritmas, psichoemocinė savijauta, šviesos kompensavimas

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros apžvalga, kurios pagalba išsiaiškinta kokią įtaką asmens psichoemociinei sveikatai daro šviesos trūkumas. Atlikta palyginamoji analizė tarp skirtingų interjero dizaino sprendimų, kurie teigiamai arba neigiamai veikia šviesos kompensavimą asmeniui.

Rezultatai ir / arba išvados. Žmogui cirkadinis ritmas yra labai svarbus, o cirkadinio ritmo balansavime ir tinkamoje reguliacijoje labai svarbų vaidmenį atlieka šviesa. Moksliniai tyrimai rodo, jog nemažai sveikatos problemų kyla dėl išsibalansavusio cirkadinio ritmo. Problemos kylančios dėl šviesos trūkumo, teoriškai pagrindžiamos šiame darbe yra šios: suprastėjusi miego kokybė, nerimas, didesnis kortizolio lygis organizme. Interjero dizaino sprendimai padedantys kompensuoti trūkstamą šviesos kiekį gali būti matiniai paviršiai, langų patalpoje akcentavimas, tvarkos palaikymas. Taip pat, ne tik interjero dizaino sprendimai gali padėti kompensuoti šviesos trūkumą, tačiau ir atskirų individų veiksmai, tokie kaip pertraukos tarp darbų, tinkamas dienos ritmas (kėlimasis irėjimas miegoti tą pačią valandą).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Tyrime išnagrinėta natūralios dienos šviesos svarba psichoemociinei ir fiziologinei asmens būsenai, pateikti pasiūlymai kaip būtų galima kompensuoti natūralios dienos šviesos trūkumą koreguojant interjero sprendimus.

¹ Jolita Žukauskienė, jolita.nau941@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

AKUSTIKOS PATALPOSE KELIAMOS PROBLEMOS ŽMOGAUS SAVIJAUTAI IR JOS SUVALDYMO BŪDAI

Nojus Tarvidas¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: nojus.tar043@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 632 54971
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Apibrėžti kas yra patalpų akustika, kaip ji įtakoja žmogų ir parengti rekomendacijas aukštų patalpų interjero dizaino sprendimams, skirtiems akustikos sumažinimui.

Reikšminiai žodžiai: garso izoliavimas, garso slopinimas, patalpų akustika, vibracijų slopinimas

Tyrimo metodai. Mokslinių šaltinių, standartų ir reglamentų analizė, skirta reikalavimų akustikai ir jos įtakos žmogui nustatymui.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimu nustatyta, kad yra daugybė skirtingų būdų aido suvaldymui, tačiau dauguma jų yra brangūs. Taip pat, pastovaus nemalonus aido ar akustikos garsai gali gerokai įtakoti žmogaus būklę. Analizuojant šaltinius ir reglamentus pavyko surasti optimalius būdus aido suvaldymui naudojant pigius bet efektyvius metodus.

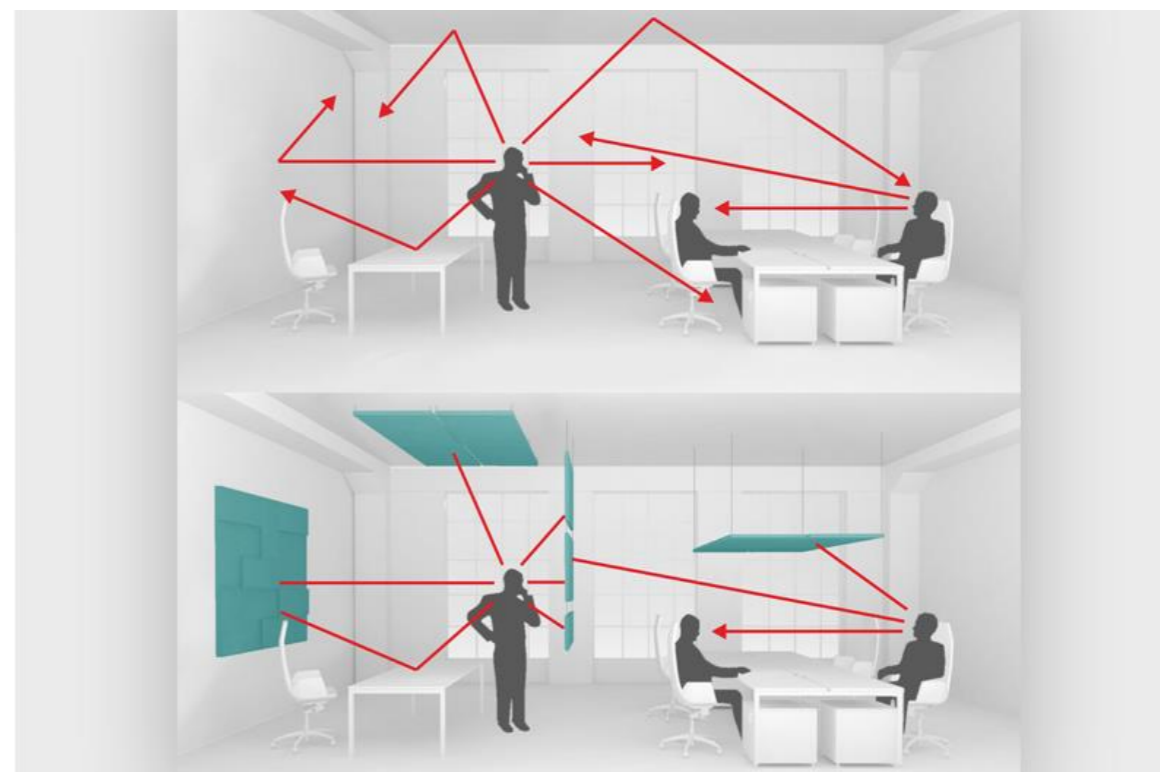
Akustika - tai garso bangos, kurios daug kartų atsimuša nuo lygių paviršių, taip sukeldamos aidą. Nors atrodo, kad akustika nėra reikšminga problema, ji gali sukelti diskomfortą ir net galvos skausmą. Aidas darbo vietoje gali trukdyti darbuotojams susikaupti, juos blaškyti, kas gali privesti prie rezultatų praradimo. Akustika taip pat trukdo, norint išrašyti garsą. Yra keli įmanomi būdai susitvarkyti ir sumažinti kiek galima daugiau akustikos, pavyzdžiui, pakabinant maksimaliai nuleistus lubinius fragmentus, burių stiliaus užuolaidas, o ofisuose, kuriuose dažnai dirba grupė žmonių, sutalpinta į mažą erdvę (nuo sukeliama šurmulio gali sutrikti darbo kokybė), galima taikyti japonų popierinių sienų stiliaus pertvaras tarp darbo vietų. Konstrukcines patalpų medžiagas reikėtų pakeisti labiau sugeriančiomis garso bangas.

Akustika namuose priklauso nuo gyvenamosios erdvės. Net ir nedideliuose namuose kyla akustikos problemos. Ją sumažinti galima apstatant kambarius baldais (ypatingai gerai garsą sugeria minkšti baldai ir draperijos). Taip pat namuose galima pritaikyti anksčiau minėtus būdus, nuslopinant garso bangas ir taip ženkliai pagerinti gyvenimo kokybę.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Ši problema yra aktuali šiomis dienomis, kadangi garso vibracijos yra visur, aplinkos sukiamas aidas gali įtakoti žmogaus kasdienybę, jam to net nepastebint (1 pav.). Taip pat šiuolaikiniai dizainai dažniausiai yra išreikšiami lygiagrečiomis sienomis, kvadratinėmis patalpomis ir plokščiais kietais paviršiais, kaip gipso kartonas ir betonai (2 pav.), kurie sukelia aidą. Patalpose, kur reikalingas kruopštus klausymas, pavyzdžiui, mokykloje ar darbo vietoje, šis aidas gali turėti reikšmingų ir neigiamų pasekmių.

¹ Nojus Tarvidas, nojus.tar043@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

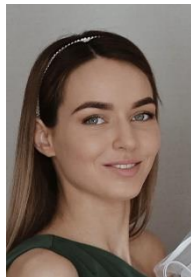

1 pav. Aido vizualizacija. Aut. Nojus Tarvidas, 2023

2 pav. Aukštų patalpų ofiso erdvė. Aut. Nojus Tarvidas, 2023

KILIMINĖ DANGA INTERJERE: SANTYKIS SU ŽMOGAUS SVEIKATA IR TAISYKLINGA PRIEŽIŪRA

Inesa Keidošiūtė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: inesa.kei109@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 64555849
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti kiliminių dangų įtaką žmogaus sveikatai, pateikti jų rekomendacijas ir tipus pagal charakteristiką.

Reikšminiai žodžiai: alergija, audiniai, dangos priežiūra, kiliminė danga, sveikata

Tyrimo metodai. Analizuojant mokslinę literatūrą išaiškinti kiliminių dangų įtaką žmogaus sveikatai, kokią neigiamą poveikį jos gali sukelti ir kaip to išvengti, ar sumažinti. Tyrimo metu yra analizuojama kiliminių dangų tipai, jų medžiagos, priežiūros reikalavimai ir kokie kiliminių dangų tipai rekomenduojami namuose.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu buvo išanalizuota kiliminių dangų tipai (natūralios dangos, pvz. 1 pav. ir sintetinės, pvz. 2 pav.). Išsiaiškintos priežastys, dėl kurių kiliminės dangos sukelia žmogaus sveikatos sutrikimus. Išsiaiškinta kurios (jų tipai ir priežiūra) kiliminės dangos nekelia šalutinio poveikio žmogaus sveikatai, t. y. yra neutralios. Parengtos rekomendacijos tinkamam kiliminių dangų pasirinkimui.

Nuo senų laikų namų interjere pagrindinis akcentas būdavo kiliminė danga. Ja dekoruodavo svetaines, tambūrus, miegamuosius kambarius, būdavo galima jos aptikti ir virtuvės patalpoje. Kai kiliminė danga tapo prieinama įvairaus sluoksnio žmonių tipams ja pradėjo dekoruoti ir sienas, tokiu būdu buvo bandoma atstoti tepetus, kurie buvo prabangos prekė, bei akcentas. Šiuolaikinėje visuomenėje kiliminė danga neprarado savo populiarumo, bet aptikti vis dar ja dekoruojamų sienų pamatyti būtų sunku. Kiliminė danga interjere XXI a. dažniausiai naudojama miegamojo ir svetainės patalpose, ji padeda sukurti šiltą, bei jaukią aplinką. Svetainės kambariuose esanti kiliminė danga lengvai sugeria dulkes, bei šiukšles, kurios šioje patalpoje atsiranda greičiausiai dėl dažno buvimo. Dulkės, dulkių erkutės ir mikrobai kelia didelę žalą žmogaus sveikatai. Miegamuosiuose kambariuose sveikam ir kokybiškam miegui reikalingas švarus ir išvėdintas oras, o kiliminės dangos viduje besirenkantys mikrobai ir dulkių erkutės žmogui sukelia įvairias ligas, alergijas ir kenkia miego kokybei. Šiuolaikinėje visuomenėje atsiranda vis daugiau žmonių, kurie nori pagerinti savo gyvenimo kokybę gyvendami sveikiau, švariau ir be kenksmingų šalutinių dalykų jų namų erdvėje. Kiliminę dangą namuose reikia pasirinkti palankią savininko sveikatai.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Viena iš populiariausių grindų dangų namuose – kiliminė. Tačiau ne visi žino, kad pagal atliktų sveikatos tyrimų statistiką, dažno sergančiojo kvėpavimo takų susisirgimais arba alergijomis priežastis – netinkama kiliminė danga jo namų aplinkoje. Dėl šių priežasčių reikia laikytis sudarytų kiliminės dangos parinkimo ir priežiūros rekomendacijų.

¹ Inesa Keidošiūtė, inesa.kei109@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Austinės džiuo dangos vaizdas.
Aut. Inesa Keidošiūtė, 2023

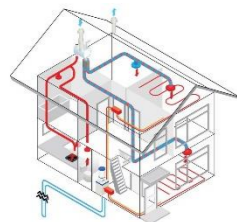
2 pav. Kiliminė danga iš poliamido pluošto.

Šaltinis: <https://ekilimai.lt/kilimine-danga-pagal-metra/9417-kilimine-danga-poliamid-sensation-44.html/> 2023

ORO VENTILIACIJOS SISTEMŲ SPRENDIMAI IR JŲ ĮTAKA RESTORANŲ ERDVIŲ VĖDINIMUI

Nojus Didžiokas¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: nojus.did089@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 61002179
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizavus esamas vėdinimo sistemas sukurti vėdinimo sistemos dizaino sprendimą, kuris būtų efektyvus ir išspręstų temperatūros bei nemalonių kvapų problemas.

Reikšminiai žodžiai: kvapai, mikroklimatas, patalpų temperatūra, patalpų oro tarša, psichofiziologija, temperatūrų patalpose reguliavimas, vėdinimo sistema, ventiliacija

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apie vėdinimo sistemas, jų pranašumus ir trūkumus bei įtaką žmogui.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu nustatyti vėdinimo sistemu tipai, aprašyti esami dizainai jų privalumai ir trūkumai. Atsižvelgus į nemalonių kvapų restoranuose ir temperatūros nepastovumą dėl esamų ventiliacijos sistemu, sukuriama dizainas, kuris efektyviai panaikintų nemalonių kvapų bet tuo pačiu nesugadintu mikroklimato. Taip pat analizuojama ir atsižvelgiama į tai, kaip ventiliacijos sistemos paveikia žmogų psichofiziologiškai.

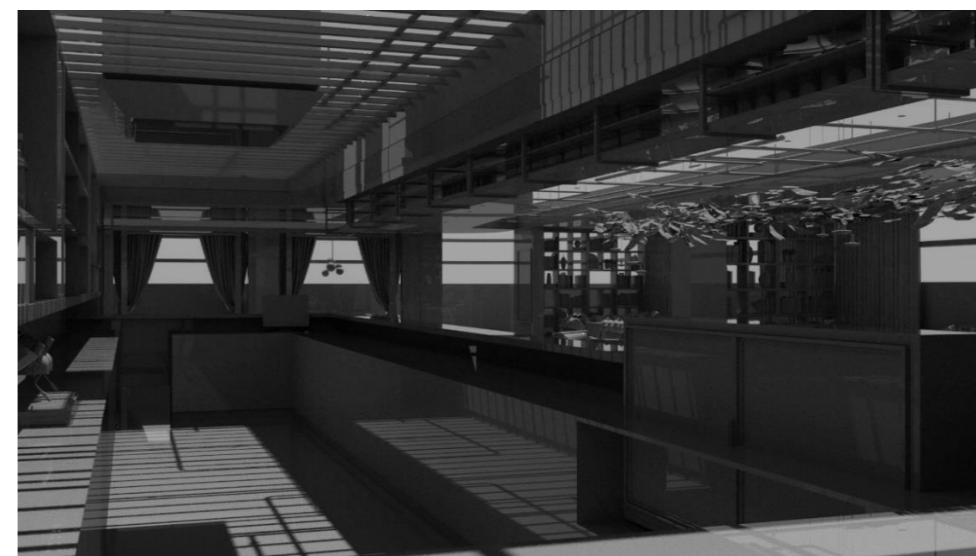
Atlikus analizę parengiamas dizaino sprendimas tinkamai suplanuotos vėdinimo sistemos, atsižvelgus į visus aspektus. Tai yra suprojektuota dviejų dalių sistema - oro paėmimo ir ištraukimo.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Aliktos literatūros šaltinių analizės apie vėdinimo sistemas padeda atrasti efektyvų dizainą, kaip turėtų būti suplanuotos vėdinimo sistemos atsižvelgiant į visus aspektus. Tema yra aktuali, nes su ja susiduria beveik kiekviena gamybos industrija. Vėdinimo sistemos visada yra privalomos objektuose, kurie prisideda prie oro taršos. Ši tema iki dabar yra nagrinėjama, norint surasti tinkamiausią sprendimą.

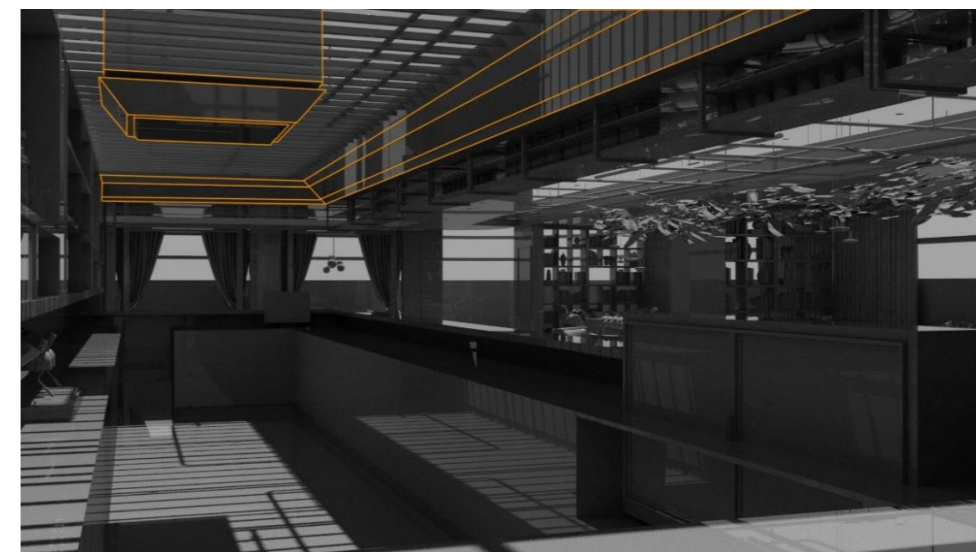
Tyrimo išanalizuoti oro ventiliacijos tipai, analizuojamos kvapų kontrolės sistemos, taip pat jų įtaka temperatūrai ir oro taršai. Ne kasdien susimąstoma, kokią didelę įtaką turi tokie techniniai įrenginiai, kaip ventiliacijos sistemos. Nuo jų priklauso kvapų kontrolė, oro tarša ir temperatūra interjere. Tai veiksniai, kurie visais aspektais paveikia žmogų. Su kvapais susiduriama kasdien, blogi kvapai gali pakeisti žmogaus nuotaiką neigiamai, o geri – teigiamai. Viešose vietose dažnai susiduriama su nemaloniais kvapais. Pavyzdžiui, kartais atėję į restoraną klientai priblokšti virtuvės kvapais, tai paveikia jų nuomonę apie įstaigą ir ne visada teigiamai, kadangi iš virtuvės sklindantys kvapai dažnai nėra malonūs. Nemalonių kvapų užgožimas maloniais taip pat nėra geras sprendimas, kadangi stiprūs kvapai irgi turi neigiamą poveikį žmogui. Todėl būtina neutralizuoti kvapus.

¹ Nojus Didžiokas, nojus.did089@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

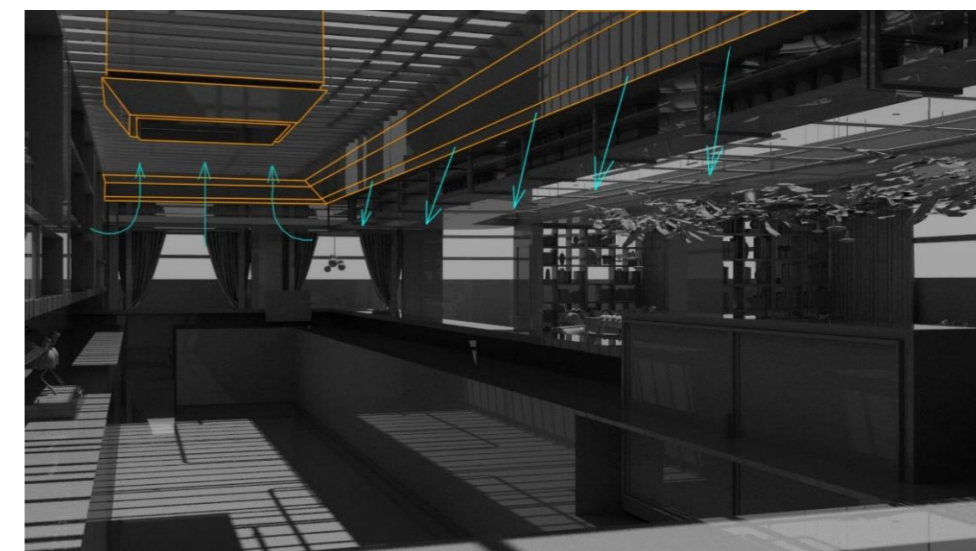
² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Vėdinimo sistemos vizualizacija. Aut. N. Didžiokas, 2023

2 pav. Vėdinimo sistemos vizualizacijos kontūras. Aut. N. Didžiokas, 2023

3 pav. Vėdinimo sistemos oro kryptis. Aut. N. Didžiokas, 2023

OPTIMALUS ŠILDYMO SISTEMOS „ORAS-VANDUO“ SISTEMOS EKSPLOATAVIMAS SENOS STATYBOS NAMUOSE

Rūta Juodišienė¹, dr. Inga Valentiniene²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: ruta.juo708@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 68093733
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atlikus tyrimus, parengti rekomendacijas šildymo sistemos „Oras-vanduo“ eksploataavimo galimybes senos statybos namuose.

Reikšminiai žodžiai: ekologija, „oras-vanduo“ įranga, senos statybos namai, šildymas, šildymo sistemos

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros apžvalga, kurios pagalba išsiaiškinta kokiais kriterijais apibūdinama ši šildymo sistema ir jos privalumai. Atlikta palyginamoji analizė, atskleidusi kokios medžiagos yra tinkamos ir kokius darbus reikia atlikti, norint įrengti šildymo sistemą „oras-vanduo“ senos statybos namuose. Kokybinio tyrimo metu nustatyti reikalavimai bei parengtos rekomendacijos optimaliai pritaikyti, suprojektuoti bei sėkmingai eksploatuoti tokią šildymo sistemą.

Rezultatai ir / arba išvados. Atliktas tyrimas įrodė, kad šilumos sistema „Oras-vanduo“ gali būti tinkamas pasirinkimas namams dėl įvairių priežasčių: šilumos siurblių pranašumai yra kaip investicija ilgalaikėje perspektyvoje; eksploatacinės išlaidos sudaro galimybes sutaupyti sąskaitas už energiją, nes jų mechanizmas veikia taip, kad šiluma ne gamina, o perkeliama iš vienos erdvės į kitą. Taip pat nustatyta, kad šilumos siurbliai naudingi sprendžiant ekologiškos energijos problemas. Atsižvelgiant į naujausią šilumos ir pastatų strategiją, tikimasi dar labiau padidinti įvairių šilumos siurblių, kaip mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių šildymo sprendimų, įrengimų skaičių. Tinkamai parinktos šildymo sistemos, kurios atitinka statinio technines sąlygas, bus tinkamos sukuriant komfortiškas sąlygas namuose.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atliktos literatūros šaltinių analizės apie šildymo sistemos pritaikymą senos statybos namuose, parengtos šios šildymo sistemos eksploataavimo rekomendacijos.

Atliktus analizę apie šildymo sistemos „oras-vanduo“ pritaikymą senos statybos namuose, parengtos apibendrintos rekomendacijos šios sistemos įrengimui. Nagrinėtas šildymo sistemos taikymas senos statybos namuose gali padėti priimti praktinius sprendimus, įvertinant šios sistemos pranašumą ir, tuo pačiu metu, vertinant teigiamą poveikį aplinkai – į atmosferą išmetama mažesnė anglies dioksido emisija.

1 pav. „Oras-vanduo“ šildymo sistemos pavyzdys.

Šaltinis: https://climate.ec.europa.eu/climate-change/causes-climate-change_lt 2023

¹ Rūta Juodišienė, ruta.juo708@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentiniene, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

VONIOS KAMBARIO BALDŲ IR ĮRANGOS IŠDĖSTYMO PATALPOJE ĮTAKA GYVENANČIAM ASMENIUI

Evita Indrašiūtė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: evita.ind551@go.kauko.lt
Telefonų nr.: +370 67140716
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizavus vonios kambario baldų ir įrangos išdėstymui keliamus reikalavimus parengti rekomendacijas funkcionaliam, teigiamai besinaudojančius asmenis veikiančiam šios erdvės interjero projektavimui.

Reikšminiai žodžiai: higiena, sterilumas, vonios įrangos ergonomika, vonios kambarys, WC įrangos išdėstymas

Tyrimo metodai. Atlikta higienos ir vonios kambario baldų išdėstymo reikalavimų analizė, braižyti interjero, baldų išdėstymo eskizai, ieškojimai modernių, higieną palaikančių aparatų sprendimai.

Rezultatai ir / arba išvados. Vonios kambario baldų ir įrangos išdėstymas bei jų įtaka gyvenančiam asmeniui. Ši problema pasireiškia gyvenamosiose patalpose, todėl bandant išspręsti šią problemą buvo pasiekti šie rezultatai: išanalizuoti vonios kambario baldų ir įrangos išdėstymo reikalavimai bei išsiaiškinti vonios kambariui keliamos higienos normos ir reikalavimai. Remiantis tyrimo gautais rezultatais parengtos rekomendacijos vonios kambario interjero projektavimui (objektų išdėstymui).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Ši problema aktuali ne tik Lietuvoje, bet ir kitose šalyse. Diskomfortas, pasireiškiantis dėl higienos trūkumo ar dėl baldų išdėstymo, žmogui gali sukelti sveikatos sutrikimus ir diskomforto jausmą. Problema WC vonios kambariame pasireiškia tiek senos, tiek ir naujos statybos butuose ar pastatuose. Higienos normos pažeidžiamos, kai unitazas montuojamas prie praustuvo, virš kurio kabinamo lentynėlės su higienos priemonėmis (dantų šepetėliais ir pan.), prie rankšluosčių laikymo vietų ir kt. Nuleidus vandenį, iš unitazo pasklinda maži, akimi nematomi, vandens lašeliai (1 pav.), kurie nusileidžia ant daiktų, kuriuos po to naudojame liesdami kūną ar, dar blogiau, dedami į burną. Unitazo įrengimas vonios kambariame yra ne tik nehygieniška, bet ir gali sukelti nepatogumų kai yra daugiau gyventojų ir patalpa nuolat naudojama įvairiems asmenų poreikiams.

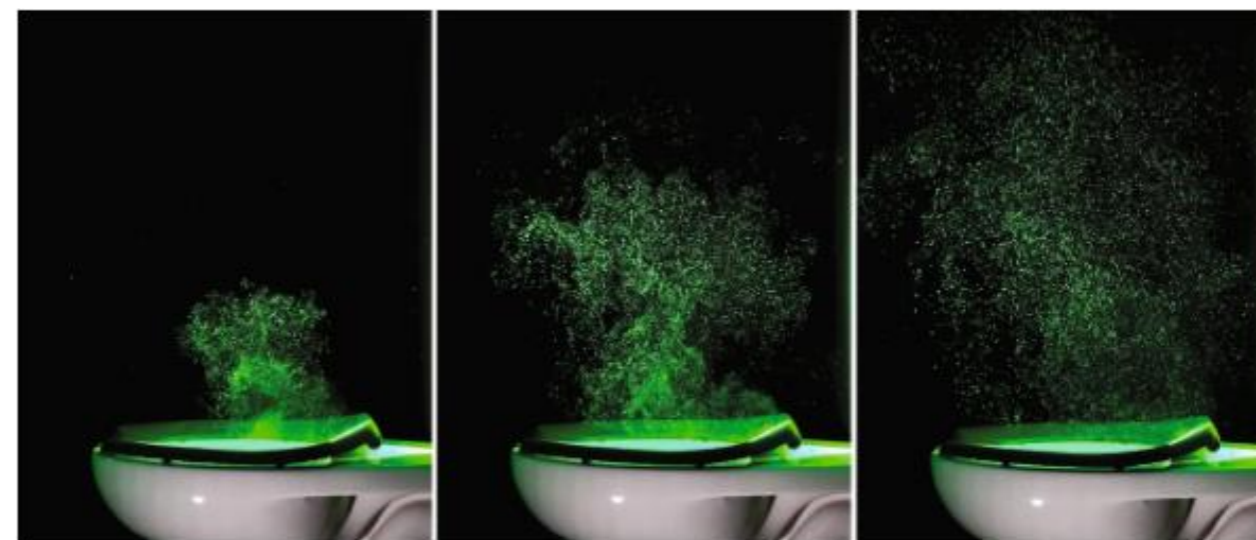
Tyrimu nustatyta, kad yra šie sprendimo būdai, kuriuos praktiškai gali pritaikyti kone visi gyventojai: jei vonios kambarys erdvus, tuomet unitazą reikėtų atskirti montuojant dekoratyvinę skiriamąją sienelę, o jei vonios patalpa maža, rekomenduojama montuoti unitazą, kuris automatiškai uždaro dangtį ir, netgi, pats atlieka vandens nuleidimo ir dezinfekavimo funkcijas. Tokio „išmanaus“ unitazo kaina yra gana didelė, tad ekonomiškiau požiūriu galima pritaikyti šiuolaikinį unitazo dangtį, kuris nusileidžia žmogui atsistojus (tik dangčiui nusileidus nuleidžiamas vanduo).

Dar viena būtina rekomendacija vonios kambariui, kuriame unitazas ir kitos higienos priemonės laikomos kartu – dantų šepetėlius ir kitus higienos ar kosmetikos reikmenis laikyti uždaroje spintelėje arba uždaroje daiktų dėtuose.

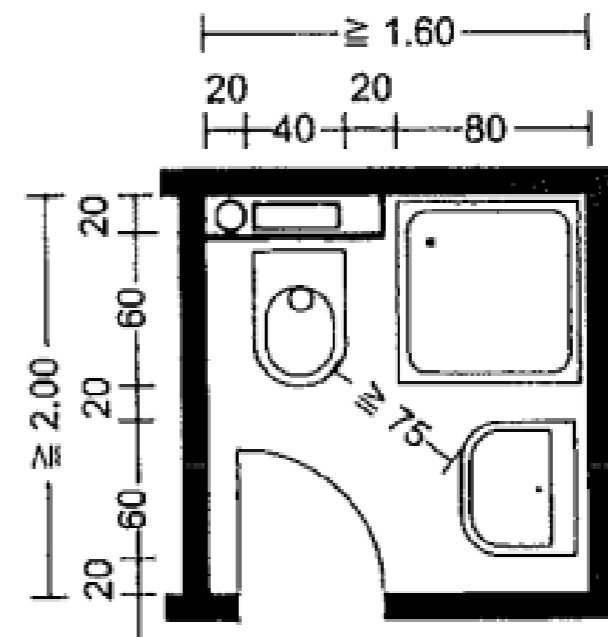
Jeigu patalpą dar tik planuojama įrengti, unitazą būtina maksimaliai atitraukti nuo praustuvo (2 pav.).

¹ Evita Indrašiūtė, evita.ind551@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

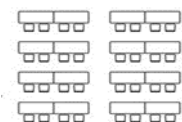
² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Unitazo aerolio išsiskyrimas, kuris yra matomas žalios šviesos pagalba.
Šaltinis: <https://scitechdaily.com/you-dont-want-to-see-what-comes-up-when-you-flush-a-public-restroom-toilet/> 2023

2 pav. Vonios kambario įrangos išdėstymo mažose patalpose pavyzdys.
Šaltinis: Neufert Architects' Data, 2012

AUDITORIJŲ IR KABINETŲ INTERJERO DIZAINO POVEIKIS STUDENTŲ MOKYMOSI KOKYBEI

Saugirdas Mordusas¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: saugirdas.mor334@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 612 00000
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išsiaiškinti kokį poveikį turi interjero dizainas studentų mokymosi kokybei.

Reikšminiai žodžiai: auditorija, kabinetas, mokymosi erdvė

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė. Naudojantis 3Dsmax programa kuriama eskizinė erdvė.

Rezultatai ir / arba išvados. Išanalizuotas esamų auditorijų bei kabinetų poveikis studentų mokymosi kokybei, iširta kokios interjero detalės suteikia teigiamą arba neigiamą aplinką mokymuisi. Atlikus tyrimus ir išsiaiškinus kokius privalumus bei trūkumus turi esamos auditorijos, sukurta eskizinė virtuali erdvė, naudojant interjero dizaino detales turinčias tik teigiamą poveikį studentų / mokinių mokymuisi. Ištyrus naudojamų auditorijų bei kabinetų interjero dizaino poveikį studijuojantiems, išskyrus teigiamai bei neigiamai studentus veikiančias dizaino detales, sukurama eskizinė auditorija, kurioje interjero dizainas neturi neigiamo poveikio mokymosi kokybei.

Kiekvienas interjero dizaino elementas studentus gali veikti teigiamai bei neigiamai:

- apšvietimas gali turėti įtakos mokinių kognityvinei veiklai ir elgesiui (1 pav.);
- bloga oro kokybė gali sukelti nuovargį ir sumažintą kognityvinę veiklą, o aukštos temperatūros gali sukelti diskomfortą ir sumažintą išlaikomo dėmesio laiką (2 pav.);
- patalpos akustika gali padėti ar trukdyti studentų susikaupimui bei patogumui mokantis (3 pav.);
- skirtingos spalvos gali paveikti nuotaiką ir elgesį (4 pav.).

Taip pat tinkamai išdėstyti baldai gali palengvinti grupinį darbą ir bendradarbiavimą, leisdami studijuojantiems turėti erdvės ir individualiam darbui. Rekomenduojama sudarius palankią aplinką studentams mokytis, nustatyti kokios studentų grupės naudosis šiuo kabinetu ir pagal tai pritaikyti atitinkančią spalvų schemą. Užtikrinus, kad visi reikalavimai atitinką studentų reikalavimus, būtina pritaikyti apšvietimą kabinetui. Rekomenduojama naudoti natūralią šviesą, tačiau jei tai neįmanoma, reikia atitaikyti šviesos ryškumą bei atspalvį, kad jis netrikdytų, o padėtų studentams susikaupti ties mokymusi. Dizaineriai, mokytojai bei studentai turėtų atsižvelgti į šias mokslines išvagas kuriant ir planuojant mokymosi aplinkas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Mokymosi aplinkos projektavimas gali turėti reikšmingą poveikį mokinio kognityviniams, emociniams ir elgesio atsakams, kurie savo ruožtu gali paveikti jų akademinės sėkmes. Interjero dizaino poveikis studentų / mokinių mokymosi kokybei yra aktualus kiekvienai mokymo įstaigai. Nors yra paskaitų bei užsiėmimų, kurie vyksta atvirose erdvėse, didžioji dalis visų studentų savo paskaitų klausosi būdami kabinetuose arba auditorijose, ir kiekvienoje iš šių erdvių yra jaučiamas interjero dizaino poveikis jų mokymosi kokybei.

¹ Saugirdas Mordusas, saugirdas.mor334@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Apšvietimo skirtumai. Šaltinis: Knez, I., & Thorsson, S., 2018

2 pav. Oro ventiliacija kabinete. Šaltinis: Knez, I., & Thorsson, S., 2018

3 pav. Akustika kabinetuose. Šaltinis: Pacific Gas and Electric Company. Hart, L. 2018

4 pav. Spalvų schemas kabinetuose. Šaltinis: Sahin, Y. L., & Erdemir, G., 2017

BALDŲ FUNKCIONALUMAS LIETUVOS ORO UOSTŲ VIEŠOSE LAUKIMO ERDVĖSE

Lina Asijavičiūtė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: lina.asi109@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 602 34817
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atlikus analizę, parengti rekomendacijas funkcionalių ir ergonomiškų baldų, skirtų Lietuvos oro uostų viešoms laukimo erdvėms, projektavimui.

Reikšminiai žodžiai: baldai, komfortas, laukimo zona, oro uostas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, duomenų analizė

Rezultatai ir / arba išvados. Šiame tyrime tirti Lietuvos oro uostų viešose erdvėse esančių laukimui skirtų baldų tipai, jų stilius, funkcionalumas, ergonomika, konstrukcinės medžiagos.

Išanalizavus Lietuvos oro uostų viešų laukimo erdves ir joje esančius baldus (1 – 2 pav.), daroma išvada, dėl kasmet didėjančio žmonių srauto oro uostuose tampa sunku kokybiškai leisti laiką, laukiant skrydžio. Lietuvos oro uostuose vyrauja panašūs baldų dizainai. Lietuvos, laukimo salėse yra parinktos paprastos, universalios, tačiau patvarios ir ergonomiškos sėdynės. Kėdės yra kietos, tačiau išlaiko visus ergonominius reikalavimus.

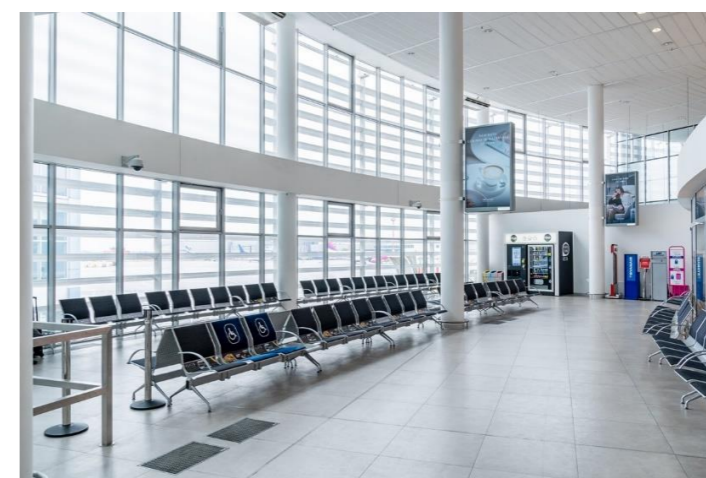
Tyrimai rodo, kad oro uosto vieša laukimo erdvė turi labai didelę įtaką keliautojų pasitenkinimui. Pagrindiniai elementai kurie padeda sukurti kokybišką laukimą prie oro uosto varų yra sėdimos vietos ir paslaugos tokios kaip Wi-Fi prieiga, kavinės ir švarūs tualetai. Dažniausiai oro uostuose naudojami universalūs baldai, kurie yra užsakomi iš vieno gamintojo, nėra komfortiški ir pritaikyti ilgesniam laukimui, tačiau yra patvarūs ir atitinka viešų erdvių baldų reikalavimus.

Lietuvos oro uostų laukimo zonose naudojant vientisą sėdimų vietų dizainą, lanksčias formas ir natūralias medžiagas galima padidinti sėdimų vietų tankį ir sukurti patrauklesnę erdvę. „Green furniture concept“ švedų įmonės sukurtos „Nova C double black“ baldai (3 pav.) ne tik lengvai prisitaiko prie erdvės yra funkcionalūs ir unikalūs, bet ir pagaminti tik iš natūralių ir perdirbtų medžiagų.

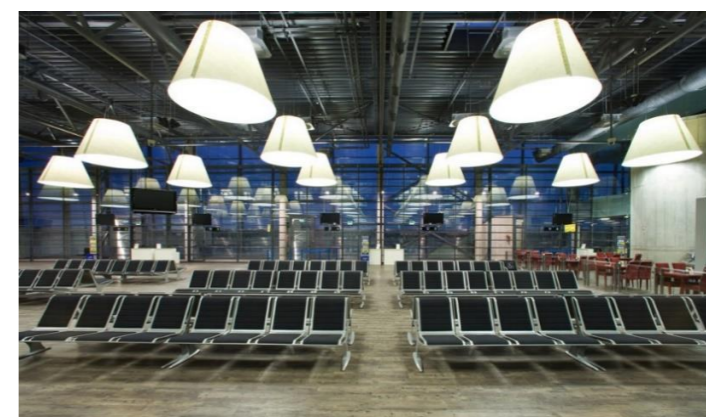
Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Oro uostas yra didžiausias ir svarbiausias susisiekimo sektorius. Pasauliniu mastu vyrauja dideli žmonių srautai. Dėl žmonių pertekliaus neretai susidaro spūstys, trūksta vietos, žmonės priversti stovėti, o tai sukelia diskomfortą. Viena svarbiausių tokios erdvės dalis yra baldai. Baldai pasižymi ne tik funkcionalumu, bet ir kuria interjerą, nuotaiką. Kelionės metu neretai žmonės patiria stresą, dėl tam tikrų veiksmų, kaip patikros, kontrolės postai, laukimas ir panašiai. Tačiau nekokybiški baldai oro uostuose gali sukelti dar daugiau nepatogumų ir nuovargį. Taip pat žmonės norėdami saugoti savo asmeninius daiktus neretai juos pasideda ant sėdimos vietos, šalia jų, taip yra prarandama vieta atsisėsti.

¹ Lina Asijavičiūtė, lina.asi109@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Vilniaus oro uosto laukimo salė.
Šaltinis: <https://www.ltou.lt/lt/galerija/vno-vilnius> 2023

2 pav. Kauno oro uosto laukimo salė.
Šaltinis: <https://www.archdaily.com/80363/kaunas-airport-passenger-terminal-architectural-bureau-g-natkevicius-partners> 2023

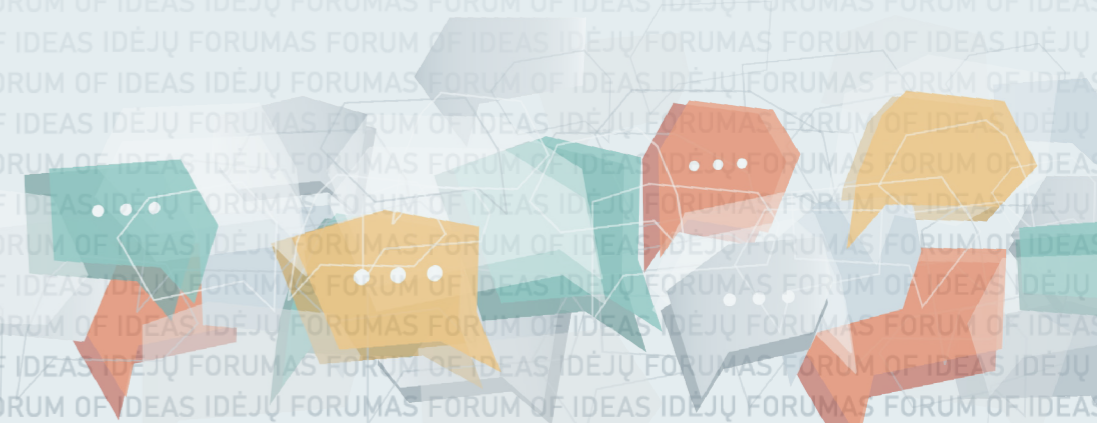
3 pav. Nova C Series Double Back konfigūracijos.
Šaltinis: <https://greenfc.com/product-series/nova-c-seating/> 2023

VIZUALINĖ RAIŠKA MENO IR DIZAINO PROJEKTUOSE: PRIEMONĖS IR SPECIFIŠKUMAS

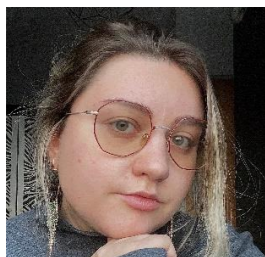

VISUAL EXPRESSION IN ART AND DESIGN
PROJECTS: TOOLS AND SPECIFICITY

ŠRIFTAS LOTYNŲ IR KIRILICOS KALBINĖSE SISTEMOSE

Beata Borisovaitė,
dr. Rūta Mickienė (*Tiriamąjį rašto dalies vadovas*),
prof. Aušra Lisauskienė (*Kūrybinio darbo / projekto vadovas*)
Vilniaus dailės akademija

Adresas: Maironio g. 6, Vilnius
E. puslapis: <https://www.vda.lt>
E. paštas: beata.borisovaitė@stud.vda.lt
Telefono nr.: +370 625 81512
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

Tyrimo tikslas. Palyginti lotynų ir kirilicos kalbines sistemas ir jų padėtį šiuolaikinėje tipografikoje, bei sudaryti teorines prielaidas optimaliam ir taiklesniam meninio/grafinio šrifto, kuris migruos tarp abiejų sistemų, sukūrimui.

Reikšminiai žodžiai: globalizacija, kintamasis šriftas, kirilica, lotynų rašto sistema, multilingvistinis dizainas, tipografika

Tyrimo metodai. Hartley ir Burnhillo teorija taikoma kai kalbama apie būtinybę struktūruoti šriftus bei naudoti lengvai atpažįstamas raidžių formas. Svarbiausia teksto išvaizdos paskirtis – suvokti *kas* yra parašyta. Šią idėją galima taikyti šriftams, nes svarbiausia – *kas* yra suvokiama matant tekstą šiuo šriftu. Kitas itin svarbus šiam darbui tyrimas atliktas mokslininkės Susan Meiko, kuri iškėlė klausimą, ar šriftas yra svarbus. Jos išvada yra, kad visgi yra svarbu teksto pateikimas ir tam tikri šriftai turi jau susiklosčiusią visuomenės nuomonę, taip sakant „reputaciją“. Meiki išskiria penkis aspektus, pagal kuriuos ji kategorizuoja šriftą. Jos suformuluoti principai – Patirtis, Emocinė būsena, Kultūra, Kontekstas ir Motyvacija – sudaro palankias sąlygas ir fundamentą šrifto daugiakalbėje erdvėje analizei. Naudojant šiuos metodus ir kartu remiantis savo įgytomis žiniomis bei praktika, šiame darbe analizuojami pasirinkti lotynų ir kirilicos kalbinių sistemų šriftai.

Rezultatai ir / arba išvados. Sukauptos įžvalgos apie tipografiką, raidžių formų konotacijas ir kintamų šriftų galimybes padėjo teorinius pagrindus šrifto, kuris migruoja tarp dviejų rašymo sistemų, sukūrimui. Šrifto analizė leido suprasti, kad beserifiniai šriftai turi neutralią raidės formos išraišką, o apklausa „Šrifto suvokimas skirtingose kalbose“ parodė, kad nors šriftą *Metamorfozė* respondentai įvertino kaip nei tinkamą, nei netinkamą lotynų ir kirilicos sistemoms, tačiau svarbu pažymėti, kad šriftas neturėjo stiprių asociacijų su tam tikra rašymo sistema ir natūraliai migravo tarp rašto sistemų. Išsamus ligatūrų naudojimo nagrinėjimas rusų greitraščiuose, padėjo rasti sprendimus, kaip suderinti lotynų ir kirilicos raides, kurios neturi poros.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Globalizacija ir interneto atsiradimas kasdieniame gyvenime atnešė daug pokyčių. Gana akivaizdus procesas matomas mūsų kalboje ir tai, kaip žmonės šiandien suvokia tekstą. Žodžių žaismas ir nauji žodyno papildymai rodo, kad interneto kultūra peržengia kalbos barjerus ir kasdien sutinkama įvairaus kiekio ir tipų teksto, o tai rodo, kad tipografika vaidina svarbų dalį gerinant mūsų bendravimą. Tarpkultūrinės ar tarpnacionalinės šeimos tampa vis dažnesnės dėl didesnių migracijos galimybių, todėl mūsų aplinkoje didėja lingvistiškai įvairiapusiškesnės žiniasklaidos ir dizaino poreikis.

1-3 pav. Kadrai iš animacijos instaliacijai „Overthinking“, naudojant šriftą *Metamorfozė*, Beata Borisovaitė, 2023 m., paroda „Tikrovės Tikrumas“

LIETUVIŠKŲ ŠRIFTŲ SPECIFIŠKUMAS: LIETUVIŲ DIZAINERIŲ KŪRYBA TIPOGRAFIJOS SRITYJE

Laurita Gedgaudaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: laurita.ged294@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 619 55835
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti egzistuojančių lietuviškų šriftų trūkumus, iširti lietuvių dizainerių veiksmus sprendžiant tipografines problemas ir sukurti priemonę / duomenų bazę šių trūkumų kompensavimui.

Reikšminiai žodžiai: lotyniškos raidės, rašmenys, šriftas, Unikodas, vizualinė komunikacija

Tyrimo metodai. Išanalizuota mokslinė literatūra, skirta lituanistinio šrifto kūrimo motyvams, priežastims ir unikodo pritaikymui kompiuterinėse programose daugeliui kalbų, bei atlikta palyginamoji grafikos kūrinių-šriftų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Ne lotyniškų rašmenų ypatumai lemia lietuvių dizainerių kūrybiškumą tipografijos srityje, blogo simbolio taisyklės pritaikymas su *unikodu*, plačiau visuomenei ir lituanistikos mokslo reikmėms suteikia daugiau laisvės rašyti lietuviška abėcėle, sukurti šriftai (*Signato, Palemonas, Neris, Vytis, Aistika*) (1 pav.) yra skirti laisvam naudojimui arba mokslinėms, lituanistinėms reikmėms.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kuriant dizainą kompiuterinėse programose trūksta šriftų įvairovės su lietuviškomis raidėmis. Dizaineriams tenka riboti savo meniškumą arba kūrybiškai pažiūrėti į iškilusius iššūkius. Sukūrus priemonę / duomenų bazę internete, lietuviškiems šriftams dalintis ir disponuoti, padėtų spręsti lietuviškų rašmenų trūkumo problemą.

Norint rašyti pasirinktu šriftu, kuris neturi lietuviškų raidžių, dizaineriui tenka sukurti savo šriftą, kartais pačiam redaguoti raides arba ilgai ieškoti kitokių šriftų internete (2 pav.). Tai užtrunka daug laiko ir riboja menininkų kūrybą. Problemą būtų galima spręsti sukuriant internetinę svetainę, joje dalintis ir archyvuoti lietuviškus spaudmenis, šviesti apie saugius naudoti šriftus, kuriuose yra raidžių, turinčių ne lotyniškų simbolių. Paraginti Valstybinę Lietuvių Kalbos Komisiją ir menininkus kurti lietuviškus šriftus.

E200	E21	E22	E23	E24	E25	E26	E27	E28	E29	E2A	E2B	E2C	E2D	E2E	E2F
0	ḃ		Ć	č	ė		č		ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
1	ḃ		Ć	č	ė		č		ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
2	Ḃ		Ć	č	ė		Č		ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
3	ḃ		Ć	č	ė		č		ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
4	Ḃ		Ć	č	ė		č		ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
5	ḃ		Ć	č	ė				ḏ	ḏ	ḏ		ē	ē	ē
6	ḃ		Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
7	ḃ		Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
8	ḃ		Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
9	ḃ		Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
A	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
B	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
C	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
D	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
E	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē
F	Ḃ	ḃ	Ć	č	ė				ḏ	ḏ			ē	ē	ē

A	a	Ā	ā	Ą	ą	Ć	ć	Ĉ	ĉ	Č	č	Ċ	ċ	Ď	ď	Đ	đ	DŽ
1EAD	1E01	1000	1E03	1E06	0180	0106	1E09	010A	00E7	1D04	1E0A	010F	1E0C	1E13	01C4			
a	Ā		Ą	ą	Ċ	ċ	Ď	ď	Đ	đ	Đ	đ	Đ	đ	Đ	đ	Đ	Đ
1EA1	023A		1E04	1E07	1D6C	0107	0108	010B	023B	A729	1E0B	1E10	1E0D	1E0E	01C5			
Ā	a	Ą	ą	Ą	ą	Ć	ć	Č	č	Ċ	ċ	Ď	ď	Đ	đ	Đ	đ	Đ
1E00	2C65	1E02	1E05	0243	0299	1E08	0109	00C7	023C		010E	1E11	1E12	1E0F	0110			

1 pav. Lituanistinių rašmenų išklotinė, knyga – Ona Aleknavičienė, Laima Grumadienė, Albertas Gurskas, Petras Skirmantas, Mindaugas Strockis, Vladas Tumasonis, Lituanistinis šriftas Palemonas (Vilnius: Tautinių bendrijų namai, 2005), ekrano nuotrauka. https://vlkk.lt/media/public/file/Palemonas/Palemonas_knyga.pdf

2 pav. Brittny Murphy, Orange Juice Font dekoratyvinis šriftas, 2014 m., ekrano nuotrauka. <https://www.brittnymurphydesign.com/downloads/orange-juice/>

¹ Laurita Gedgaudaitė, laurita.ged294@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

SKENOGRAFIJOS MENO PRITAIKOMUMO GALIMYBĖS GLOBALIAME KONTEKSTE

Armanda Klimavičiūtė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: armanda.k19715@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67360852
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti scenografijos kūrinių ypatumus, galimą šio meno plėtrą ir pritaikymo galimybes bei parengti rekomendacijas menininkams šio meno technikos įsisavinimui.

Reikšminiai žodžiai: scenografija, populiarinimas, kūrybinės dirbtuvės, kultūra, kūryba

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros analizė scenografijos technikos tema.

Rezultatai ir/arba išvados. Tiriant scenografijos meno šaką globaliame kontekste, buvo išanalizuoti jau sukurti scenografijos kūriniai (1-4 pav.). Buvo įvardinti scenografijos meno ypatumai, išskirtiniai bruožai. Įvardinta scenografijos meno plėtros nauda. Argumentuota kur, kaip ir kokiomis priemonėmis geriausia skatinti menininkus įsitraukti į scenografijos meno lauką.

Originalumas ir/arba praktinis reikšmingumas. Bet kokia meninė veikla, kelia tos vietos kultūros lygį, todėl svarbu plėsti meno suvokimą, kelti visuomenės sąmoningumą. Mokslinių straipsnių apie scenografiją trūkumas vietiniu ir globaliu mastu rodo, kad aktyvumas šiame kūrybiniame lauke yra mažas ir neišplėtotas. Scenografijos sąvokos plėtra visuomenei ir aktyvi kūryba šioje meno rūšyje padės išspręsti šią meno rūšies nykimo problemą.

¹ Armanda Klimavičiūtė, armanda.k19715@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

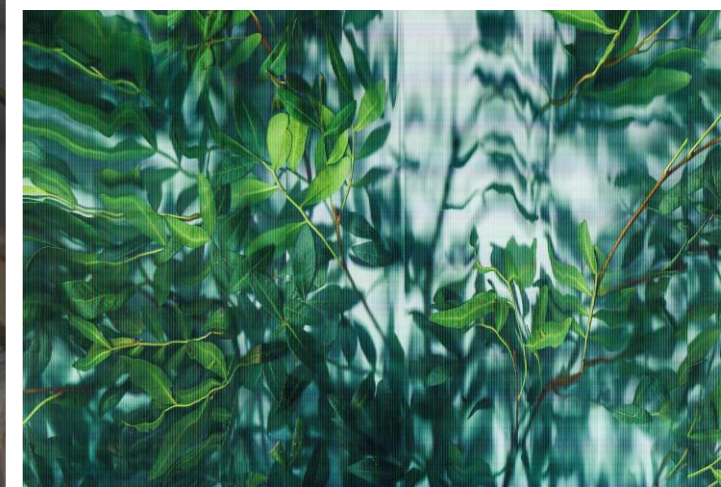
1 pav. *Portent of an Enlightenment*
Aut. Armanda Klimavičiūtė, 2023

2 pav. *flowers of mourning 5*
Aut. Jochim Lichtenberger, 2022

3 pav. *Be pavadinimo*
Aut. Claire Zettl, 2023

4 pav. *Bust*
Aut. Dalia Mikonytė, 2020

QR KODŲ PRIVALUMAI, TRŪKUMAI IR GALIMOS GRAFINIO DIZAINO PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS DABARTINĖS VISUOMENĖS INFORMAVIMUI

Gerda Šleneva¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: gerda.sle940@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 648 22693
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atrasti galimas priemonių alternatyvas Qr kodams grafinio dizaino pagalba dabartinei visuomenei informuoti.

Reikšminiai žodžiai: brūkšninis kodas, informacijos perteikimas, išmanusis telefonas, nuskenavimas, QR kodas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizės metu išanalizuota Qr kodų struktūra, jų pasiteisinantis naudojimas ant pakuočių, plakatų, skelbimų informuojant visuomenę. Empirinio tyrimo metu kurtos naujos alternatyvos dvimačių brūkšninių kodų taikymui ant objektų grafinio dizaino priemonių pagalba.

Rezultatai ir / arba išvados. Tirti Qr kodų privalumai bei trūkumai juos taikant visuomenei informuoti. Išanalizuojant dvimačių brūkšninių kodų panaudojimo principus pakuotėse ir atlikus Qr kodų alternatyvų palyginimo analizę, galima parengti kitas Qr kodų dizaino rekomendacijas, kaip visuomenės informavimo priemonių, naudojamų ant kuriamų dizaino objektų.

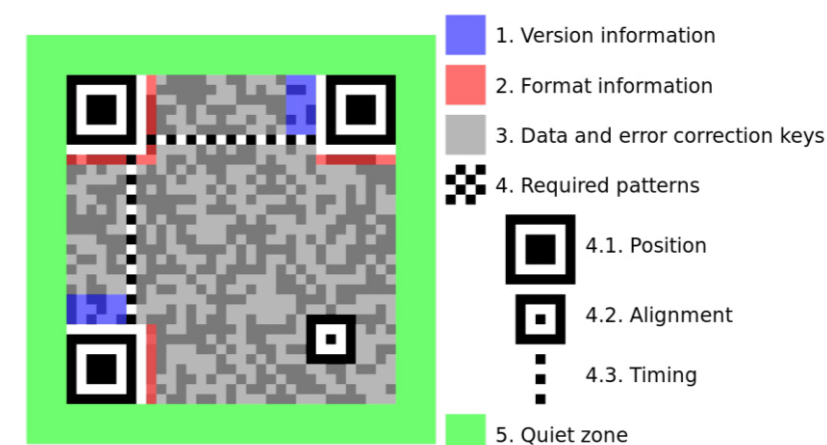
Iš anglų kalbos išsireiškimo „Quick Response“ kilusi sutrumpinta frazė Qr kodas. Tai yra dvimatis mobiliųjų įrenginių pagalba nuskaitomas brūkšninis kodas, atsiradęs jau nuo 1994 metų Masahiko Haros dėka (1 pav.), kuris perteikia tam tikrą informaciją apie objektą. Nors šis, greitojo duomenų pasiekimo būdas, naudojamas daugeliuose sferose, kaip restoranuose, muziejuose ar ant prekės pakuočių, tačiau jo sudarymui yra nurodytos kriterijos. Šis turi būti kvadratinės formos, į kurį įeina: trys kontūriniai kvadratai, kurie turi savo poziciją (leidžia greitai atpažinti bei nuskaityti kodą), lygiavimą (fotografuodami iš kito kampo leidžia nustatyti kodo poziciją) bei laiko modelį (nustatomas galimas kodo iškrypimas), duomenų ir klaidų taisymo simboliai, kurie leidžia duomenis pateikti be klaidų aptikimo ir tylos zona, kuri neleidžia skaitytuvui paimti nereikalingos informacijos aplink esantį brūkšninį kodą (2 pav.). Tačiau visos kodo sudarymo dalys turi tilpti į nurodytą minimaliausią dydį - 2 x 2 cm, kurio optimaliausias pikselių santykis turi būti 38 x 38 px, nes tik nuo dydžio formato yra priklausomas, kaip sklandžiai nusiskenuos dvimatis kodas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Informacijos talpinimas į saugią vietą - Qr kodus, šiomis dienomis, kai kuriems žmonėms yra problema juos nuskaityti ar net pastebėti. Grafinio dizaino išgalvotos alternatyvos Qr kodų papildomiems informavimams padės dabartinei visuomenei labiau į juos atkreipti dėmesį.

1 pav. Qr kodo pirmasis įkūrėjas Masahiko Hara, 2021

Šaltinis: <https://mainichi.jp/english/articles/20211109/p2a/00m/0bu/024000c>

2 pav. Qr kodo sudarymo dalys, 2013

Šaltinis: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:QR_Code_Structure_Example_3.svg

¹ Gerda Šleneva, gerda.sle940@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

VIZUALINĖ HIERARCHIJA DIZAINE: TEKSTO IR VAIZDŲ KOMPOZICIJOS YPATUMAI

Greta Janušaitytė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: greta.jan302@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 66832346
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti teksto ir vaizdų kompozicijos ypatumus grafinio dizaino priemonėse ir sudaryti rekomendacijas jų išdėstymui, taikant teisingą šių elementų hierarchinį išdėstymą.

Reikšminiai žodžiai: hierarchija, plakatai, vizualinė hierarchija, vizualinė informacija

Tyrimo metodai. Atlikta vizualinės hierarchijos vaidmens grafiniame dizaine analizė bei ištirtas stebėtojo žvilgsnis stebint vizualinę medžiagą (1 pav.). Taip pat atlikta ir palyginamoji analizė, kurios metu aiškinamasi, kokie išdėliojimai dizaine yra teisingi, o kokie ne. Pateiktos rekomendacijos, kaip teisingai naudoti vizualinę hierarchiją.

Rezultatai ir / arba išvados. Grafinio dizaino priemonėse (plakatuose, svetainėse ir kt.) gerai išdėstytas tekstas ir kiti vizualiniai objektai yra svarbios dalys, siekiant sukurti reikiamą rezultatą. Tam, kad suprasti kaip pateikti gerą rezultatą, išanalizuotas vizualinės hierarchijos vaidmuo grafiniame dizaine. Taip pat ištirtas stebėtojo žvilgsnio fokusas, priimant vizualinę informaciją. Tokiu būdu, dizaineriui pasidaro lengviau kurti objektus, kurie sukelia komfortišką vaizdą. Tyrimo metu, pristatoma palyginamoji analizė, kurioje vaizduojami teisingi ir neteisingi vizualinės hierarchijos pavyzdžiai. Taip pat sudarytos ir rekomendacijos, kuriose nurodomi teisingi hierarchijų pavyzdžiai.

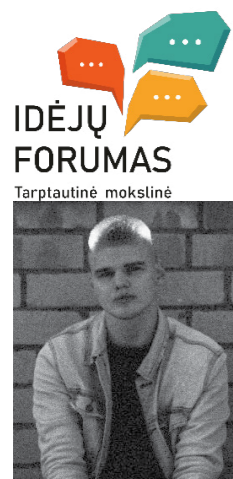
Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Vizualinė hierarchija yra svarbi kuriant dizainą, nes ji apibrėžia elementų svarbą ir seką kompozicijoje. Tai turi įtakos tvarkai, kuria auditorija peržiūri jūsų turinį. Tvarka gali labai paveikti supratimą, poveikį ir vertę. Kurdami plakatus, svetaines ar kitokius vizualinius objektus, turime aiškiai suprasti, kokią informaciją norime perduoti ir kokia žinutė yra svarbiausia. Kadangi pradedantieji dizaineriai nežino kai kurių taisyklių, jų darbai gali atrodyti kiek chaotiški ir juose sunku pamatyti ir suprasti, kuri informacija yra svarbiausia, nes akys šokinėja nuo vienos dalies į kitą, be jokios tvarkos. Tam, kad išspręsti šią problemą, patariama naudoti vizualinę hierarchiją - būdą, kuriuo mes išdėstome visus skirtingus grafinius elementus iš kompozicijos ir sukuriame vaizdinę tvarką, priklausomai nuo jų svarbos. Naudojant šį metodą, padedame žiūrovams pamatyti svarbiausią informaciją per trumpą laiko tarpą ir palaikome tvarką objekte, kuri sukuria estetišką vaizdą.

1 pav. F formos žiūrėjimo modelis sukurtame tinklalapyje (šiluminis žemėlapis)
Šaltinis: <https://www.genetechsolutions.com/blog/10-web-design-usability-principles/> 2023

¹ Greta Janušaitytė, greta.jan302@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

SINCHRONIŠKUMO FENOMENAS: SUTAMPANČIŲ ELEMENTŲ TYRIMAS FOTOGRAFIJOJE

Timotiejus Rimša,
Ida Daiva Povilaitė (vadovė),
Svetlana Batura (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: Pramonės pr. 20, LT – 50458 Kaunas
E. puslapis: <https://kaunokolegija.lt>
E. paštas: timotiejus.rim969@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 618488160
Tyrimų kryptis (-ys): V003, Medijų menas P07

Tyrimo tikslas: Atskleisti sinchroniškumo pasireiškimą fotografijoje atsižvelgiant į sutampančius fotografijos elementus ir nustatyti fotografijos elementų sutapimo ryšį su sinchroniškumu.

Reikšminiai žodžiai: fotografija, interpretacija, sinchroniškumas, sutapimai

Tyrimo metodai:

- 1) sinchroniškumo sampratos ir jos susiformavimo analizė;
- 2) analizė apie vizualiojo meno kūrėjus (tapytojus ir fotografus) ir kaip jie atskleidavo sinchroniškumo fenomeną savo kūrinuose;
- 3) Bendradarbiaujančios fotografijos metodo analizė sinchroniškumo atžvilgiu.

Rezultatai ir / arba išvados. Šiuo metu šis tyrimas nėra baigtas, todėl yra keletas galimų išvadų:

- a) sinchroniškumo fenomeno ryšys, atsižvelgiant į fotografijų elementų sutapimus, yra nepastovus arba dalinis;
- b) sinchroniškumo fenomenas yra smarkiai įtakotas individo unikalia interpretacija, kuri pasireiškia fotografijos elementuose bei pačių fotografijos elementų interpretacija.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Sinchroniškumas yra psichologijoje ir filosofijoje ištirta sąvoka, tačiau šis tyrimas yra unikalus tuo, kad sutelkia dėmesį į sinchroniškumo tyrinėjimą pasitelkiant fotografiją.

Šis tarpdisciplininis požiūris galėtų padėti įgyti naujų įžvalgų apie tai, kaip sinchroniškumas gali būti patiriamas ar išreikštas vizualiai.

DIRBTINIO INTELEKTO GALIA IR PAVOJAI MENO IR DIZAINO SRITYJE

Ugnė Kuzmickaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: ugne.kuz651@go.kauko.lt
Telefonu nr.: +370 60384824
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti dirbtinio intelekto daromą žalą meno ir dizaino srityje bei atrasti priemones, kuriomis dirbtinis intelektas padėtų dizaineriams priimant dizaino sprendimus, neprarandant jų unikalumo savarankiškai kurti.

Reikšminiai žodžiai: dirbtinis intelektas, dizainas, kūryba, programos, unikalumas

Tyrimo metodai. Atlikta dirbtinio intelekto naudojimo galimybių analizė, išnagrinėti šio įrankio privalumai bei trūkumai. Atlikta analizė, siekiant suprasti, kaip galima panaudoti dirbtinį intelektą mene bei dizaine nepakenkus kitiems, dirbtinio intelekto pagalbos nenaudojantiems menininkams.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus tyrimą ir analizę atrasta, jog dirbtinio intelekto naudojimas mene ir dizaino srityje daro gan didelį neigiamą poveikį menininkams, dizaineriams, bei kitiems vartotojams. Dažnai menininkams ir dizaineriams tenka panaudoti dirbtinį intelektą ieškant naujų, dar nematytų idėjų ir problemų sprendimo būdų. Dirbtinis intelektas duoda vartotojui visas galimybes atrasti kažką naujo ir unikalaus, tačiau naudojantys šią pagalbą negali prisiimti nuopelnų sau, kadangi darbas ar idėja nebuvo sukurti pačio vartotojo. Todėl šiuolaikinėje visuomenėje yra svarbu būti sąžiningam ir teisingam bei nepamiršti paminėti, jog objektas buvo sukurtas su dirbtinio intelekto pagalba. Nepadare to ir prisiėmę visą atsakomybę sau yra peikiami bei nuvertinami. Vienas iš sprendimų – tai duomenų bazės sukūrimas, kuri aptiktų naudojamą paveikslą ar darbą sukurtą dirbtinio intelekto, kurį bando pasisavinti ir prisiimti autorines teises bet kuris vartotojas. Tai išspręstų aktualiausią dirbtinio intelekto naudojimo neigiamą poveikį globaliu mastu ir padėtų užtikrinti saugų bei sąžiningą dirbtinio intelekto ar kitų pagalbos įrankių naudojimą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiuolaikiniame gyvenime dizaino tendencijos keičiasi sparčiai, tad ieškant naujų idėjų dizainams yra pasitelkiamas dirbtinis intelektas, kuris sumenkina dizainerių galimybę būti kūrybiškiems ir unikaliems (1 pav.). Tai vyksta todėl, jog menininkai pasinaudoję dirbtinio intelekto programų pagalba ir darbu jį pasisavina, prisiimant visą šlovę sau, iš tikrųjų neįdėję nei dalelės savo indėlio, tokiu būdu kenkia kitiems menininkams, kurie yra begalinio kūrybiškumo žmonės.

1 pav. Mr. Allen paveikslas, sukurtas naudojant dirbtinį intelektą. 2022

¹ Ugnė Kuzmickaitė, ugne.kuz651@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ IR TABAKO GAMINIŲ PAKUOČIŲ PROBLEMA: MARKETINGINIŲ SIEKIŲ, PERSPĖJAMŲJŲ VAIZDŲ APIE PASEKMES VARTOJANT IR MAŽAMEČIŲ VAIKŲ PSICHIKOS APSAUGOS KONFLIKTAS

Orinta Rasymaitė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
 E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
 E. paštas: orinta.ras871@go.kauko.lt
 Telefono nr.: +370 67214095
 Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Ištirti alkoholio gėrimų ir tabako pakuočių dizaino ypatumus ir nustatyti kokie sprendimai būtų tinkami atliepti suinteresuotų grupių interesus: produkto marketinginius siekius, informuojant apie sveikatos pasekmes vartojant alkoholį ar rūkant. Pakuotes pakeisti taip, kad nežalotų mažamečių vaikų psichikos, rasti priemones, mažinančias šių etikečių patrauklumą vaikams.

Reikšminiai žodžiai: alkoholiniai gėrimai, tabako gaminiai, pakuotės, pakuočių problema, vaikų psichika, marketingas

Tyrimo metodai. Atlikta mokslinės literatūros analizė, reglamentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Ištyrus keliamus reikalavimus alkoholinių gėrimų ir tabako pakuočių dizainams bei ženkliniui galima teigti, jog ryškūs ir akį traukiantys dizainai kelia vaikų susižavėjimą, kuris nėra jiems naudingas bei reikalingas. Nepažeidžiant gamintojų ir vartotojų interesų yra siekiama mažinti jaunų asmenų susižavėjimą produktų pakuočių dizainais. Problemos sprendimas – esamus dizaino sprendimus pakeisti minimalistiškesniais, mažinti ryškių spalvų kiekį arba naudoti tik blankias, ne taip akį traukiančias spalvas. Vaizduojamus objektus pakeisti tekstu, kuris domintų ir būtų suprantamas tik suaugusiems asmenims. Taip vaikų dėmesys nebūtų atkreipiamas į šių produktų pakuotes ir jų interesus sumažėtų.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kiekvienoje parduotuvėje galima pamatyti alkoholinių gėrimų bei tabako gaminių, kurių pakuočių dizainai kartais pasitaiko ryškūs ir žaismingi. Kadangi tarp parduotuvių lankytojų įeina ir vaikai – neišvengiamai tokie pakuočių dizainai gali sugundyti mažamečius asmenis. Kyla problema - pakuotės ir jų daroma neigiama įtaka vaikams. Nors ir mažametis asmuo negali nusipirkti tokių prekių, tačiau margos, šviesios bei ryškios spalvos, gražūs piešiniai ant pakuočių dažniausiai asocijuojasi su skaniais, saldžiais maisto gaminiais, kuriuos tik ir norisi išbandyti bei paragauti.

1 pav. „Neo“ cigarečių pakuočių dizainai, 2020
Šaltinis: „British American Tobacco“, glo™ HYPER, By Vladyslav Surkov (2020)

2 pav. „Furst Wiacek Brewery“ alaus pakuočių dizainas. Aut Mireldy, 2021

¹ Orinta Rasymaitė, orinta.ras871@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

VIZUALINĖ KOMUNIKACIJA: IKONŲ IR PIKTOGRAMŲ AKTUALUMO PROBLEMA

Austėja Ramanauskaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: austeja.ram067@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 652 72099
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atskleisti vizualinės komunikacijos priemonių – ikonų ir piktogramų aktualumą, įvertinant ženklų atpažįstamumą, supratimą, pritaikomumą ir dizainą besikeičiančių technologijų kontekste bei parengti rekomendacijas grafikos dizaineriams aktualių piktogramų kūrimui.

Reikšminiai žodžiai: ikonos ir piktogramos, informaciniai ženklai, skeuomorfinis dizainas, šiuolaikinės technologijos, vizualinė komunikacija

Tyrimo metodai. Tyrimo problemos pagrindimui taikoma mokslinės literatūros analizė ir empirinis tyrimas. Mokslinės literatūros analizės metodas padeda atskleisti temos sąvokų prasmes, analizuojamas problemas, vizualinės komunikacijos reiškinį charakteristikas. Taikant empirinį tyrimą atliekama naratyvinė ir kokybinė turinio analizė, pagal tris kriterijus – atpažįstamumą, supratimą, pritaikomumą įvertinami ir identifikuojami skaitmeninių technologijų erdvėje sutinkami neaktualūs vizualiniai ženklai, argumentuotai apibrėžiamas vizualinių komunikacijos simbolių atnaujinimo poreikis.

Rezultatai ir / arba išvados. Sparčiai besikeičiančiame pasaulyje technologinė plėtra keičia ne tik žmonių veiklos įpročius, bet atveria naujas daiktų ir objektų panaudojimo galimybes. Technologinis pasaulis tampa įvairesnis, labiau prieinamas, integruotas. Tobulejant elektroninių priemonių funkcionalumui, vizualinės komunikacijos ženklų reikšmė viešojoje erdvėje auga, vartotojai turi galimybę pasirinkti greičiausius ir priimtinausius sprendimus, tačiau susiduria ir su tam tikrais trukdžiais. Ilgą laiką grafikos dizaineriai laikėsi nuomonės, kad kuriant piktogramas, tikslinga remtis skeuomorfiniu dizainu, laikytis tradicijų. Skaitmeninėje erdvėje įsitvirtino ženklai, kurių simboliai atkartoja praetyje naudotus daiktus ir objektus (1-2 pav.). Šiandienos kontekste kai kurie skaitmeniniai ženklai praranda savo aktualumą bei suponuoja problemas, kurios ateityje tik stiprės. Neaktualių piktogramų atnaujinimas, atsižvelgiant į vartotojų raštingumą, skaitmeninės kalbos pažinimą ir technologijų valdymo gebėjimus, tampa svarbiu ateities dizainerių uždaviniu.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Skaitmeninių vizualinių simbolių panaudojimo problematika įvairiais aspektais plačiau analizuojama užsienio šalių tyrėjų darbuose, tuo tarpu Lietuvoje tema nėra itin populiari, ikonų ir piktogramų kūrimo bei vizualinio turinio analizės problematika mūsų šalyje nėra aktualizuojama, todėl ir menkai tyrinėjama. Šiame kontekste dėmesys paplitusių skaitmeninių ženklų reikšmingumo vertinimui, jų vizualiniam turiniui, dizainui, pritaikymui, sąlygoja temos naujumą, o pasirinkta kokybinė ikonų ir piktogramų turinio analizė, padedanti atskleisti tiriamo reiškinio problemas bei parengti rekomendacijas grafikos dizaineriams aktualių piktogramų kūrimui, sąlygoja tyrimo aktualumą. Tyrimui sudarytas piktogramų rinkinys (3 pav.) leido įvertinti ženklų atpažįstamumą ir reikšmingumą vartotojams.

¹ Austėja Ramanauskaitė, austeja.ram067@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis.

1 pav. Valdiklių funkcijas žymintys ženklai

Šaltinis: Visual imagery. <https://dropboxdesignstandards.com/foundation/visual-imagery/iconography/intro>

2 pav. Pavojaus sveikatai ir aplinkai piktogramos

Šaltinis: CLP piktogramos. <https://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/clp-pictograms> 2023

1 Informacijos išsaugojimo diskelis	2 Biologinio pavojaus ženklas	3 El. laiškų tvarkyklė	4 Skambučių ir pranešimų ženklai
5 Atkūrimo diskas	6 Defragmentuoti ir optimizuoti loginius diskus Disko valymas	7 Nuotolinis darbalaukis Nuotolinė pagalba	8 „Windows“ atminties diagnostika „Windows“ faksas ir skaitytuvas

3. pav. Tyrimui panaudotas piktogramų rinkinys

Šaltinis: Microsoft office, „Windows 10“ (piktogramų rinkinį sudarė autorė), 2023

SOCIALINIAI REIŠKINIAI DIZAINO SPRENDIMUOSE IR MENINĖJE RAIŠKOJE

SOCIAL ISSUES IN DESIGN SOLUTIONS AND ART
EXPRESSIONS

STUDENTŲ VARTOJIMO ELGSENOS TVARUMO POŽIŪRIU TYRIMO ANALIZĖ

Agnė Makaraitė, Emilija Garbauskaitė, Greta Golovanskytė, Lukas Platenkovas, Emilija Lukoševičiūtė, Paulius Parulis, Saulė Vaitkūnaitė Rasa Šulcienė (vadovė)
Kauno Kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Kalbų centras

Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468, Kaunas, Lietuva
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: rastine@go.kauko.lt
Telefono nr.: (8 37) 35 23 24
Tyrimų kryptis (-ys): H 004 Filologija

Tyrimo tikslas. Atliekant empirinį tyrimą, nustatyti Kauno kolegijos studentų vartojimo elgseną tvarumo požiūriu.

Reikšminiai žodžiai: ekologija, elgsena, tvarumas, vartojimas

Tyrimo metodas. Tyrimui atlikti buvo pasirinktas kiekybinis duomenų rinkimo metodas – anoniminė apklausa. Apklausoje dalyvavo Kauno kolegijos studentai. Tyrimo objektas – Kauno kolegijos studentai. Kiekybiniai duomenys pateikti diagramose.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikto tyrimo rezultatai atskleidžia studentų vartojimo elgseną tvarumo požiūriu. Daugiau negu 60 proc. tyrime dalyvavusių respondentų mano, kad tvari elgsena yra natūralių išteklių tausojimas. Apie 70 proc. Kauno kolegijos studentų sutinka, kad klimato kaita yra svarbi šių dienų problema, kuri turi neigiamos įtakos kasdieniam gyvenimui: tyrimo rezultatai atskleidė, kad kolegijos studentai stengiasi prisidėti prie šios įtakos mažinimo bei aplinkos švaros. Dauguma apklaustųjų aktyviai rūšiuoja ir renkasi mažiau keliauti asmeniniu transportu. Atsižvelgiant į studentų elgseną perkant įvairią produkciją, net virš 60 proc. respondentų nekreipia dėmesio į produktų kilmę, gamybos technologijas bei tiekėjų skaidrumą, tačiau, jeigu prekės būtų pigesnės arba turėtų alternatyvą, net 54 proc. tyrimo dalyvių pakeistų savo vartojimo įpročius. Pirkdami produktus Kauno kolegijos studentai pirmiausiai rūpinasi produkto šviežumu ir įtaka sveikatai, o tik tuomet atsižvelgia į įtaką aplinkai. Perkant kito pobūdžio prekes t. y. elektros prietaisus bei techniką, respondentai dažniausiai perka tas prekes, kurių gamintojas jiems yra žinomas arba renkasi pigiausią siūlomą prekę. Didžiausios Kauno kolegijos studentų problemos tvarumo atžvilgiu yra: neišplėtotą viešojo transporto infrastruktūrą ir per didelės ekologiškos produkcijos kainos. Visgi, tyrimo dalyviai prisideda prie tvarumo rūšiuodami, rinkdami pridudamą tarą (depozitą) ir tausodami elektros energiją išjungiant nenaudojamus prietaisus. Respondentų keliavimo metodai beveik tolygiai pasiskirstė – apie 41 proc. keliauja asmeniniu transportu, o 43 proc. renkasi viešąjį transportą. Apie 56 proc. Kauno kolegijos studentų mano, kad CO2 emisija yra didelė problema maisto pramonėje, tačiau, - net 36 proc., neturi nuomonės šiuo klausimu. Tekstilės vartojimo požiūriu apie 43 proc. respondentų dažniausiai perka dėvėtus rūbus, o 33 proc. - ir perka, ir pardavinėja dėvėtus drabužius. Didelė dalis tyrime dalyvavusiųjų (apie 75 proc.), atiduoda nereikalingus daiktus į labdarą renkančioms organizacijoms.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atlikus tyrimą buvo nustatyta Kauno Kolegijos studentų vartojimo elgsena tvarumo požiūriu. Išsiaiškinta, kokie pagrindiniai veiksniai lemia tyrime dalyvavusių studentų požiūrį. Tyrimo rezultatai atskleidžia, kad Kauno kolegijos studentams rūpi tvarumas ir ekologija, jie stengiasi prisidėti prie tvarumo tikslų, tačiau respondentams tai daryti trukdo finansinių išteklių stygius ir netinkami įpročiai.

SEKSIZMO, RASIZMO, ASMENS LAISVĖS IR PASIRINKIMO NETOLERAVIMO REKLAMOS IR KITOSE VIZUALINĖS KOMUNIKACIJOS PRIEMONĖSE POŽYMIŲ IDENTIFIKAVIMAS IR SUVALDYMO BŪDAI

Rosita Pakalnytė¹, dr. Inga Valentinienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>

E. paštas: rosita.pak578@go.kauko.lt

Telefono nr.: +370 68025847

Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti visuomenei daromą žalą per asmeninių įsitikimų demonstravimą reklamos ar kitose vizualinės komunikacijos priemonėse ir nustatyti požymius, kurių privalu vengti kuriant socialiai atsakingą reklamą ir kitus grafinio dizaino produktus.

Reikšminiai žodžiai: fenomenas, mizoginija, tolerancija, rinkodara, slaptas seksizmas, stereotipai

Tyrimo metodai. Atlikta literatūros analizė, straipsnių, plakatų ir kitų informacinių šaltinių nagrinėjimas, surastos temos aktualumą įrodančios medžiagos.

Rezultatai ir / arba išvados. Išnagrinėjus analizes ir kitus informacinius šaltinius, patvirtinta seksizmo, rasizmo, asmens laisvės ir pasirinkimo netoleravimo būvimą reklamose ir kitose vizualinės komunikacijos priemonėse.

Toliau nagrinėjant randamus šaltinius, laikosi ta pati tendencija menkinti žmogaus laisvės išraiškas ir nuo asmens nepriklausomus elementus, nustatomi požymiai kurių privalu vengti kuriant socialiai atsakingas reklamas, išaiškinamos priežastys, žalos padariniai.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Ši problema aktuali visuomenei ir kuriantiems socialiai prieinamas ir viešas reklamas, kitus dizaino objektus. Reklamuotojai slapta įtraukia seksizmo formas į savo rinkodaros kompanijas, kad liktų aktualu savo auditorijai ir išvengtų kultūros judėjimo. Stengiantis paslėpti akivaizdžiai matomus seksizmo požymius, stengiamasi moteris paveikti psichologiškai, sakydami, kad moterys privalo būti stiprios ir drąsios, viso šio pasisakymo gale galime išvelgti ir išgirsti, kad jei neatitiks šio suformuoto modelio – žlug. Visas šis fenomenas, vadinamas „geros mergailės“ įsitvirtino, nurodant moterims būti lieknoms, pasyvioms ir dailioms.

Šiai problemai spęsti siūloma atidžiau rinktis grafinius elementus, identifikuoti ir atidžiai vengti nustatytų požymių, suprasti daromos žalos padarinius.

¹ Rosita Pakalnytė, rosita.pak578@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

*1 pav. Vyrų asociacija, kurioje bandoma pasipriešinti Įstatymui, įgalinančiam teisę moterims balsuoti
Aut. Andrew Pmk, 2005*

SĖKMĖS KULTAS SOCIALINĖJE IR PRAMOGINĖJE MEDIJOJE

Emilė Barauskaitė.

dr. Stanislavas Mostauskis (vadovas),

Jurgita Buožienė (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, Kaunas

E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>

E. paštas: emile.bar638@go.kauko.lt

Telefono nr.: +370 60966859

Tyrimų kryptis (-ys): V 0003, Medijų menas P07

Tyrimo tikslas. Pristatyti sėkmės kulto apraiškas ir ypatumus socialinės ir pramoginės medijos fotografijoje ir videografijoje (1 pav.).

Reikšminiai žodžiai: įvaizdis, pramoginė medija, produktyvumas, sėkmė, sėkmės kultas, socialiniai tinklai

Tyrimo metodai. Atliktas teorinis bei empirinis tyrimas, taip pat bus atliekama apklausa. Rinkta informacija apie sėkmės sampratą, sėkmės kulto požymius bei apraiškas socialinėje ir pramoginėje medijoje. Apklausos tyrimu bus išsiaiškintas šios temos aktualumas šiuolaikinėje Lietuvos visuomenėje.

Rezultatai ir / arba išvados. Kadangi darbas nėra baigtas, išvados nėra žinomos. Rezultatas bus kūrybinio darbo pavidalu – fotografijos kūrinys, taip pat išanalizuotas sėkmės kultas socialinėje ir pramoginėje medijoje.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Sėkmės kulto apraiškos nuolatos sutinkamos kasdienoje – jas padeda atrasti ir nuolatos kiša socialiniai tinklai, filmai, serialai, reklamos. COVID-19 pandemijai prasidėjus, išpopuliarėjo nuotolinis darbas bei mokslas, nemažai žmonių susidūrė su problema, kad tarp poilsio ir darbo liko plona riba – visas gyvenimas sutilpo į vieną erdvę. Dėka socialinių tinklų atsirado spaudimas laiką namuose praleisti produktyviai – vis kuom nors užsiimti, vis tobulėti, atrasti naujus hobius ir galimybes. „Sėkmingo gyvenimo“ pavyzdžiai išlieka ir post-pandeminiame pasaulyje, kuris toksišką produktyvumą, nuolatinį užimtumą, materialinį perteklių sieja su finansine bei profesionalia sėkme ir kviečia žmones prisijungti prie šio sėkmės kulto. Daugelis mokslinių tyrimų nagrinėja perdegimą, akademinę sėkmę/nesėkmę, pagreičio visuomenę, kapitalizmo visuomenės padarinius. Šiame tyrime apžvelgiamas visas šias temas apimantis sėkmės kultas per pasirinktų medijų prizmę.

1 pav. Darbo kūrybinio rezultato inspiracijos. Aut. Emilė Barauskaitė, 2023

SOCIALINIŲ TINKLŲ FOTOGRAFIJA: TARP BANALYBĖS IR POPULIARUMO

Kamilė Digrytė,
dr. Stanislavas Mostauskis (vadovas),
Jurgita Buožienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: kamile.dig481@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 606 23502
Tyrimų kryptis (-ys): V002 Dailė

Tyrimo tikslas: išskirti ir apibūdinti pasirinktus socialinių tinklų fotografijos ypatumus ir funkcijas (siejamas su banalybe ir populiarumu).

Reikšminiai žodžiai: banalybė, populiarumas, socialinių tinklų fotografija

Tyrimo metodai. Atlikta literatūrinių šaltinių aprašomoji analizė, lyginamoji ir ikonografinė fotografijų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Preliminarios išvados: 1. Socialiniai tinklai tapo nauja viešumo erdve, atveriančia galimybes save reprezentuoti pavidalais, siekiančiais patraukti dėmesį; 2. Žmogaus svarba ir žinomumas tiesiogiai priklauso nuo galimybės patraukti dėmesį savo atvaizdu, vadinasi, pastarasis turi atitikti tam tikrus populiarumą užtikrinančius reikalavimus; 3. Žmogaus atvaizdo pateikimo technologijos, orientuotos į būtinybę būti pastebėtu, lemia žmogaus ir jam atstovaujančio fotografinio atvaizdo skirtį: fotografija privalomai tampa „pagerinta“ to žmogaus versija; 4. Tapimas „influenceriu“ konkretaus žmogaus atvaizdą paverčia kitus įpareigojančia stiliaus ir grožio ikona, padauginta iš jos sekėjų skaičiaus. Ikona šiuo atveju yra daugiau nei žmogaus atvaizdas – tai tam tikras standartas, grožio šablonas, kuriuo žavisi ir kuriam siekia prilygti jos sekėjai; 5. Ikoninė socialinių tinklų fotografija tampa įpareigojančio grožio galios liūdijimu, kuris virsta nuolat kartojamu šablonu.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Internetiniai vaizdai vis labiau homogenizuojami. Nuolat tobulėjančios technologijos lengviau nei bet kada anksčiau naikina ribas tarp tikrų ir netikrų vaizdų. Šis procesas kelia susirūpinimą koki poveikį „šabloniškas grožis“ daro jaunimui. Šiandien socialinių tinklų tikrovė yra tokia, kuri smarkiai įtakojama ir priklausoma nuo technologinių ir programinių naujovių, todėl atlikti tyrimai kartais net per kelerius metus pasensta, tampa nebe tokie aktualūs. Tyrimų, nagrinėjančių socialinių tinklų fotografijų požymius, siejamus su banalybės ir populiarumo problematika, nėra daug. Visa tai rodo, kad egzistuoja tam tikri procesai, kurie reikalauja apmąstymo.

Šiandien, išmaniųjų telefonų, sparčiai modernėjančių įvairių technologijų ir programėlių bei socialinių tinklų plėtra yra didžiulės fotografijos sėkmės prielaida. Žmonės naudoja fotografiją kaip pažinimo, pripažinimo ir „gyvenimo“ socialiniuose tinkluose įrankį, todėl įdomu patyrinti kokie to gyvenimo „estetizavimo“ aspektai padeda pasiekti populiarumą socialiniuose tinkluose.

Tiriamajame darbe keliamą problemą apie tai, ar socialinių tinklų fotografija netampa tik narciziškų poreikių tenkinimo ir mūsų santykio su pasauliu nuasmeninimo įrankiu. Tyrime akcentuojama, kad socialiniai tinklai – tai erdvė viešumui ir fotoatvaizdų viešinimui. Pažymima kokias funkcijas atlieka socialinių tinklų fotografija.

Darbe nagrinėjamas kas yra banalumas fotografijoje. Fotografija gali vaizduoti banalybę, bet nebūti banali. Fotografija tampa banali kai nesugeba suteikti naujo, papildomai vizualiai išreikšto turinio. Ne banali fotografija yra būdas prie fotografuojamo objekto pridėti kažką naujo, kai matydamas tą patį turinį, autorius pamato ir įžvelgia kažką naujo. Vieni žinomiausių šios srities fotografų - William Eggleston, Gregory Crewdson, ukrainietė Elena Subach.

LAIKINASIS BENAMYSTĖS TECHNOLOGIJĄ SPRENDIMAS NAUDOJANT 3D SPAUDOS

Vaida Gailiūnaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: vaida.gai298@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 62609740
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Remiantis Lietuvos benamių demografijos statistika, išsiaiškinti 3D spaudos technologijos naudingumą laikiniams gyvenamiesiems statiniams kurti.

Reikšminiai žodžiai: benamystė, 3D objektų spauda, gyvenvietės benamiams, technologijos 3D

Tyrimo metodai. Naudojant mokslines publikacijas, Lietuvos statistikos departamento duomenis išsiaiškinti benamių demografiją Lietuvoje. Pagal surinktus duomenis įvertinti 3D spaudos laikinosioms gyvenvietėms efektyvumą.

Rezultatai ir / arba išvados. Nustatytas benamystės lygis Lietuvoje ir sezoniškumo įtaka laikinųjų gyvenviečių poreikiui, šio tyrimo rezultatai atskleidė, kad benamystė yra aktuali problema Lietuvoje, o laikinų prieglaudų poreikis kinta ištiesus metus dėl sezoninių klimato pokyčių. Taip pat tyrimo metu buvo nagrinėjamas 3D spausdintų laikinų gyvenamųjų pastatų, kaip alternatyvaus sprendimo tradicinėms laikinoms prieglaudoms, poveikis aplinkai ir ekonomiškumas, kurio rezultatai parodė, kad 3D spausdinimo technologija (1 pav.) gali pasiūlyti tvarų ir ekonomišką požiūrį į laikinojo būsto statybą. Palyginus 3D spausdintų laikinųjų gyvenamųjų statinių ir esamų negyvenamų pastatų renovacijos laikinajam apgyvendinimui kaštus tyrimas atskleidė, kad 3D spausdinti pastatai (2 pav.) galėtų būti ekonomiškėsnis sprendimas teikiant laikiną būstą. Tyrimo metu buvo nustatytos 3D spaudos technologijos diegimo galimybės Lietuvos statybų sektoriuje, išvados atskleidė, kad 3D spausdinimo technologija gali pasiūlyti daug privalumų, įskaitant didesnę efektyvumą, mažesnę atliekų kiekį ir geresnę tvarumą, ir gali patobulinti statybos pramonę Lietuvoje.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Registrų centro duomenimis 1,2 tūkst. benamių per 2021 metus pasinaudojo nakvynės namų paslaugomis, o Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2019 metais, benamių kiekis siekė maždaug 3,9 tūkstančio. Ši statistika, įrodo, kad gyvenviečių trūkumas benamiams yra labai aktuali problema. Lietuvoje paklausa socialiniam būstui gauti yra kur kas didesnė negu pasiūla, todėl reikia surasti tinkamą ir efektyvų būdą įkurti laikiniams benamiams. Šiai problemai yra aktuali nauja 3D spaudos technologija, skirta statybų sektoriui.

1 pav. Pramoninis 3D spausdintuvas „BetAbram P1“, skirtas pastatų statybai
Šaltinis: <https://www.3dprinter.com/top-10-largest-3d-printers-0535270/> 2023

2 pav. 3D technologija spausdintas gyvenamasis namas. Projektas „Milestone“, architektai Houben ir Van Mierlo, aut. Bart van Overbeeke

Šaltinis: <https://parametric-architecture.com/project-milestone-3d-printed-home-by-houben-van-mierlo/> 2023

¹ Vaida Gailiūnaitė, vaida.gai298@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

SOCIALINIŲ REKLAMŲ EFEKTYVUMO DIDINIMAS, IŠNAUDOJANT GRAFINIO DIZAINO METODŲ POTENCIALĄ

Kristina Petraitytė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: kristina.pet192@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 612 00000
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atskleisti maksimaliai visuomenę veikiančios, sukurtos taikant grafinio dizaino metodus, socialinės reklamos bruožus

Reikšminiai žodžiai: dizainas, grafinis dizainas, grafinės iliustracijos, socialinės reklamos

Tyrimo metodai. Pasitelkiama mokslinė literatūros analizė, išskiriant socialines reklamos kategorijas, grafikos metodus, sklaidos būdus. Vizualinių grafinių elementų vertinimas, kompaktiškumas, jų vaidmuo pasitelkiant komunikacijos principus, siekiant atskleisti įtakos aspektus. Suteikiant mokslinių tyrimui svarumo, kokybės, objektyvumo – formuojant grafinių iliustracijos principų paveikumo modelius, su socialinės reklamos atstovais.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu išanalizuotos socialinių reklamų kategorijos ir sklaidos būdai, išnagrinėta kokios yra dažniausiai naudojamos meninės priemonės socialinėse reklamose, taip pat išnagrinėti grafiniai iliustravimo metodai ir jų įtakos rezultatai. Pagal gautu tyrimo rezultatus sukurti eskiziniai efektingos socialinės reklamos prototipai, taikant grafinio dizaino metodus.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Gyvename technologijų laike, jos vystosi ir keičiasi sparčiu tempu. Dėl tokio gyvenimo spartumo, perkraunamos informacijos sklaidos dažnai tampa nepastebimos. Siekiant socialinių reklamų efektyvumo, grafinio vaizdo informacija perteikiama suprantamai, perduoda aiškų pranešimą ir edukuoja vartotojus. Dažniausiai svarbią žinią perduodama žaisminga grafika, kuri gali dinamiškiau ir organiškiau informuoti visuomenės nuomonę. Šiandiena socialinės reklamos apima didelį dalį visų reklamų, pavyzdžiui apie vairavimą išgėrus, narkotikus, ar kitus žalingus įpročius, taip pat skatina saugoti gamtą, rūšiuoti šiukšles, skatina tikrintis sveikata profilaktiškai, tėvus ragina atkreipti dėmesį, smurtą prieš vaikus artimoje aplinkoje ir t.t. Siekiant sumažinti ar net užkirsti kelią šioms susiformavusioms ir besivystančioms problemoms, specialistai pasitelkia įvairius grafinius iliustracijos metodus, tačiau vis dažniau susiduria su sunkumais, jog vaizduojamos vizualios priemonės nepasiekia atitinkama visuomenės dalį ir nėra visapusiškai efektyvi.

Socialinės reklamos nėra išnaudojamos visapusiškai, vizualinių detalių nenagrinėjamas, nėra ieškoma vaizdinių, grafinių metodų šioms reklamų problemoms efektyviau spręsti. Šiame darbe analizuojami grafinės iliustracijos ypatumai, nulemiantys socialinės reklamos efektyvumą.

¹ Kristina Petraitytė, kristina.pet192@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

TIKRŲJŲ OBJEKTŲ IDENTITETO NUOSMUKIS MINIMALISTINIO GRAFINIO DIZAINO RAIŠKOJE

Roberta Žaltauskaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
 Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: roberta.zal527@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 684 29387
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti priežastis, dėl kurių grafinio dizaino raiškoje vaizduojami objektai prarado identitetą ir atrasti tinkamiausius pasipriešinimo ekstremaliam minimalizmui propagandos modelio būdus vaizduojamų objektų identiteto atgaivinimui.

Reikšminiai žodžiai: maksimalistinis dizainas, mažiau yra nuobodu, mažiau yra daugiau, minimalistinis dizainas, minimalistinio dizaino pavojai, mirtis detalėms, nuobodus dizainas, tuščia drobė

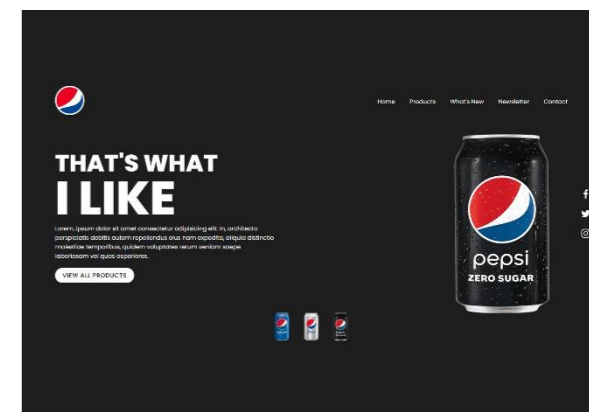
Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizės ir empirinio tyrimo metu analizuota tikrųjų objektų identiteto svarba šiuolaikinėje visuomenėje, koks nuosmukis yra patiriamas minimalistinio grafinio dizaino raiškoje. Teorinio tyrimo metu tirta kaip tikrųjų objektų identitetas gali būti atnaujinamas ir pateikiamas propagandos metodu maksimalistinio dizaino raiškoje. Empirinio tyrimo metu panaudotas ir pritaikytas minimalistinio dizaino propagandos modelis siekiant propaguoti maksimalistinį dizainą ir išbandyti jo veiksmingumą visuomenėje.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikto tyrimo metu išsiaiškinta kokį neigiamą poveikį minimalistinis dizainas daro tikrųjų objektų identitetui. Išanalizuota kokios dizaino alternatyvos ir technologijos gali būti panaudotos tikrųjų objektų identitetui atnaujinti. Empirinio tyrimo metu pagrįsta ar propagandos modelio sprendimas veikia socialiniu atžvilgiu bandant atnaujinti tikrųjų objektų identitetą remiantis maksimalizmu. Minėtąja maksimalizmo tema rašė Claire Bingham „Daugiau yra daugiau: maksimalizmas ir naujosios bangos dizainas“ (2019), Jill Medvedow „Mažiau nuobodu: maksimalistinis menas ir dizainas“ (2019). Šių autorių idėjos įtakojo galutinį empirinio tyrimo propagandos modelį.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiai dienai – minimalizmas tapo socialiniu standartu. Kultūros, kūrybiškumo ir meno praradimas yra vienas iš šio judėjimo padarinių. Šiuo metu pasaulį kamuoja dizaino vienaarūšiškumas, dėl kurio įvyko nuosmukis socialiniame identitete. Minimalistinis dizainas atima daiktams ir objektams bet kokį identitetą, tuo pačiu bandant įtikti visiems - minimalizmas pateikia neutralią, tuščią drobę. Tai tampa problema, nes vystoma kultūros estetikos supratimo redukcija. Dizainas ir kultūra eina koja koja, nes šios struktūros sužadina socialines idėjas ir ideologijas, o be išskirtinumo - ruošiamės visiškam savitumo ir tradicijos praradimui. Pavyzdžiai matomi paveikslėliuose (1 pav. a, b, c, d).

¹ Roberta Žaltauskaitė, roberta.zal527@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentinienė@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Analogų palyginimas maksimalistiniame grafiniame dizaine ir minimalistiniame grafiniame dizaine.

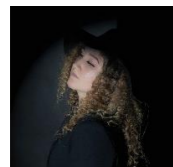
Šaltiniai: a) <https://www.budapestreporter.com/say-goodbye-to-the-old-warner-bros-logo/>

b) <https://www.warnerbros.com/>

c) <https://www.webdesignmuseum.org/gallery/pepsi-1996>

d) <https://www.pepsi.com/>

FOTOGRAFIJA KAIP ATMINTIES MEDIJA

Marija Gudeliauskaitė,
Ida Daiva Povilaitė (vadovė),
Žilvinas Glušinskas (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas. Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: marija.gud726@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 60352501
Tyrimų kryptis (-ys): V003, Medijų menas P07

Tyrimo tikslas. Atskleisti ir įvertinti fotografijos, kaip atminties medijos, sampratą šiuolaikinių žmonių gyvenimuose.

Reikšminiai žodžiai: atmintis, fotografija, prisiminimai, technologijos

Tyrimo metodai. 1. Menininkų darbų analizė 2. Literatūros analizė

Rezultatai ir / arba išvados. Numatytas tyrimas (apklausa).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atmintis ir prisiminimai fotografijoje yra nemažai tyrinėjami, tačiau baigiamajame darbe pabrėšiu kaip kasdienis fotografavimas gali turėti įtakos mūsų prisiminimams. Dažnai atmintis yra siejama su užmarštimi, nes laikui bėgant, palaiapsniui, mūsų atmintis prideda naujų faktų, arba kaip tik juos ištrina. Tačiau šiame darbe nagrinėju kaip šiuolaikinė fotografija, dažno žmogaus gyvenime, padeda prisiminti įvykius, kuriuos jie fotografavo. Fotografijos ir atminties tarpusavio ryšys, lyg mygtuko paspaudimas, mūsų prisiminimams. Dabartinėje visuomenėje fotografija yra plačiai naudojama žmonių, ar jie profesionalai, mėgėjai, ar net kokiomis priemonėmis jie fotografuoja. Tačiau jų tikslas yra panašus – įamžinti būsimą prisiminimą. Linda A. Henklel (2013) atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad žmonėms, kuriems buvo liepta fotografuoti konkretaus objekto dalį ir tiesiog stebėti muziejuje esančius eksponatus – jų rezultatai buvo tiksliausi. Pagal pateiktą tyrimą, kai kurių žmonių atmintis geriau įsisavina būsimus prisiminimus, kai mes atliekame tam tikrą veiksmą, tarkime tikslingai ir detalai fotografuojame objektus.

LAI DOTUVIŲ FOTOGRAFIJOS KULTŪRA IR KAITA LIETUVOJE

Miglė Rugėnaitė,
Ida Daiva Povilaitė (vadovė),
Jurgita Buožienė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 27, 44259 Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: migle.rug718@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 63133344
Tyrimų kryptis (-ys): V 000

Tyrimo tikslas. Suprasti laidotuvių fotografijos tradicijos kultūrinę aplinką, ištirti laidotuvių fotografijos kaitą ir jos priežastis.

Reikšminiai žodžiai: kaita, kultūra, laidotuvių fotografija, papročiai, tradicija

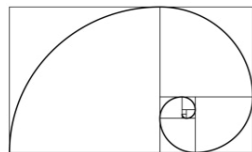
Tyrimo metodai. Tyrimo metodas – lyginamoji analizė. Trim skirtingais laikotarpiais (XX a. pradžia, okupacijos metai (1940-1990 m.) ir atkurtos LR metai (nuo 1990 m.)) darytos laidotuvių nuotraukos bus lyginamos tarpusavyje – taip ieškoma pakitusių aspektų, paralelių – kaip jos pasikeitė per šiuos laikotarpius ir kodėl.

Rezultatai ir / arba išvados. Darbas nėra baigtas, todėl išvados dar nežinomos. Rezultatai – vizualas ir darbo išvados, išanalizuota laidotuvių fotografijos aplinka, kaip laidotuvių fotografija pakito nuo XX a. pradžios.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Viešos prieigos bazėse internete, bibliotekoje ieškant informacijos apie laidotuvių fotografiją nieko rasti nepavyko. Kaip fotografijos sritis ji minima keliuose šaltiniuose apie laidotuvių tradicijas, taip pat knygose apie fotografijos istoriją. Tačiau, darbų konkrečiai laidotuvių fotografijos tema man rasti nepavyko. Etnografai, menotyrininkai, besidomintys fotografija, ją kartais trumpai aptaria, pamini kai kuriuos laidotuvių fotografijos aspektus, iš laidotuvių nuotraukų bando nustatyti laikotarpį ar papročius. Taigi, kadaise įprasta praktika buvusi laidotuvių fotografija šiuo metu nėra plačiai nagrinėjama – šios temos naujumas yra trijų istoriškai skirtingų Lietuvai laikotarpių laidotuvių fotografijų lyginimas. Atliktas tyrimas parodys, kokia laidotuvių fotografija buvo šimtmetį atgal, kaip kito sovietų okupacijos metais ir kokia susiformavo šiomis dienomis.

GYVYBĖS PRINCIPŲ SKLEISTIS FOTOGRAFIJOJE

Viktorija Vaitilavičiūtė
dr. Stanislavas Mostauskis (vadovas),
Žilvinas Glušinskas (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g 27
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: viktorija.vai892@go.kauko.lt
Telefonas nr.: +370 62506205
Tyrimų kryptis (-ys): V003, Medijų menas P07

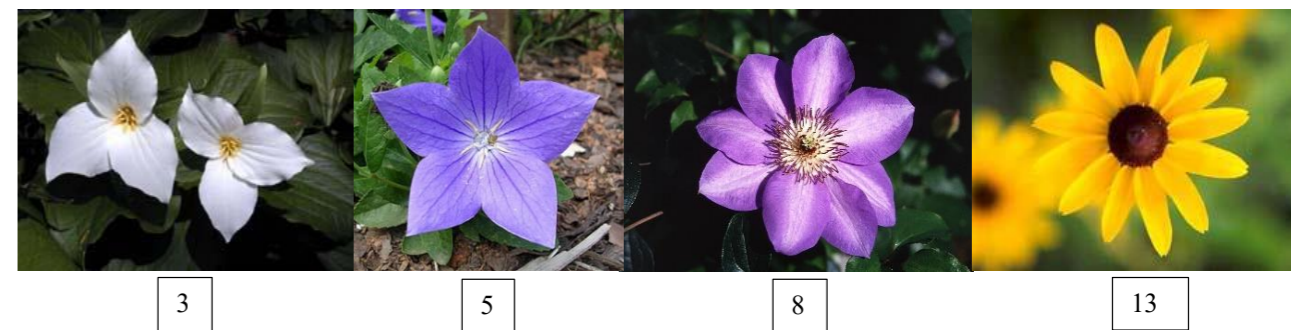
Tyrimo tikslas. Išnagrinėti, kaip fibonačio seka ir aukso pjūvis yra ne tik matematiniai konceptai, bet ir tai, kaip jie gali atspindėti gyvybės principus augaluose.

Reikšminiai žodžiai: aukso pjūvis, fibonačio seka

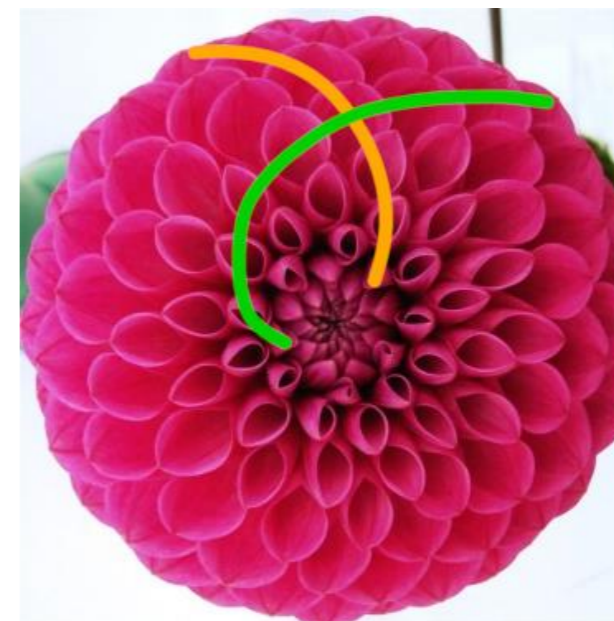
Tyrimo metodai. Literatūrinių šaltinių aprašomoji analizė, teorinis ir empirinis tyrimas, vizuali meno kūrinių apžvalga, formalioji analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Tikėtinos išvados: Išsiaiškinta, kad augaluose fibonačio seka yra dažnai matoma todėl, nes jis yra efektyviausias būdas saulės spinduliams pasiekti visus augalo audinius, darant fotosintezę (1 -2 pav.). Iš to išeina prielaida, kad tai yra tarsi „tobula gyvybės formulė“, kuria vadovaudamasis augalas yra ne tik produktyvus, bet gali sukurti akiai malonų grožį, kurio mokslas šiandien dar negali paaiškinti.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Vizuale gėlės išdeginamos ant popieriaus ir atskleidžiama gyvybės principų skleistis, taip kaip ir pati gėlė atlieka fotosintezę naudodama fibonačio sekos skaičių pagalbą augimo procese.

1 pav. Fibonačio sekos gėlės, gofiguremath.org, 2013

2 pav. Aukso pjūvis gėlės žiede, gofiguremath.org, 2013

RENOVACIJA KAIP GALIMYBĖ. GYVENAMOJO BUTO INTERJERO PROJEKTAS

Karolina Dargužytė,
dr. Jūratė Tutlytė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: karolina.dar852@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 60889961
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Atlikta mokslinės literatūros apie renovacijos teigiamą poveikį, statybos žalą gamtai ir žmogui, žmogaus požiūrio į renovaciją analizė. Empirinio tyrimo metu parengta apleistų pastatų Lietuvoje statistika, išnagrinėtas Lietuvos respublikos įstatymas apie kenksmingus elementus bei išanalizuotas žmonių požiūris į renovaciją ir jų savijauta naujai renovuotame name.

Reikšminiai žodžiai: ekologiškas, gamtosauga, galimybės, renovacija, statybos, tausojimas

Tyrimo metodai. Atlikta atvejo analizė, kurios metu buvo analizuojama renovacijos nauda bei būtinumas. Tyrimas atliktas naudojantis moksliniais straipsniais analizuojant statybų žalos, energijos suvartojimo, naudojamų medžiagų statyboms, senų ir naujų pastatų kiekių analizėmis iš įvairių straipsnių.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu nagrinėjant mokslinę literatūrą, išsiaiškinta kaip ir kokiais būdais nauja statyba kenkia ne tik gamtai, gyvūnijai, bet ir žmogui. Kodėl yra verta imtis renovacijos, o ne naujos statybos. Paliesta kainų tema, bandyta išsiaiškinti naujos statybos bei renovacijos kainų skirtumus. Išnagrinėtas žmogaus požiūris į renovaciją: dėl ko jos yra pabijoma ir kodėl šiuo metu renovacija yra aktuali. Išnagrinėtas renovacijos ir naujos statybos kainų skirtumas. Pasidomėta apie apleistų pastatų situacija Lietuvoje bei kaip su jais yra tvarkomasi. Apibendrinama renovacijos nauda istorijai, patvarumui, žmogui bei aplinkai.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Renovacija tai yra esamo pastato tobulinimo, remonto ar atnaujinimo procesas, kad jis atitiktų esamus standartus arba atitiktų konkrečius poreikius. Pastatai gali būti renovuojami dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui: dėl energijos vartojimo efektyvumo, seno pastato išvaizdos atnaujinimui, kad būtų laikomasi statybos kodeksų ir taisyklių, kad būtų patenkinti kintantys poreikiai. Senos statybos namo renovacija gali būti ne tik naudinga ekologijai, bet ir žmogui. Ji gali padėti išreikšti savo idėjas bei norus. Renovacijos pagalba galime išspręsti ekologiško problemą bei tuo pačiu galime išlaikyti pastatų istoriją bei jų autentiškumą.

AUGALŲ REIKŠMĖ NAMUOSE GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMUI

Miglė Šulinskaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: migle.sul494@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 62023755
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti kokią naudą teikia augalų turėjimas namuose ir parengti rekomendacijas interjero dizaino ir individo veiksams kasdienybėje, padėsiančias spręsti užteršto oro ir individo savijautą esant namuose.

Reikšminiai žodžiai: augalai, augalų trūkumas namuose, gera savijauta, švarus oras, žmogaus ryšys su gamta

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizės metu išanalizuoti kambarinių augalų trūkumai, įtaką žmogaus sveikatai, sukliamas ligas ir alergijas.

Rezultatai ir / arba išvados. Augalai namuose ar biure gali būti naudingi mūsų sveikatai ir savijautai. Augalai patalpose mažina stresą, skatina kūrybiškumą, produktyvumą ir susikaupimą. Yra moksliskai įrodyta, kad kambariniai augalai taip pat gali teigiamai veikti oro kokybę namuose. Turint vaikų ar augintinių svarbu žinoti, kurie augalai yra nuodingi. Jei sergate astma ar alergija, laikykitės atokiau nuo augalų, kurie pablogina jūsų simptomus. Šiuo klausimu kyla tam tikrų diskusijų. Astmos simptomai gali pablogėti dėl žiedadulkių, bet dauguma kambarinių augalų žiedadulkių negamina. Kai kurios skintos gėlės, gali gaminti žiedadulkes, bet astmos tyrinėtojai, nerado jokių įrodymų, kad kambariniai augalai galėtų sukelti astmos priepuolius. Tyrėjai sako, kad patalpose, pelėsių, drėgmės ir grybelių poveikis gali pabloginti astmos simptomus, ypač vaikams.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Viena teorija teigia, kad mūsų ryšys su gamta yra mūsų DNR. Nors filosofai ir mokslininkai šimtmečius tyrė įgimtą žmonių ryšį su flora ir fauna, biologas Edwardas O. Wilsonas savo knygoje „Biofilija“ (1984) rašė apie biofilijos hipotezę, kuri rodo, kad visi žmonės turi įgimtą polinkį ieškoti ryšio su kitomis gyvybės formomis – ar tai būtų kiti žmonės, gamta ar gyvūnai – ir kad šis ryšys yra giliai įsišaknijęs mūsų biologijoje. Kambariniai augalai gali pagerinti patalpų oro kokybę keliais būdais. Vykdydami fotosintezę augalai sugeria anglies dioksidą ir išskiria deguonį, o per transpiraciją ir evapotranspiraciją augalai išskiria drėgmės garus ir padidina drėgmę. Pasak JAV aplinkos apsaugos agentūros, didžiąją laiko dalį praleidžiame patalpose, apie 90 proc. Čia kambariniai augalai gali ateiti į pagalbą. Nors jie negali visiškai atstoti būvimo gamtoje, kambariniai augalai gali suteikti panašią naudą. Tyrimai parodė, kad net trumpas buvimas gamtoje, pavyzdžiui, prisilietimas prie tikro lapo, gali sukelti nesąmoningą raminamąjį poveikį. Taip pat tyrimai rodo, kad darbo vietose, kuriose buvo pridėta kambarinių augalų, darbo našumas padidėjo.

¹ Miglė Šulinskaitė, migle.sul494@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (interjero ir baldų) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

TEORINIAI IR PRAKTIŪNIAI VAIKŲ UGDYMO(SI) ASPEKTAI (I)

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF
CHILDREN'S EDUCATION (1)

PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PILIETIŠKUMO KOMPETENCIJOS UGDYMAS, TAIKANT DEMOKRATIŠKUMO ŽAIDIMUS

Emilija Trepeikaitė

doc. dr. Sigita Saulėnienė (vadovas)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: emilija.tre761@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti priešmokyklinio amžiaus vaikų pilietiškumo kompetencijos ugdymą, taikant demokratiškumo žaidimus.

Reikšminiai žodžiai: demokratiškumo žaidimai, pilietiškumo kompetencija, priešmokyklinis amžius, ugdymas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Pilietiškumas – tai savo teisių ir pareigų valstybei supratimas, pilietiškumo vertybių puoselėjimas, psichologinės žmogaus nuostatos ir doroviniai principai, valstybei naudinga veikla ir gerovės jai siekimas. Tautiškumas, demokratiškumas ir patriotiškumas – yra pilietiškumo komponentai. Pilietiškumo ugdymas prasideda šeimoje ir yra toliau plėtojamas ugdymo įstaigose bei visuomenėje. Pilietiškumo ugdymas arba pilietinis ugdymas yra šeimos, švietimo institucijų ir visuomenės pareiga. Priešmokyklinis amžius yra laikomas lemiamu amžiaus tarpsniu, todėl yra labai svarbu, kokie vertybiniai pagrindai bus suteikti vaikui šiame jo gyvenime etape, nes būtent šiame, amžiuje formuojasi vaiko asmenybė ir tapatybė. Pilietiškumo kompetencija, priešmokykliniame amžiuje, apibrėžiama kaip pilietinių ir demokratinių vertybinių nuostatų formavimas ir plėtojimas, kurią sudaro šie sandai: pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, gyvenimas bendruomenėje, kuriant demokratišką visuomenę, pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, valstybės kūrimas ir valstybingumo stiprinimas tarptautinėje bendruomenėje. Tikslinga ugdyti pilietiškumo kompetenciją įvairiais demokratiškumą ir pilietiškumą skatinančiais žaidimais ir veiklomis, kurie suteiktų vaikams supratimą apie Lietuvos istoriją, kultūrą, valstybines šventes, etnografinį palikimą, bei padėtų atsiskleisti savybėms, kurios yra būtinos demokratinės valstybės piliečiui.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Pasak J. V. Baliutavičiaus ir E. Rickevičiūtės (1998), „Lietuva įsivaizduojame kaip modernią, demokratišką respubliką, o tam reikia piliečio, kuris gebėtų laisvai, sąmoningai vertinti, spręsti ir apsispręsti nuolat kintančioje visuomenėje. Kaip teigia Diković, Zečević (2020), pilietiškumo kompetencijos ugdymas – tai vaikų ir jaunuolių parengimas aktyviai dalyvauti demokratinėje visuomenėje. Pilietinė kompetencija apima tris tarpusavyje susijusias funkcines dimensijas: pilietines žinias ir supratimą, pilietinius įgūdžius ir gebėjimus bei pilietines vertybes ir nuostatas. Jei norime įtraukti piliečius ir skatinti jų aktyvumą, jaunimas turi suprasti piliečio sampratą ir vaidmenį demokratinėje visuomenėje, taip pat svarbu skatinti juos suvokti savanorystės ir visuomenei naudingos veiklos svarbą. Pilietiškumas formuojasi dar ikimokykliniame amžiuje, ir būtent šeima šiuo metu vaikui daro didžiausią įtaką“. Ugdymo įstaiga tik papildo tėvų mokymą, pilietiškumo ugdymą namuose, todėl yra svarbu, kad vaikams suteikiamos žinios ir diegiamos vertybės sutaptų (Landsbergienė, 2019). Pilietiškumas pasireiškia vaikams kaupiant žinias apie savo artimiausią aplinką ir gimtąją šalį, bei papildant naujomis žiniomis apie pasaulį. Vaikai geba pripažinti save kaip pasaulio piliečius, atpažinti ir kalbėti apie socialines problemas artimiausios aplinkos ir pasaulio kontekste, siūlyti pasaulinių problemų sprendimus ir aktyviai prisidėti prie švarios, saugios ir tvarios aplinkos kūrimo (Žegunienė, 2022). Teorinė analizė atskleidė, kad priešmokyklinio amžiaus vaikų pilietiškumo kompetenciją galima ugdyti pritaikant ir demokratiškumo žaidimus, kurie nėra aprašyti priešmokyklinio amžiaus ugdymo metodikoje.

STEAM – ĮTRAUKIOJO UGDYMO SI GALIMYBĖ

Virginija Bušauskienė, Vilma Juodienė

Kauno l/d „Spindulėlis“, Garliavos l/d „Uosiukas“

Adresas: Kalniečių g. 245A, Kaunas; Slėnio g. 47, Garliava, Kauno r.
E. puslapis: <https://www.spindulelis.com/>; <https://uosiukas.lt/>
E. paštas: spindulelis_kaunas@hotmail.com; rastine@uosiukas.lt
Telefono nr.: +370 37 731694; +370 646 45011
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Pasidalinti praktine patirtimi apie įtraukijį ugdymą, taikant STEAM metodą.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ugdymas, įtraukusis ugdymas, STEAM metodas

Tyrimo metodai. Praktiniai būdai ir priemonės taikant STEAM metodą, siekiant gerinti įtraukijį ugdymą/si.

Rezultatai ir / arba išvados. STEAM metodas leidžia įtraukti į veiklas visiems grupėje esantiems vaikams ir veikti kiekvienam savo tempu ir pagal savo galimybes, gebėjimus. Šis metodas sėkmingai įtraukia į ugdymosi procesą skirtingų gebėjimų vaikus, jų šeimas. Žmogaus asmenybės raidą sąlygoja ne vien jo prigimtis, bet ir nuolatinis dviejų šaltinių – šeimos ir visuomenės – tradicijų, vertybių, lūkesčių sąlytis ir dialogas. Atiduodama vaiką ugdymui (si) į valstybines ar privačias įstaigas šeima nepraranda atsakomybės už šio ugdymo vyksmą ir jo rezultatus.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. STEAM metodas tinkamas įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų asmeninės iniciatyvos, smalsumo skatinimui, įtraukiant juos į eksperimentines, pažintines ir praktines veiklas. Tai inovatyvus ugdymas, kur visos ugdymosi sritys yra glaudžiai susijusios tarpusavyje. STEAM yra kompleksinis reiškinys, apimantis visų bendrųjų kompetencijų ugdymą. Pastaruoju metu ši ugdymo strategija labai populiarėja ir Lietuvos ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, kadangi pastebėta, jog taikant ją, ugdymas tampa patrauklus, padidėja vaikų motyvacija, ugdomas vaikų kūrybiškumas, į veiklas įsitraukia ypatingų poreikių ir gebėjimų turintys ugdytiniai. Plėtojant STEAM metodą, galima sėkmingai įtraukti ir ugdytinių šeimas. Tai pagrindė mūsų inicijuoti, organizuoti ir sėkmingai įgyvendinti projektai, kurių tikslas buvo įtraukti šeimas į ugdymosi procesą, siekiant ugdymosi kokybės ir įtraukties bei tiesioginio tėvų vaidmens edukacinėse valandėlėse.

KAIP UGDYTI PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ FINANSINĮ RAŠTINGUMĄ?

Agnė Urbonaitė, Angelina Davsevič, Greta Gicevičiūtė, Ingrida Šukštulytė,
dr. Stasė Ustilaitė (vadovė)
Vilniaus kolegija

Adresas: Studentų g. 39A, Vilnius
E. puslapis: <https://pdf.viko.lt/>
E. paštas: agne.ieva.urbonaite@gmail.com
Telefona nr.: +370 64645123
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Pasitelkiant projektų metodą ugdyti priešmokyklinio amžiaus vaikų finansinį raštingumą.

Reikšminiai žodžiai: finansinis raštingumas, priešmokyklinis amžius, ugdymas

Tyrimo metodai. Diskusija/pokalbis, projektų metodas, refleksija.

Rezultatai ir / arba išvados. Atlikus diskusiją/pokalbį su grupėje esančiais vaikais projektinės veiklos pradžioje, buvo pastebėta, kad vaikų mintys ir atsakymai į klausimus apie finansus buvo netikslūs, nekonkretūs, trumpi. Vaikai nedrąsiai diskutavo ir dalinosi savo turima patirtimi. Keli vaikai žinojo, kas yra pinigai, gebėjo pasakyti, kas yra moneta ir banknotas, tačiau nevisi gebėjo paaiškinti žodžio *taupymas* reikšmę ir taupymo reikalingumą, o iš vaikų atsakymų apie 1 euro vertę, galima buvo matyti, kad dauguma vaikų nežinojo, ką galima įsigyti už eurą. Atlikus diskusiją po projektų metodo taikymo, įgyvendintų projektinių veiklų, pastebėta, kad vaikų atsakymai konkretesni, aiškesni, platesni, daugelis drąsiai reiškė mintis ir savo supratimą apie taupymą, pinigų reikšmę.

Taikant projektų metodą, buvo kuriama palanki ugdymo(si) aplinka, kuri skatino vaikus domėtis savo šalies pinigais, jų istorija, tokiu būdu buvo puoselėjama vaikų kultūrinė ir pilietiškumo kompetencija, be to sukurta aplinka skatino tyrinėti, plėsti savo žinias apie pinigus per išmaniąsias technologijas, taip ugdytiniai galėjo gerinti savo skaitmeninę kompetenciją. Taip pat vaikai lavino matematinius ir bendradarbiavimo įgūdžius, gerino tokius gebėjimus kaip skaičiavimas, bendravimas bei puoselėjo vertybines nuostatas apie profesijas, suprasdami, kad kiekviena profesija yra verta pagarbos, o pinigai yra uždirbami. Taikant projektų metodą, buvo įgyvendinamos ugdomosios veiklos, kurioms buvo pasirinktos priemonės, atitinkančios vaikų individualias galimybes, skirtingus ugdymo(si) poreikius. Stebint vaikus, atliekant kūrybines veiklas ir pastebėjus, kad kažkuriam vaikui sunkiau sekasi visada būdavo pasiūloma pagalba. Be to veiklų metu vaikai buvo skatinami pasidalinti savo patirtimi, išgyvenimais, taip pat reflektuoti dienos veiklas ir siūlyti savo idėjas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Atnaujintoje *Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje* (2022, p. 11), pažymima, kad jau priešmokyklinio amžiaus vaikai turėtų įgyti finansinio raštingumo pradmenis, žaisdami, tyrinėdami, bendradarbiaudami pažintų įvairias profesijas, tausotų artimąją aplinką, atsakingai elgtųsi su savo ir kitų daiktai, atrastų pinigų reikšmę ir daiktų piniginę vertę ir t.t. Priešmokyklinio amžiaus vaikų finansinio raštingumo ugdymui(si) buvo pasitelktas projektų metodas, kuris gali būti sėkmingai taikomas ugdant vaikų finansinį raštingumą, nes leidžia pamatyti vaikų perspektyvą, išgirsti jų balsą ir puoselėti vaikų kultūrą. Tyrimas atliktas, įgyvendinant projektines veiklas priešmokyklinio amžiaus vaikų grupėse, bendradarbiaujant keliems būsimiems ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams. Būsimos pedagogės, taikydamos projektų metodą, įtraukė vaikus į aktyvų dalyvavimą. Vaikai, naudodami antrines žaliavas, gamino savo pinigus, banko korteles, taupykles, pinigines, žaidė „parduotuvę“, pardavinėjo savo pačių sukurtus žaisliukus „mugėje“ ir t.t. Tyrimas turi praktinę reikšmę, nes parodo, kad mokymosi turinys gali būti

PAŽINIMO KOMPETENCIJOS UGDYMO(SI) GALIMYBĖS TAIKANT EDUKACINES TECHNOLOGIJAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Gabija Dobrovolskaitė,
dr. Algimantas Bagdonas (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: gabija.dob111@go.kauko.lt
Telefona nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis: S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti pažinimo kompetencijos ugdymosi galimybes taikant edukacines technologijas priešmokykliniame amžiuje.

Reikšminiai žodžiai: edukacinės technologijos, pažinimo kompetencija, priešmokyklinis amžius

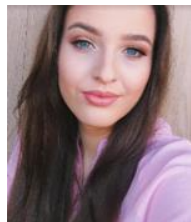
Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir išvados. Šiuolaikiniame pasaulyje ir priešmokyklinio amžiaus grupėje technologijos yra neatsiejamas dalykas nuo kasdienio gyvenimo. Priešmokyklinio amžiaus vaikai kasmet vis geriau išmano technologijas, turi daugiau noro ir lūkesčių jas naudoti kasdienėse veiklose. Todėl ir pedagogai vis dažniau priešmokyklinio amžiaus vaiko ugdyme naudoja edukacines technologijas. Jos puikiai tinka ugdyti pažinimo kompetencijai, nes technologijų pagalba galima daug kartų bandyti tuos pačius veiksmus, kol pavyksta, o gavus nirimą rezultatą vaikai patiria atradimo, pripažinimo, saviraiškos jausmus. Specialistai siūlo įvairių būdų (kompiuteriai, mokomosios kompiuterinės programos, grafo-projektorius; skaitmeninis projektorius, filmavimo kamera, interaktyvi lenta, fotoaparatas, ausinės su mikrofonu, televizorius, vaizdo aparatūra, magnetofonas, kopijavimo aparatas, spausdintuvas. Jos visos gali būti naudojamos kaip pagalbinės priemonės ruošiantis įvairioms veikloms (kopijavimo aparatas, spausdintuvas, skeneris), ieškant informacijos (asmeninis kompiuteris, nešiojamasis kompiuteris), kaip su grupėje esančiomis edukacinėmis technologijomis galima praturtinti grupės veiklą ir vaikų ugdymosi procesą, palengvinti ugdymą(si) ir paversti jį efektyvesniu. Vystant pažinimo kompetenciją, reikia palaikyti ir skatinti natūralų vaiko domėjimąsi aplinka, atrasti vis įvairesnius savęs, socialinės aplinkos ir gamtos pažinimo būdus, tyrinėjant visais jutimais, stebint, klausinėjant, o visa tai puikiai suteikia edukacinės technologijos.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Kalbant apie informacinių komunikacinių technologijų (IKT) – ugdymo procesą, L. Markauskaitė (1997) teigia, kad tinkamo kompiuterio bei tinkamos programinės įrangos naudojimas yra būtina, bet nepakankama sąlyga mokymo procesui. Informacijos ir komunikacijos priemonės yra efektyviai panaudojamos tik jei ugdymo įstaigose yra pakankamai tinkamos kompiuterinės technikos ir mokomosios programinės įrangos, bei ugdytojas išmano tokio darbo specifiką, moka išsirinkti tinkamas mokymo priemones ir organizuoti vaikų darbą. Pačios savaimės informacinės technologijos negarantuoja ugdymo kokybės, o netinkamai taikomos gali teikti žalos. Šiuolaikinė visuomenė švietimo sistemai ir švietimo įstaigoms kelia vis aukštesnius standartus, vien tradicinių ugdymo metodų ugdymo(si) proceso ima nepakakti, todėl reikalingi naujoviški, ugdytinių poreikius atitinkantys mokymosi metodai. Lietuvoje edukacinės technologijos ima vis labiau populiarėti, tampa ypatingai naudinga priemone ugdyme. Ugdymo turinys glaudžiai siejamas su edukacinėmis technologijomis (Auseklė ir Šteinberga, (2011). Tyrimo probleminis klausimas: kokios pažinimo kompetencijos ugdymosi galimybės taikant edukacines technologijas?

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ KOMPETENCIJOS RAIŠKA UGDYMO PROCESĖ

Agnė Gintaraitė,
dr. Sigita Saulėnienė (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 22, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: agne.gin779@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 646 06476
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Išsiaiškinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų kompetencijos raišką ugdymo procese.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, informacinių technologijų kompetencija, pedagogai, raiška

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Bėgant laikui ir sparčiai vystantis naujoms technologijoms, keičiasi daugelio veiklos sričių, tarp jų ir švietimo, prioritetinės kryptys ir tikslai. Vis dažniau ugdymo įstaigose pradedama taikyti skaitmenines technologijas, kas sąlygoja pedagogo kompetencijų kaitą. Skaitmeninė kompetencija susideda iš tokių sandų: skaitmeninio turinio, skaitmeninio komunikavimo, skaitmeninės saugos bei problemų sprendimo. Informacinių technologijų kompetenciją įgijęs asmuo geba informacines technologijas panaudoti bendravimui ir bendradarbiavimui, informacijos valdymui, įvairioms užduotims atlikti, mokymuisi, problemų sprendimui ir pan. Vieni iš ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų informacinių technologijų gebėjimų yra tokie: gebėjimas naudoti informacinių technologijų programėles vaikų meninei raiškai išreikšti ir tobulinti; gebėjimas suprasti įvairių skaitmeninių technologijų priemonių, tokių kaip fotoaparatas, kompiuteris, planšetė, interaktyvi lenta ir kt. veikimo principus, mokėjimas jomis naudotis ir t.t. Vienos iš informacinių technologijų naudojimo vaikų ugdymo procese galimybių: mokomųjų vaizdo medžiagų stebėjimas internete; bendravimas ir bendradarbiavimas nuotoliniu būdu; trumpų pranešimų, iliustracijų kūrimas; informacijos paieška internete; fotoaparato naudojimas ir kt.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Informacinių technologijų sritis sparčiai vystosi ir kinta, tad reikia nuolatinio prisitaikymo, teigia V. Targamadžė (2014). E. Rodzevičiūtės (2006) teigimu, pasaulyje vyraujantys pasikeitimai keičia ir švietimo sistemos situaciją. Pasak V. Kavaliauskienės (2005), šiais laikais iššūkiai neaplenkia ir pedagogų. Anot V. Kavaliauskienės (2005), šiandieninėje visuomenėje svarbiausia tampa pedagogo turimos kompetencijos, jo gebėjimai bei tam tikrų sričių išmanymas. M. Guney (2021) teigia, kad IT naudojimą vaikų ugdymo procese nulemia pedagogo skaitmeninis raštingumas ir jo gebėjimas veiklas, kuriose naudojamos informacinių technologijų priemonės, tinkamai pritaikyti pagal vaikų raidą. Z. G. Shatri (2020) teigimu, šiais laikais informacinės technologijos ugdymo procese tapo būtinybe, kadangi atsirado didelis poreikis atnaujinti turimas žinias ir įgyti naujų įgūdžių. Toliau teigiama, kad informacinės technologijos gali būti puikiu pagalbiniu ugdymo procese. Pasak M. Guney (2021), informacinės technologijos gali būti naudojamos įvairiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose vykstančiose veiklose: kaip pagalbini priemonė muzikos užsiėmimuose, žaidžiant žaidimus, atliekant menines užduotis, mokantis skaičiuoti ir panašiai. Anot M. Guney (2021), informacinės technologijos taikomos vaikų ugdyme kartais gali būti labiau naudingos nei tradiciniai metodai.

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KALBOS UGDYMO(SI) GALIMYBĖS NARATYVINIO ŽAIDIMO BŪDU

Vaida Nainė,
Algimantas Bagdonas (vadovas)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: vaida.nai385@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis: S 007 Edukologija

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ugdymo galimybes naratyvinio žaidimo būdu.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, kalbos ugdymas, naratyvinis žaidimas, ugdymo(si) būdai

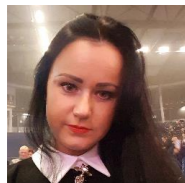
Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir išvados. Kalbos mokėjimas yra labai svarbus vaiko gyvenime, kadangi išmokus kalbėti prasiplečia vaiko žinios apie supantį pasaulį, atsiranda naujos galimybės socialinei sąveikai. Mokslininkai nustatė, jog vaiko smegenys sparčiausiai vystosi iki septynerių metų, dėl šios priežasties kalbos ugdymo galimybės yra palankiausios ikimokykliniame amžiuje. Kalbos mokymosi kokybė yra susijusi su žodyno augimu nuo 3 iki 5 m. Naratyvinio žaidimo apibrėžimas suformuluotas atsižvelgiant į mažų vaikų raidos specifiką. Pagrįsti naratyvinio žaidimo sampratą. Sąvoką naratyvinis žaidimas ir mokymasis apibrėžiami kaip vaizduote paremtas kolektyvinis vaidmenų žaidimas. Žaidimo metu vaikai kuria bendrą siužetą. Daugeliui naratyvinio ugdymo pedagogų naratyvinis žaidimas siejasi su siužetiniu vaidmenų žaidimu. Naratyvinis žaidimas dažniausia būna įkvėptas literatūrinio pasakojimo, pasakos ar istorijos ir pradiniam etape jais remiasi, tuo jis gali priminti pasakos dramatinę žaidimą.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše (2014) teigiama, jog „ikimokyklinis amžiaus tarpsnis yra vertingas pats savaime. Šiame amžiuje vyksta intensyvus biologinis vaiko smegenų brendimas, sąlygojantis vaiko prigimtinių galių sklaidą, fizinę, kognityvinę, emocinę, socialinę jo raidą bei lemiantis vaiko mokymosi mokykloje ir tolesnio gyvenimo sėkmę. Vaiko smegenų brendimą ir prigimtinių galių plėtrą skatina kokybiškas ugdymas ir ugdymasis, grindžiamas sąveika ir dialogiškumu“. Šiandien būtina mokėti išreikšti jausmus, mintis ir pageidavimus (t. y., tai ką jaučiame, galvojame ir mėgstame), todėl visiems reikia gerai išvystytos komunikacijos ir turtingos kalbos. Pasakojimo prasmės kūrimo funkcija yra priemonė, padedanti įgyvendinti kitas pasakojimo funkcijas. Teigiama jog pasakojimo kaip adaptyvaus kolektyvinio pojūčių kūrimo samprata gali labiau susieti pasakojimą su kitomis įprastomis žmonių veiklomis. Kaip vieną iš pavyzdžių galima paminėti žaidimą, kuris, kaip ir pasakojimas, yra socialinė veikla (Bietti, Tilston & Bangerter, 2019). Vaikai kalbos mokosi sociokultūriniame kontekste per socialinius žaidimus ikimokyklinio ugdymo grupėje, klausydami bendraamžių ir norėdami išreikšti save (Brodin, 2018, cit. iš Brodin & Renblad, 2020). Literatūros lietuvių kalba apie naratyvinio žaidimo pedagogiką nėra daug. Tačiau verta pastebėti, jog vienos žymiausių Lietuvos mokslininkų M. Brėdikytės straipsniai aptinkami užsienio mokslinėje literatūroje. Naratyvinio žaidimo pedagogika ir pagrindiniai jos principai aprašyti šių mokslininkų (Hakkarainen 2010; Brėdikytė 2010; Hakkarainen ir Brėdikytė 2018]) ir NEPL gairėse praktikams (Brėdikytė, 2017). Šiame darbe siekiama apibendrinti užsienio ir Lietuvos autorių analizuotus tekstus apie naratyvinio žaidimo aktualumą ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbą.

SMULKIOSIOS MOTORIKOS ĮTAKA ANKSTYVOJO AMŽIAUS VAIKŲ KALBINEI RAIDAI

Renata Krutkytė-Bumblienė,
Vaida Valalytė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: renata.kru609@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 67325414
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti smulkiosios motorikos įtaką ankstyvojo amžiaus vaikų kalbinei raidai.

Reikšminiai žodžiai: ankstyvasis amžius, kalbinė raida, smulkioji motorika

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Ankstyvajai vaiko kalbinei raidai būdingi bendri dėsningumai: pagrindinės kalbos raidos ir įsisavinimo stadijos, pagrindiniai mokymosi kalbėti etapai. Būtent ankstyvajame amžiuje vaikas įgyja pagrindinių kognityvinės raidos, smulkiosios ir stambiosios motorikos, bendravimo ir socialinių įgūdžių. Augant vaikui keliami jo ankstyvosios kalbos ugdymo uždaviniai, kurie skirti vaiko kalbą paversti prasminga, tenkintų vaiko bendravimo ir pažintinius poreikius bei plėstų vaiko kalbos žodyną. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad vaiko stambiosios ir smulkiosios motorikos gebėjimai dažniausiai formuojasi ankstyvajame vaiko amžiuje ir yra susiję su kalbinės raidos vystymusi. Kiekvienas naujas motorinis įgūdis formuojasi ankstesniųjų pagrindu. Būtent sensomotorinių funkcijų stimuliavimas yra vaiko besivystančios kalbos raktas. Teorinės literatūros analizė leido daryti prielaidą, kad žaidimai yra tinkamiausia ir priimtinausia ankstyvojo amžiaus vaikų mokymosi forma. Būtent iki 2 metų amžiaus dominuoja sensomotorinis žaidimas, kuris turi tiesioginę sąsają su kalbos raidos tobulėjimu. Ugdant ankstyvojo amžiaus vaikų kalbą galima žaisti daugybę sensomotorinių žaidimų: pirštukiniai žaidimai, veiksmas su daiktais ir žaislais, meninė veikla, žaidybinė kasdienė namų ruošos veikla, žaidinimai. Žaidžiant su vaiku sensomotorinius ir kitus žaidimus, svarbu vaiką skatinti, pagirti už pastangas, drąsinti.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiuolaikinio žmogaus aktyvus ekonominis gyvenimas, informacinių technologijų gausa kasdieniniame gyvenime, gyvos kalbos girdėjimo trūkumas, nepakankamai lavinama smulkioji motorika yra pagrindiniai veiksniai, lemiantys vaiko kalbos vystymosi sulėtėjimą lyginant su ankstesniais laikais numatytais kalbos raidos normomis.

VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO GEBĖJIMŲ UGDYMAS(IS) IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOJE

Andželika Kozlovaitė,
Jolanta Stūronaitė (vadovė)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas LT-50468
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: andzelika.ko9873@go.kauko.lt ; jolanta.sturonaite@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 60489112
Tyrimų kryptys: Socialiniai mokslai S007, Pedagogika M01

Tyrimo tikslas. Atskleisti vertinimo / įsivertinimo gebėjimų ugdymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis ugdymas, ikimokyklinio ugdymo įstaiga, įsivertinimas, vertinimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė atskleidė, kad vertinimas, tai nuolatinis vaiko pažangos fiksavimas. Įsivertinimas – ugdytinio apmąstymas apie atliktą veiklą. Šie procesai yra labai svarbūs, tai leidžia pedagogams ir vaikams stebėti, tobulinti daromą pažangą ar ugdymo procesą. Vertinimo ir įsivertinimo gebėjimai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje yra ugdomi mokytojų, kurie pateikia aiškius pavyzdžius, metodus, būdus, vertinimo kriterijus. Tai leidžia pedagogams, ne tik padėti vaikams ugdymosi procese, bet stebėti ugdymosi kokybę ir naudą. Ikimokyklinio ugdymo mokytojai, vertindami ugdytinius, naudoja formaliuosius (atliktos vaikų veiklos ir užduotys, vertinimo lentelės, diagramos, užrašai) ir neformaliuosius (stebėjimas, refleksija, pokalbis) vertinimo būdus, kurie padeda pedagogams surinkti, susisteminti ar gauti reikiamą informaciją apie ugdytinį. Vaikams, savo veiklos, darbo įsivertinimui siūlomi formalieji (įsivertinimo plakatai, kalendoriai, kortelės) ir neformalieji (sutartiniai ženklai, nykštys, šypsenėlės, „šviesoforas“, nebaigti sakiniai, grafinės formos, pokalbis – diskusija) įsivertinimo metodai. Jie pasirenkami įvertinant kiekvieno vaiko individualumą, gebėjimus, mąstymą. Pedagogas naudodamas vertinimą ir įsivertinimą pripažįsta ugdytinį, kaip aktyvų savo pažangos ir pasiekimų vertintoją, jo svarbą ugdymo procese.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Šiandieniniame pasaulyje būtina įtvirtinti gebėjimus, kurie leistų prisitaikyti prie spartėjančios kaitos sąlygų, gebėti įvertinti savo galimybes, mokytis visą gyvenimą, puoselėti bendrąsias kompetencijas, kurios bus naudingos ateityje. Kaip teigiama Valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijoje, švietimo misija – suteikti kiekvienam asmeniui savarankiško, produktyvaus, aktyvaus gyvenimo pagrindus, galimybę nuolat tobulinti savo gebėjimus ir aktyviai dalyvauti socialiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime. Vertinimo ir įsivertinimo gebėjimai šiuolaikiniame pasaulyje ir ikimokyklinio ugdymo ugdytiniui yra labai aktualūs ir reikšmingi ne tik dabar, bet ir ateityje. Neabejotina, kad ikimokyklinio amžiaus vaikai mėgsta save vertinti po skirtingų veiklų, pasirenkant įvairius savo veiklos vertinimo būdus – pradedant nuo plojimų, baigiant klausimais apie veiklos naudingumą ir t. t. Įsivertinimo skatinimas gali padėti vaikams ugdytis savarankiško mokymosi gebėjimus, prisiminti atsakomybę už savo mokymąsi ateityje.

TEORINIAI IR PRAKTINIAI VAIKŲ UGDYMO(SI) ASPEKTAI (II)

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF
CHILDREN'S EDUCATION (2)

3 METŲ AMŽIAUS VAIKŲ KALBINIŲ ĮGŪDŽIŲ LAVINIMAS, SEKANT GYVŪLINES PASAKAS

Jurgita Talalienė, Ramunė Grybienė
Deimantė Karalė (vadovas)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Kauno kolegija
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: ramune.gry414@go.kauko.lt; jurgita.tal239@go.kauko.lt ;
Telefono nr.: +370 612 00000
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Pristatyti 3-4 metų amžiaus vaikų kalbinių įgūdžių lavinimą, sekant gyvūlines pasakas.

Reikšminiai žodžiai: įgūdžiai, kalba, klasifikacija, kompetencija, komunikacija, ugdymas, pasakos

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė. Dokumentų analizė. Praktinis pritaikymas ir pavyzdžių pateikimas.

Rezultatai ir / arba išvados. Veiklų susiejimas ikimokyklinio ugdymo įstaigose su pasakų sekimu ir integracija į kalbos ugdymo modelį svarbios artikuliacijai, kalbiniam kvėpavimui, girdimajam dėmesiui ir smulkiajai motorikai. Pasakos taip pat lavina šnekamąją kalbą, pasakojimo įgūdžius, loginį mąstymą, turtina žodyną ir moko mylėti knygą. Praplečia sampratą apie pasaulį, patenkina vaikų smalsumą ir žingeidumą, bei padeda suprasti aplinkinius ir juos supantį pasaulį. Pasakos ugdo vaikų intelektą. Vaikai, kuriems sekamos ir skaitomos pasakos geriau įsimena ir atkartoja, lavėja jų atmintis. A. Einstein yra pasakęs: „Jei norite, kad vaikai būtų protingi, skaitykite jiems daug pasakų, o jei norite, kad vaikai būtų labai protingi, skaitykite jiems labai daug pasakų“.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Trejų metų amžius yra asmenybės ir kalbinių įgūdžių formavimosi laikotarpis, kurio metu vaikai smalsiai tyrinėja supančią aplinką, mėgdžioja įvairius reiškinius ir garsus, atkartoja suaugusiųjų, draugų ir pasakų veikėjų elgesį, tada sparčiai plečiasi jų kalba, turtėja žodynas, suvokimas, tobulėja sakinių struktūra. Pasakų sekimas puiki priemonė tobulinti šiuos įgūdžius. Lavinant vaiko kalbėjimą svarbu atsižvelgti į šiuos kalbos komponentus: žodyno apimtį, gramatinę kalbos sandarą, garsų tarimą, gebėjimą juos išskirti iš klausos, rišlaus pasakojimo įgūdžius. Ugdant kalbą pasakų skaitymu ir sekimu rekomenduojama, kad vyrautų žaidinimo ir žaidimo principai.

ANKSTYVOJO AMŽIAUS VAIKŲ SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS/IS IKIMOKYKLINĖJE UGDYMO ĮSTAIGOJE

Larisa Basova
Edita Dulkinienė (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: larisa.ba916@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 208404
Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti ankstyvojo amžiaus vaikų socialinių įgūdžių ugdymą/-si ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje.

Reikšminiai žodžiai: ankstyvasis amžius, socialinė kompetencija, socialiniai įgūdžiai, socialinis vystymasis, žaidimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Formuojant ankstyvojo amžiaus vaikų socialinius įgūdžius formuojami jų bendravimo, empatijos, sugebėjimo dalintis ir padėti, savikontrolės ir kiti įgūdžiai, kurie vaikui padeda vystyti socialinius santykius su bendraamžiais bei kitais suaugusiais. Socialinių įgūdžių įvaldymas ankstyvoje vaikystėje skatina sėkmingus gyvenimo rezultatus, įtraukiant socialinę gerovę ir gerą sveikatą, išsilavinimą, socialinių sunkumų vengimą ir užimtumą. Taip pat socialinių įgūdžių formavimas padeda vaikams adaptuotis mokykloje, pasiekti geresnius akademinis rezultatus, susirasti draugų, ieškoti reikiamos informacijos, prisitaikyti visuomenėje. Pedagogai formuoja vaikų socialinius ir emocinius įgūdžius per kasdienę veiklą ir pamokas su knygomis, muzika, žaidimais ir grupinėmis diskusijomis, o kiekvieno vaiko individualių poreikių įvertinimas jų kontekste yra kultūra ir šeima. Naudingiausias ir dažniausiai naudojamas metodas ugdant ankstyvojo amžiaus vaikų socialinius įgūdžius yra žaidimas. Žaisdami vaikai mokosi bendrauti, formuojasi valingas jų elgesys, žaidimas paspartina jų socializaciją.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Vienas iš svarbiausių vaikų pasiekimų yra vaiko gebėjimas bendrauti bei socializuotis jį supančioje aplinkoje. Kaip nurodo A. Kelimeler ir kt., (2020), didelę reikšmę vaiko įpročiams įgyti, užmegzti sveiką bendravimą, lengvai reikšti savo jausmus ir mintis bei ugdyti socialinius įgūdžius, tokius kaip pagalba, problemų sprendimas, bendradarbiavimas, dalijimasis informacija turi ikimokyklinio ugdymo programos, parengtos atsižvelgiant į vaiko raidos lygį pagal jo interesus ir poreikius. Ikimokyklinis ugdymas padeda ugdyti socialinius įgūdžius, socialinių problemų sprendimo įgūdžius ir skatina socialinę-emocinę vaiko adaptaciją.

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ SENSORINĖS INTEGRACIJOS SUTRIKIMAI: PRIEŽASTYS, POŽYMIAI, PAGALBA

**Rasmina Uščiauskienė,
Daiva Ramanauskienė (vadovė)**

Panevėžio kolegija, Socialinių mokslų fakultetas

Adresas: Laisvės a. 23, Panevėžys
E. puslapis: <http://www.panko.lt>
E. paštas: rasmina.usciauskiene@panko.lt
Telefona nr.: +37060561517
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų sensorinės integracijos sutrikimų priežastis ir skiriamuosius požymius, pateikti rekomendacijas ugdytojams apie veiksmingos pagalbos sensorinės integracijos sutrikimų turintiems vaikams galimybes.

Reikšminiai žodžiai: ankstyvoji vaiko raida, integracijos sutrikimai, sensorinė integracija, ugdymosi sunkumai

Tyrimo metodai. Temos atskleidimui taikoma mokslinės literatūros bei kitų informacijos šaltinių analizė ir empirinis tyrimas. Mokslinės literatūros analizės metodas padeda atskleisti sensorinės integracijos sutrikimų, pasireiškiančių ankstyvaisiais raidos laikotarpiais priežastis, įvardinti sutrikimo požymius, atpažinimo ženklus. Empirinio tyrimo metu, taikant kokybinę turinio analizę, įvertinami sensorinės integracijos sutrikimų turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi sunkumai, išryškintos veiksmingiausios pagalbos priemonės.

Rezultatai ir / arba išvados. Sensorinė integracija yra svarbus, dar prieš vaikui gimstant prasidedantis, sudėtingas neurologinis procesas – gebėjimas priimti, jungti, sisteminti, jutimais įvertinti gaunamą informaciją ir atitinkamai į ją reaguoti. Adaptyviam vaiko vystymuisi būtini regos, klausos, skonio, uoslės, lytėjimo, pusiausvyros, koordinacijos, kūno suvokimo pojūčiai. Tinkamai funkcionuojanti sensorinė integracija sąlygoja kokybišką vaiko smegenų vystymąsi, jo fizinių ir psichinių sistemų raidą, pažintinę, emocinę, socialinę brandą. Pasitaikančių sensorinės integracijos sutrikimų priežastys susijusios su paveldimumu, kenksmingais aplinkos faktoriais, netinkamu motinos elgesiu nėštumo metu, gimdymo traumomis. Sutrikimai būdingi neišnešiotiems, cerebriniu paralyžiumi sergantiems kūdikiams bei vaikams, kuriems diagnozuoti raidos sutrikimai. Dėl jutimo procesų disfunkcijų šie vaikai patiria mokymosi, dėmesio koncentracijos, smulkiosios ir stambiosios motorikos valdymo bei koordinacijos sunkumų. Siekiant sušvelninti sensorinės integracijos sutrikimų sukeltas problemas, rekomenduojama taikyti sensorinės dietos metodą, kuris nereikalauja specialiai įrengtos aplinkos, yra lengvai prieinamas ikimokyklinio ugdymo įstaigos ugdytojams ir gana efektyvus. Rekomenduojama pasitelkti ir kitas veiksmingas priemones – individualiai vaikui parinktą sensorinių dirgiklių sumą, raminančius ar aktyvinančius pratimus, visas jutimo sistemas lavinančias užduotis, sąmoningą energijos reguliavimą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Lietuvoje sensorinės integracijos tema yra vis dar mažai pažinta. Ugdytojams trūksta ne tik informacijos apie sensorinės integracijos sutrikimus, bet ir profesionalių įrankių, leidžiančių pažinti mažų vaikų sensorinės integracijos problemas, parinkti jiems tinkamus pagalbos būdus ir priemones. Mokytojai nėra pasirengę ir nežino, kaip sušvelninti sensorinės integracijos sutrikimų ankstyvajai vaiko raidai padarytą žalą, kaip kasdieninėse veiklose tenkinti individualius sensorinius poreikius. Išvardintos priežastys motyvavo gilintis į mažai analizuotą problemą, kurios aktualumas ir reikšmingumas ugdytojams abejonių nekelia.

3 – 4 METŲ AMŽIAUS VAIKŲ SAKYGINĖS KALBOS UGDYMO(SI) GALIMYBĖS DAILĖS VEIKLOJE

**Edita Masienė,
Jolanta Stūronaitė (vadovė)**
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas LT-50468
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/>
E. paštas: edita.ma9487@go.kauko.lt, jolanta.sturonaite@go.kauko.lt
Telefona nr.: +370 676 74659
Tyrimų kryptys: Socialiniai mokslai S 007, Pedagogika M01

Tyrimo tikslas. Atskleisti 3 – 4 metų amžiaus vaikų sakytinės kalbos ugdymo(si) galimybes dailės veikloje.

Reikšminiai žodžiai: dailė, dailės priemonės, ikimokyklinis amžius, kalbos ugdymas, sakytinė kalba, smulkioji motorika

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, kurios tikslas atskleisti 3 – 4 metų amžiaus vaikų sakytinės kalbos ugdymosi galimybes dailės veikloje.

Rezultatai ir / arba išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė: kalbos raida - nenutrūkstamas procesas, vykstantis visą gyvenimą, tačiau ikimokykliniame amžiuje kalba lavėja sparčiausiai. Kiekvieno vaiko kalbos raida individuali. Ugdant vaikų šnekamąją kalbą svarbus bendravimas, užsiėmimas veikla, skatinančia kalbėti - sąlygos ir galimybės natūraliai vaikų kalbos plėtotei. Sakytinės kalbos ugdymas turtina vaikų žodyną, gerina tarimą bei tobulina bendravimo įgūdžius. Dailės veikla kuria prielaidas sakytinės kalbos ugdymui(si): naudodami įvairias priemones, medžiagas, technikas vaikai patiria išpūdžių ir pojūčių įvairovę, tai pastiprina motyvaciją veiklai, skatina dalintis potyriais; naudojant įvairią vaizdinę medžiagą (paveikslus ir kt.) vaikai įtraukiami į dialogus, diskusijas ar pasakojimų kūrimą. Taip žodynas pildomas naujais žodžiais. Siekiant ugdyti vaikų gražią ir taisyklingą kalbą, svarbu lavinti ir smulkiąją motoriką. Tam tinkamos dailės veiklos, kur lavinami pirštų judesiai (darbeliai iš gamtinės medžiagos, piešimas pirštais, karpymas ir kt.).

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Kalba suteikia vaikui galimybę bendrauti ir kaupti žinias apie supantį pasaulį. Netaisyklingai ar neaiškiai kalbantis vaikas negali kokybiškai bendrauti su aplinkiniais, tai gali lemti psichinės raidos ar socializacijos sutrikimus, ko pasakoje ateityje gali sutrikti ir vystymasis.

Vaikai pradėdami lankyti darželį ateina kalbėdami tiek kiek išmoko savo artimoje aplinkoje. Kaip plėtosis ir ugdysis vaikų sakytinė kalba priklauso nuo keleto veiksnių: kalbinės ir ugdomosios aplinkos, pedagogo kvalifikacijos, ugdymosi turinio. Ikimokykliniame amžiuje labai sparčiai formuojasi kalbiniai procesai, todėl norint, kad stiprėtų vaikų kalbinė kompetencija privalu lavinti sakytinę ir rašytinę kalbą. Kuo anksčiau sakytinė kalba bus pradėta ugdyti, tuo geresnių rezultatų bus pasiekta, juolab, kad tretieji ir ketvirtieji vaiko metai yra imliausi kalbos mokymuisi 3 - 4 metų vaikui vienas iš priimtinausių ir smagiausių užsiėmimų yra dailės veikla. Mokslinėje literatūroje aptariama dailės nauda vaiko socialiniams, kalbiniais ir mąstymo įgūdžiams. Yazici, E. (2017) teigia, kad vaikai dalyvaudami dailės veikloje ugdomi sąmoningumą kalbėti apie tai ką, ką mato, piešia ar tapo. Tai suteikia kūrybinės laisvės išraišką ir turi ugdomąjį - lavinamąjį poveikį vaiko kalbos raidos vystymuisi.

Akivaizdu, kad dailės veiklos turi poveikį vaikų kalbos ugdymuisi, tačiau mokslinėje literatūroje menkai aptariama, kokios dailės veiklos, darbo būdai, priemonės tinkamiausi vaikų sakytinės kalbos ugdymui(si).

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ SVEIKATOS SAUGOJIMO KOMPETENCIJOS UGDYMAS(IS) LAUKO APLINKOJE

Lina Kazieliene

Kauno r. Kačerginės mokykla - daugiaviečių centras

Nijolė Meškeliene (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės pr. 20, LT-50468 Kaunas
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: nijole.meskeliene@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 600 23976
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymo(si) galimybes lauko aplinkoje.

Reikšminiai žodžiai: sveikata, sveikatos kompetencija, sveikatos ugdymas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausos duomenų kokybinė analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Vaiko ikimokyklinio amžiaus laikotarpis yra labai svarbus tarpsnis sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymui(si). Kad vaikas augtų sveikas, ugdymosi procese turi įgyti gebėjimų, žinių ir supratimo fizinio aktyvumo ir kasdieninio gyvenimo, savireguliacijos ir savikontrolės srityse. Sveikatos ugdymui daug įtakos turi pedagogų sveikatos raštingumas, kuris apima, žinias, motyvaciją ir gebėjimus šioje srityje bei bendradarbiavimas su tėvais, ugdant vaikų sveikatos saugojimo kompetenciją. Ugdomoji veikla lauko aplinkoje gali būti naudojama ne tik kaip tyrinėjimo, eksperimentavimo, bet kartu gali būti ir sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymo erdvė. Pedagogų nuomone svarbu ugdyti vaiko sveikatos saugojimo kompetenciją ikimokykliniame amžiuje, nes šiame amžiuje formuojasi pagrindiniai fizinio aktyvumo, kasdieninio gyvenimo, savivokos ir savikontrolės įgūdžiai, kurių prireiks tolimesniame gyvenime. Nors informantai teigė, jog lauko grupė turi geras sąlygas vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymui, tačiau kai kurie išvelgė, jog bendradarbiavimas tarp įstaigoje dirbančių specialistų nėra pakankamas, daugelis pedagogų išreiškė, jog lauko aplinkoje daugiau plėtojamas vaikų fizinis aktyvumas ir kasdieniniai gyvenimo įgūdžius, kiek mažiau dėmesio skiriama savivokos ir savireguliacijos įgūdžių plėtojimui. Apklausos metu pastebėta, kad pedagogai ugdydami vaiko vidinę kontrolę daugiausiai dėmesio skiria pokalbiams ir aiškinimui, tačiau niekas nepaminėjo, kaip mokintis valdyti emocijas, naudojant tam žaidimus, įvairias veiklas. Pedagogai taip pat paminėjo, jog galėtų būti daugiau mokymų apie vaikų sveikatos ugdymą pritaikytą lauko pedagogikoje. Informantų nuomone, kad lauko aplinkoje būtų efektyvesnis vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymas, reiktų stiprinti ryšį tarp tėvų ir pedagogų, įtraukiant tėvus į projektus, dalintis gerą patirtimi.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Sparčiai besikeičiančioje ir dinamiškoje aplinkoje, siekiant gyvenimo visavertiškumo yra svarbu išmokyti sveikai ir saugiai gyventi. Šiuos gebėjimus reikia pradėti ugdyti ankstyvoje vaikystėje. Lietuvoje vis populiarėja inovatyvi praktika darželiuose, kai ugdomoji veikla perkeliama į lauko aplinką tiek darželio tiek už darželio ribų ir ugdymas vyksta po atviru dangumi dar kitaip vadinamas ugdymu be sienų, kur lauko aplinka naudojama ne tik kaip tyrinėjimo, eksperimentavimo, bet kartu ir sveikatos stiprinimo bei sveikatos saugojimo kompetencijos ugdymo(si) erdvė.

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KŪRYBIŠKUMO UGDYMAS(IS) TAIKANT INFORMACINES IR KOMUNIKACINES TECHNOLOGIJAS

Monika Eidukevičiūtė

dr. Algimantas Bagdonas (vadovas)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: monika.eid386@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis: S 007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymo(si) galimybes taikant informacines ir komunikacines technologijas.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, informacinės ir komunikacinės technologijos, kūrybiškumas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir išvados. Vaiko kūrybiškumo ugdymas(is) siejamas su pedagogų kūrybiškumo, ugdymo aplinkomis šeimoje, ugdymo įstaigoje taikomų metodikų ir ugdymo priemonių pasiūla, paties vaiko individualiosiomis savybėmis. Ikimokykliniame amžiuje ugdomas kūrybiškumas vaikui suteikia daugiau galimybių kituose raidos etapuose, efektyvina mokymąsi ir bendravimą, komunikaciją, konfliktų sprendimą. XXI amžius yra informacinių ir komunikacinių technologijų pasaulis, kuris išsiskverbia ir yra taikomas visose srityse. Šios technologijos sudaro galimybes gebėjimams, kompetencijoms, komunikacijai plėtoti. Įtraukus IKT priemones į ugdymo(si) procesą vaikai daug ilgiau įsimena informaciją, vizualiai įsivaizduoja objektus ar daiktus. IKT priemonės galima naudoti kaip daugiaviečių priemones, įtraukti į procesą bet kurioje temoje. Šiuolaikiniai vaikai nuo ankstyvojo amžiaus įpranta naudotis informacinėmis technologijomis, todėl pedagogams svarbu panaudoti šių technologijų privalumus ugdant kūrybiškumą. Pedagogas turi sudaryti patrauklią, inovatyvią, žaismingą, palankią ir saugią aplinką vaikų kūrybiškumo skatinimui. Svarbu įtraukti naujų tendencijų ir integruoti technologijas. Pedagogo įsitraukimas į ugdymo(si) procesą ir tikslingų priemonių parinkimas lemia tolimesnį vaiko gebėjimą ugdyti(s) kūrybiškumą jam priimtinausiu būdu. Dabarties vaikai IKT pagalba išsiugdo reikiamas kompetencijas greičiau, jiems labiau priimtinesniu būdu ir forma, todėl yra naudotini ikimokyklinio ugdymo įstaigoje kūrybiškumui ugdyti.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. IKT sudaro sąlygas bei galimybes gerinti švietimo aktualumą ir kokybę. Šių technologijų poveikis ugdymo(si) procesui tapo reikšmingas, nes palengvina mokymo ir mokymosi procesą, sukuria palankią mokymosi aplinką, padeda besimokantiems ugdyti kūrybinį mąstymą ir pasitikėjimą savimi. Informacinės ir komunikacinės technologijos atvėrė naujus iššūkius kokybiškam švietimui, pakeitė daugelį gyvenimo aspektų. Šiandien kompiuteriai, planšetės ir mobilieji telefonai yra kasdienio gyvenimo dalis. Dėl to informacinės ir komunikacinės technologijos (IKT) integruojamos į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas. IKT įrenginiai suteikia naujų galimybių ugdymui švietimo įstaigose. Skaitmeninės priemonės padeda mokytis, susipažinti ir ugdyti socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikavimo bei meninės kompetencijos plėtoti (Papadakis, Stamatios, Kalogiannakis, Zaranis, 2021). Ikimokyklinio amžiaus vaikai tinkamoje ir saugioje aplinkoje gali skatinti savo kūrybiškumą, išradingumą ir sumanumą. Informacinių ir komunikacinių priemonių įtraukimas į ugdymo(si) procesą įkvepia vaikus įgyvendinti savo sumanymus, sąveikauti su bendraamžiais, sukurti dinamiškas mokymosi sąlygas, kurias įgalina, paskatina ir praturtina vaikų kūrybiškumą (Freiman & Robichaud, 2021). Mūsų visuomenėje informacinės ir komunikacinės technologijos daro didelę įtaką vaikų vystymuisi. Naujasis skaitmeninis pasaulis lemia ikimokyklinio amžiaus vaikų socialinį elgesį ir požiūrį į pasaulį. Šių dienų vaikai auga apsupti skaitmeninės informacijos ir priemonių.

ŽAISLŲ SPALVŲ REIKŠMĖ ANSTYVOJO AMŽIAUS VAIKŲ VYSTYMUISI

Abigailė Venslovaitė¹, dr. Inga Valentinienė²
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: abigaile.ven055@go.kauko.lt
Telefonu nr.: +370 625 13421
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas, P02

Tyrimo tikslas. Išanalizuoti kokią reikšmę ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymui turi skirtingų spalvų žaislai ir sudaryti rekomendacijas jų dizainui.

Reikšminiai žodžiai: kūdikių spalvų matymas, spalvų įtaka vystymuisi, žaislų dizainas, žaislų spalva

Tyrimo metodai. Atlikta palyginamoji specializuotų ryškaus ir neryškaus dizaino žaislų analizė. Išanalizuotos vaikų spalvų matymo ypatybės, naujausios kuriamų žaislų tendencijos, bei sudarytos rekomendacijos ankstyvojo amžiaus vaikų vystymuisi teigiamos įtakos turinčių ryškiaspalvių žaislų dizainui.

Rezultatai ir / arba išvados. Tyrimo metu išanalizuotos ankstyvojo amžiaus vaikų spalvų matymo ypatybės bei ištirta kokią reikšmę turi ankstyvojo amžiaus vaikų vystymuisi ryškaus dizaino žaislai. Tyrimo rezultatų palyginimui išanalizuotos naujausios kuriamų žaislų vaikams tendencijos. Atlikus tyrimą sudarytos rekomendacijos ankstyvojo amžiaus vaikų vystymuisi teigiamos įtakos turinčių ryškiaspalvių žaislų kūrimui.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Spalvos, bei jų derinių tipai turi didelį estetinį, bei emocinį poveikį ankstyvojo amžiaus vaikams. Šis poveikis atskleidžia vaikams juos supančio pasaulio grožį. Spalvos, kurios veikia vaikų emocijas, tai pat dalyvauja meninių veiklų procese, leidžia formuotis meniniam skoniui, dėl to, svarbu ugdyti vaikų spalvinį skonį, leidžiant jiems susipažinti su kuo daugiau spalvų, nuo pat ankstyvosios vaikystės. Šiuo metu populiaru tendencija, gyvuojanti jau keletą metų, keičianti tradicines ryškias žaislų kūdikiams spalvas į prislopintus, neutralius tonus, kaulo, smėlio ir kreminės spalvos.

Nustatyta, jog minimalistinio dizaino ir neutralių spalvų žaislai (1-2 pav.) nedžiugina vaikų taip, kaip ryškiaspalviai (3 pav.), kontrastingų spalvų žaislai. Atsižvelgiant į šias išvadas sudarytos rekomendacijos ankstyvojo amžiaus vaikų vystymuisi teigiamos įtakos turinčių ryškiaspalvių žaislų dizainui, rekomendacijos padėtų spręsti vaikų susidomėjimo žaislais problemas bei padėtų vystymuisi.

¹ Abigailė Venslovaitė, abigaile.ven055@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafikos) studijų programos II kurso studentė. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentinienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Neutralių spalvų mediniai žaislai, Anjali Sembee, 2022

2 pav. Neutralių spalvų kambarys, Anjali Sembee, 2021

3 pav. Vaikai su ryškaus dizaino žaislais, Roxane Liddell, 2013

IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJŲ KOMPETENCIJOS IR JŲ TOBULINIMAS

Agnė Medolinskienė, Roneta Tamošaitienė
Rimanta Pagirienė (vadovė)
Panevėžio kolegija, Socialinių mokslų fakultetas

Adresas: Laisvės a. 23, Panevėžys
E. puslapis: www.panko.lt
E. paštas: agne.sataite@panko.lt
Telefono nr.: +370 674 73330
Tyrimų kryptis (-ys): S007 Edukologija, M01 Pedagogika

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio ugdymo mokytojų kompetencijas ir jų tobulinimo ypatumus.

Reikšminiai žodžiai: bendroji kompetencija, ikimokyklinis ugdymas, profesinė kompetencija

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir švietimo dokumentų analizė, anketinė apklausa.

Rezultatai ir / arba išvados. Mokslinės literatūros ir švietimo dokumentų analizė atskleidė, kad mokytojui būtinos bendrosios (bendrakultūrinė, komunikacinė ir informacijos valdymo, bendravimo ir bendradarbiavimo, vadybinė, tiriamosios veiklos) ir profesinės kompetencijos, apimančios ugdytinių pažinimą, ugdymo(si) aplinkos kūrimą, ugdymo(si) turinio ir proceso modeliavimą ir realizavimą, ugdytinių pasiekimų vertinimą bei profesinį tobulėjimą. Tyrimo, kuriame dalyvavo 102 respondentai, duomenimis, ikimokyklinio ugdymo mokytojui ypač svarbios komunikacinė ir bendradarbiavimo bei visos profesinės srities kompetencijos. Nuolat tobulinti savo kompetencijas mokytojus skatina vidinė motyvacija. Pasak respondentų, priimtinausi kompetencijų tobulinimo būdai yra 1-2 dienų seminarai bei ilgesnės trukmės kursai ir mokymai, o jų pasirinkimą lemia įgyjamos žinios, gebėjimai bei mokymų turinys. Kita aktuali mokymosi forma – savišvieta, šiuo atveju pedagogai dažniausiai renkasi informacijos paiešką internetu. Apklausoje dalyvių teigimu, svarbu, kad mokymuisi būtų sudarytos tinkamos sąlygos: ikimokyklinių įstaigų vadovų palaikymas ir skatinimas, mokymų pasiūla ir galimybė laisvai juos pasirinkti pagal įstaigos ir asmeninius poreikius bei finansavimo užtikrinimas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Nuolatiniai išorinio pasaulio pokyčiai kelia didelius iššūkius mokyklai, sąlygoja ir vis aukštesnius reikalavimus pedagogams. Mokytojo profesinė kompetencija – jo profesinės žinios, įgūdžiai, įsitikinimai ir motyvacija – yra esminis mokytojo profesinės gerovės ir sėkmės rodiklis. Visos mokytojui reikalingos kompetencijos yra įvardintos „Mokytojo profesijos kompetencijos apraše“ (2007). Dokumente mokytojo kompetencijos skirstomos į bendrakultūrinę kompetenciją, bendrąsias ir profesines kompetencijas. Tačiau jau keleri metai yra rengiamasi atnaujinti kompetencijų sąrašą, stengiantis jį pritaikyti prie šių dienų reikalavimų. Ikimokyklinio ugdymo mokytojai atlieka reikšmingą vaidmenį padėdami vaikams sukurti tvirtus ugdymo(si) pagrindus, todėl jie privalo nuolat atnaujinti savo žinias, o jų profesinė veikla yra nuolatinis augimas, siejamas su noru būti įvertintu, kaip savo profesijos atstovu. Mokytojų kompetencijas ir jų tobulinimą nagrinėjo nemažai užsienio ir lietuvių autorių, tačiau ikimokyklinio ugdymo mokytojų kompetencijų tobulinimo klausimai sulaukia mažiau tyrėjų dėmesio.

VIRTUALIOS PARODOS

Virtual exhibitions

XX-ąją tarptautinę mokslinę studentų konferenciją „Idėjų forumas 2023“ lydinti virtuali grupinė studentų paroda „Kūrybos paviršiai“

Parodos dalyviai / Participants of the Exhibition: Dovilė Deveikytė (LT), Alina Kusaitė (LT), Ema Remeikytė (LT), Emilija Bertašiūtė (LT), Emilija Piekautaitė (LT), Fausta Skudrytė (LT), Gabija Radzevičiūtė (LT), Gabija Žymančiūtė (LT), Nida Dubosaitė (LT), Paulina Vitauskaitė (LT), Rūta Jurgaitytė (LT), Samanta Skromovaitė (LT), Skaistė Rugieniūtė (LT), Skirmantė Baltrušytė (LT), Elvita Kotāne (LV), Evita Strode (LV), Gita Līpenīte-Čudarāne (LV), Ineta Auzāne (LV), Iveta Kirlytė (LT), Justina Živatkauskaitė (LT), Miglė Sarvutytė-Gailiūnienė (LT), Monika Rasciute (DE), Rita Tarasevičienė (LT), Viktorija Daņileviča (LV), Augustina Budžiulytė (LT), Monika Imbrasaitė (LT), Laurinta Praščiūnaitė (LT), Aurelija Nečionytė (LT), Beatričė Nėniūtė (LT), Rokas Sakalauskas (LT), Ugnė Paškevičiūtė (LT), Gabija Mikalopaitė (LT)

Parodos kuratorė / Exhibition Curator: Ainė Jacytė

Parodos dizaino autorius / Author of the Design of the Exhibition: Juozas Dundulis

Meno kūrinio paviršius yra elementas, į kurį žiūrovas pirmiausiai atkreipia savo dėmesį. Darbo paviršius yra lyg membrana, dengianti gilesnius jo sluoksnius. Todėl unikalios vizualinės kalbos, kuriamos meninės raiškos priemonėmis, paieškos studentų iš Lietuvos, Latvijos ir Vokietijos, dalyvaujančių XX-ąją tarptautinę mokslinę studentų konferenciją „Idėjų forumas 2023“ lydinčioje virtualioje grupinėje parodoje „Kūrybos paviršiai“, darbuose yra labai svarbios.

Parodoje kūrinius eksponuojantys jaunieji menininkai inspiracijų įtaigiai vizualinei kalbai semiasi iš skirtingų šaltinių. Vieni jų stebi supančią aplinką, dėmesingai tyrinėja subtilius kasdienybės niuansus darbuose perteikdami juos spalvų susiliejimais, sluoksniais, skirtingomis faktūromis (Elvita Kotāne, Evita Strode, Gita Līpenīte-Čudarāne, Viktorija Daņileviča, Ineta Auzāne, Miglė Sarvutytė-Gailiūnienė, Augustina Budžiulytė, Monika Imbrasaitė, Laurinta Praščiūnaitė, Aurelija Nečionytė, Beatričė Nėniūtė, Rokas Sakalauskas, Ugnė Paškevičiūtė, Gabija Mikalopaitė). Kitiems – įkvėpimu tampa gamta, kurios įvairovėje jie atranda laisvę eksperimentuoti, ieškoti kūrybai netradicinių medžiagų (Dovilė Deveikytė, Alina Kusaitė, Ema Remeikytė, Emilija Bertašiūtė, Emilija Piekautaitė, Fausta Skudrytė, Gabija Radzevičiūtė, Gabija Žymančiūtė, Nida Dubosaitė, Paulina Vitauskaitė, Rūta Jurgaitytė, Samanta Skromovaitė, Skaistė Rugieniūtė, Skirmantė Baltrušytė). Architektūra jaunuosius menininkus taip pat inspiruoja. Sudominusių savo istorija, lokacija pastatų interjerus studentai, pasirinkdami subtilias medžiagas, minimalų koloritą, aiškias, griežtas geometrinės formas, įgalina naujoms veikloms (Iveta Kirlytė, Rita Tarasevičienė). Stebėdami supančią aplinką ir ieškodami skirtingų įkvėpimo šaltinių, jaunieji kūrėjai plečia savo fantaziją, kurią klasikinėmis raiškos priemonėmis atskleidžia groteskiškose kompozicijose (Justina Živatkauskaitė) ar, priešingai, jautriuose, poetiškuose kūriniuose (Monika Rasciute).

The surface of an artwork is the element the viewer notices first. It is like a membrane that covers the deeper layers of the artwork. Therefore, the search for a unique visual language created using the tools of artistic expression in the artworks of the students from Lithuania, Latvia, and Germany, the participants of the virtual group exhibition “Surfaces of Creation” accompanying the 20th International Scientific Students’ Conference “Forum of Ideas 2023”, is very important.

Young artists draw inspiration for their compelling visual language from different sources. Some of them observe the surroundings and attentively explore the subtle nuances of daily life, conveying them in their artworks through colour fusions, layers, and different textures (Elvita Kotāne, Evita Strode, Gita Līpenīte-Čudarāne, Viktorija Daņileviča, Ineta Auzāne, Miglė Sarvutytė-Gailiūnienė, Augustina Budžiulytė, Monika Imbrasaitė, Laurinta Praščiūnaitė, Aurelija Nečionytė, Beatričė Nėniūtė, Rokas Sakalauskas, Ugnė Paškevičiūtė, and Gabija Mikalopaitė). For others, inspiration is nature. In its diversity, they find the freedom to experiment and search for unconventional materials (Dovilė Deveikytė, Alina Kusaitė, Ema Remeikytė, Emilija Bertašiūtė, Emilija Piekautaitė, Fausta Skudrytė, Gabija Radzevičiūtė, Gabija Žymančiūtė, Nida Dubosaitė, Paulina Vitauskaitė, Rūta Jurgaitytė, Samanta Skromovaitė, Skaistė Rugieniūtė, and Skirmantė Baltrušytė). Architecture also inspires young artists. By choosing subtle materials, minimal colours and clear, strict geometric shapes, the students empower the interior of the buildings they are interested in because of their history and location for new activities (Iveta Kirlytė, Rita Tarasevičienė). Observing their surroundings and looking for different sources of inspiration, young artists enhance their imagination. Using classical means of expression, they create grotesque compositions (Justina Živatkauskaitė) or, on the contrary, sensitive, poetic artworks (Monika Rasciute).

Parodos nuoroda: https://ideasforum.kaunokolegija.lt/Kurybos_pavirsiai/

Edukacinių programuojamų robotų „Blue-bot“ kelionė keturmečių grupėje

Parodos autorė / Exhibition author: Kristina Žvinklytė, Vilniaus lopšelis-darželis „Vaidilutė“ ikimokyklinio ugdymo mokytoja

Vadovė / Lecturer: dr. Renata Kondratavičienė, Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto docentė

Vilniaus lopšelio-darželio „Vaidilutė“ ikimokyklinio ugdymo mokytoja Kristina Žvinklytė ir Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto dr. Renata Kondratavičienė kviečia į virtualią projekto „Edukacinių programuojamų robotų „Blue-bot“ kelionė keturmečių grupėje“ parodą.

2022 m. spalio mėnesį Vilniaus lopšelyje-darželyje „Vaidilutė“ 4–5 metų amžiaus vaikų grupės „Voveraitės“ aplinka virto į „Grybų karalystę“. Miško voveraitė padovanojo mažiesiems plakatą „Grybai“. Vaikai, tyrinėdami plakatą, ieškojo pažįstamų grybų, bandė juos pavadinti. Kartu su mokytoja Kristina jie ieškojo atsakymų į iškilusius klausimus darželio grupės bibliotekoje ir internetinėse enciklopedijose. Mažieji atsinešę iš namų nuotraukų, kuriose užfiksuotos grybavimo akimirkos, noriai pasakojo vieni kitiems, kas jose pavaizduota. Labiausiai patikusius grybus jie vaizdavo piešiniuose, kurių paroda galėjo gėrėtis net tik darželio grupės vaikai, tėvai, darželio darbuotojai, bet ir kitų grupių vaikai.

Mokytojai Kristinai, apsirengusiai grybautojos rūbais ir laikančiai pilną pintinę grybų, įėjus į grupę, mažieji džiaugėsi galėdami apžiūrėti tikrus grybus, juos skaičiuoti, lyginti pagal dydį ir spalvą, tyrinėti juos pro padidinamąjį stiklą. Vaikams tyrinėjant miško grybus į svečius atvyko edukacinė bitutė-robotas „Blue-Bot“. Mažieji sukūrė edukacinės veiklos kilimėlį su grybų paveikslėliais, kad galėtų supažindinti „Blue-Bot“ robotą su grybais. Vaikai mokėsi programuoti robotą, sukurti nesudėtingą kelių komandų programą, kad nuvestų jį prie mažiesiems labiausiai patikusio grybo. Vaikai, paspaudę mygtuką „Go“, stebėjo roboto kelionę iki grybo, aiškinosi, ar pavyko teisingai robotą užprogramuoti. Nepavykus – ieškojo klaidos ir iš naujo bandė programuoti robotą, kad jis pasiektų tikslą.

Kristina Žvinklytė, a pre-school teacher at the “Vaidilutė” preschool-kindergarten in Vilnius, and Renata Kondratavičienė, an associate professor at the Vilnius College, invite you to the virtual exhibition of the project “The journey of educational programmable robots “Blue-bot” in a group of four-year-old children.”

In October 2022, the environment of the “Voveraitė” group of 4–5-year-old children in the “Vaidilutė” preschool-kindergarten in Vilnius turned into the “Kingdom of Mushrooms”. The forest squirrel gave the children a poster “Mushrooms”. While studying the poster, the children looked for familiar mushrooms and tried to name them. Together with teacher Kristina, the children looked for answers to the questions in the kindergarten group library and online encyclopedias. The children brought photos from home that captured moments of children’s mushrooming, and they eagerly told each other what was depicted in them. The children depicted the mushrooms they liked the most with drawings. The exhibition of children’s drawings could be enjoyed not only by children of the kindergarten group, parents, kindergarten employees, but also by children of other groups.

When teacher Kristina entered the group dressed as a mushroom picker with a basket full of mushrooms, the children were happy to explore real mushrooms, count them, compare them by size and color, and explore them with a magnifying glass. While the children were exploring forest mushrooms, the educational robot “Blue-Bot” came to visit the children. The children created an educational activity mat with pictures of mushrooms to introduce the educational robot “Blue-Bot” to forest mushrooms. The children learned to program the robot, to create a simple multi-command program to guide the robot to the mushroom they liked the most. The children, after pressing the “Go” button, watched the robot’s journey to the mushroom and wondered if they managed to program the robot correctly. If it fails, look for the error and try to reprogram the robot to reach the goal.

Parodos nuoroda: <https://www.youtube.com/watch?v=TuCmoplBhy8>

Grupinė Objektinio meno studijų programos studentų paroda „Meninė gamtos ekspresija pavasari“

Teksto autorė / The Author of the Text: Monika Imbrasaitė

Parodos kuratorės / Exhibition Curators: Monika Imbrasaitė, Sigita Grabliauskaitė

Gamtos formų studijose išryškinamas įvairiapusis ir žavingas gamtos pasaulio floros ir faunos grožis. Parodą puošia kvapą gniaužiantis dekoratyvinių iliustratyvių kompozicijų rinkinys, kurio kiekvienas kūrinys yra kruopščiai sukurtas taip, kad įkūnytų individualų studento gamtos suvokimą ir interpretaciją. Šie išskirtiniai kūriniai – grafiniai piešiniai atskleidžia jaunųjų menininkų meistriskumą išgauti subtilias detales, niuansuotas tekstūras ir ryškius gamtos atspalvius. Nesvarbu, ar vaizduojamas švelnus kiaulpienės išsiskleidimas, ar didingas sklandančio paukščio buvimas, kiekvienas kūrinys kviečia stebėtoją pasmalsauti užburiančiu ir nuolat besikeičiančiu gamtos pasauliu. Ši įspūdinga paroda kviečia tyrinėti ir įvertinti gamtos pasaulio stebuklus ir magiją, atskleidžiant dažnai nepastebimus, tačiau nepaprastus floros ir faunos bruožus.

Menininkų kūrybiškumas ir įgūdžiai yra akivaizdūs kiekviename meno kūrinyje – geba interpretuoti ir pritaikyti gamtos grožį naujais ir įdomiais būdais, palikdami stebėtoją sužavėtą. Eksponuojamos dekoratyvinės ir iliustratyvios kompozicijos ne tik estetiškos, bet ir suteikiančios gilesnę prasmę: kiekviena iš jų simbolizuoja studentų meninį meistriskumą, kaip pagarbą ir susižavėjimą gamtos pasauliu. Jie suteikia naują perspektyvą – įprastumą paverčia nepaprastumu ir leidžia naujoviškais ir unikaliais būdais patirti gamtos didybę ir subtilumą, taikant savo tolimesniuose meniniuose sprendimuose. Atskleidžiamas išskirtinis grožis ir įvairovė, akcentuojama meno transformacinė galia įkvėpti, ugdyti ir įgilinti mūsų suvokimą apie mus supantį pasaulį.

Šios parodos kūriniai ne tik demonstruoja studento žingeidumą bei jo požiūrį į gamtos grožį, bet ir išryškina meistriską išieškotą kompozicinių elementų taikymą. Naudodami simetriją, asimetriją, disimetriją, proporcijas, kontrastą, niuansus, ritmą ir harmoniją, jaunieji menininkai tolimesniame kūrybos procese sukūrė unikalias kompozicijas, kurias vėliau gali taikyti stiklo, keramikos, odos, tekstilės studijose. Šie komponavimo principai yra būtini ne tik kuriant estetiškai patrauklius meno kūrinius, bet jie taip pat atlieka svarbų vaidmenį suvokiant ir interpretuojant vaizdinę informaciją. Sukurtos gamtos studijų praktikos metu naujos siužetinės kompozicijos liudija menininkų kūrybiškumą ir išradingumą per savo meną išryškinti gamtos grožį. Tai unikali galimybė pasinerti į žavingą gamtos pasaulio spindesį ir išvelgti žmogaus proto vaizduotę ir kūrybinį potencialą.

Studies of natural forms highlight the diverse and fascinating beauty of the flora and fauna of the natural world. The exhibition is graced by a breath-taking array of decorative illustrative compositions, each piece carefully crafted to embody the student's individual perception and interpretation of nature. These exceptional works – graphic drawings reveal the mastery of young artists to extract delicate details, nuanced textures and bright shades of nature. Whether depicting the gentle unfolding of a dandelion or the majestic presence of a gliding bird, each piece invites the viewer to inquire into the enchanting and ever-changing natural world. This spectacular exhibition invites to explore and appreciate the wonders and magic of the natural world, revealing the often overlooked yet remarkable features of flora and fauna.

The creativity and skill of the artists is evident in each piece of art, with the ability to interpret and apply the beauty of nature in new and interesting ways, leaving the viewer enthralled. The decorative and illustrative compositions on display are not only aesthetic, but also have a deeper meaning: each of them symbolizes the students' artistic excellence, as well as respect and admiration for the natural world. They provide a new perspective, turning the ordinary into the extraordinary and allowing the viewer to experience the majesty and delicacy of nature in innovative and unique ways. Exceptional beauty and diversity are revealed, and the transformative power of art to inspire, educate and deepen our perception of the world around us is emphasized.

The works of this exhibition not only demonstrate the student's curiosity and his attitude to the beauty of nature, but also highlight the skilful application of compositional elements. Using symmetry, asymmetry, dissymmetry, proportions, contrast, nuances, rhythm and harmony, the young artists created unique compositions in the further creative process, which they can later apply in glass, ceramic, leather, textile studies. These principles of composition are not only necessary for creating aesthetically pleasing works of art, but they also play an important role in the perception and interpretation of visual information. New plot compositions created during the internship of studies of natural forms testify to the creativity and ingenuity of artists to highlight the beauty of nature through their art. This is a unique opportunity to immerse yourself in the fascinating splendour of the natural world and glimpse the imagination and creative potential of the human mind.

KAUNO KOLEGIJA
MENŲ IR UGDYMO FAKULTETAS
MENŲ AKADEMIJA

OBJEKTINIO MENO STUDIJŲ PROGRAMA
(STIKLO, KERAMIKOS, ODOS, TEKSTILĖS
MENAS)

KAUNO KOLEGIJA HIGHER EDUCATION INSTITUTION
FACULTY OF ARTS AND EDUCATION
ACADEMY OF ARTS

OBJECT ART STUDY PROGRAM
(GLASS, CERAMIC, LEATHER, TEXTILE ART)

IDĖJŲ FORUMAS
Tarpinaitinė mokslinė
studentų konferencija

KAUNO KOLEGIJA

GRUPINĖ STUDENTŲ SPALVOTŲ
ILIUSTRACIJŲ PARODA
GROUP EXHIBITION OF STUDENT ILLUSTRATIONS

**MENINĖ GAMTOS
EKSPRESIJA PAVASARI**
ARTISTIC EXPRESSION OF NATURE IN SPRING

2023 04 20

PARODOS KURATORĖS
VADOVĖ: SIGITA GRABLIAUSKAITĖ
STUD. MONIKA IMBRASAITĖ

PARODOS DALYVIAI
AUGUSTINA BUDŽIULYTĖ, MONIKA IMBRASAITĖ,
AUGUSTA BERTA KLIŠYTĖ, UGNĖ PAŠKEVIČIŪTĖ,
AURELIJA NEČIONYTĖ, GABIJA MIKALOPAITĖ,
LAURINTA PRAŠČIŪNAITĖ

Parodos plakato autorė: Monika Imbrasaitė
Viršelio iliustracijos autorė: Monika Imbrasaitė, lektorė- Sigita Grabliauskaitė "Gamtos studijų formos"
Parodos iliustracijų fotografijos: Agneta Arbačiauskaitė, Monika Imbrasaitė

<https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
Lietuva
Kaunas
2023

Parodos nuoroda: https://ideasforum.kaunokolegija.lt/wp-content/uploads/2023/04/Virtuali-paroda-%E2%80%9EMenine-gamtos-ekspresija-pavasari_Ideju-forumas-2023-m..pdf

Konferencijos mokslinis komitetas:

Doc. dr. Inga Valentinienė, Kauno kolegija (mokslinio komiteto pirmininkė)

Doc. dr. Sigita Saulėnienė, Kauno kolegija

Doc. dr. Rima Jasnauskaitė, Kauno kolegija

Doc. dr. Algimantas Bagdonas, Kauno kolegija

Doc. dr. Aušra Rimkutė-Ganusauskienė, Kauno kolegija

Prof. dr. Tija Zirina, Latvijos universitetas (Latvija)

Dr. Theodor Liho, Nacionalinė dailės akademija (Bulgarija)

Dr. Marijana M. Prodanovič, Sinergijos universitetas (Bosnija - Hercegovina)

Leidinį sudarė: lekt. Juozas Dundulis

Užsakymo Nr. I-2485.
Išleido Kauno kolegijos
Reklamos ir medijų centras,
Pramonės pr. 20, 50468 Kaunas

Kauno kolegija
Menų ir ugdymo fakultetas

2023 m.